

Liahona

**Palamboa ang
Inyong Kahibalo—
Kab-uta ang Inyong
Balaang Potensyal, p. 32**

**Pagdapit sa Uban nga Mobalik
sa Ebanghelyo, pp. 13, 14, 80**

**8 Ka pamaagi sa Pagpalig-on
sa Inyong Pamilya batok sa
Pornograpiya, p. 18**

**Sa unsang paagi ang
Kamatinud-anon Motino sa
Atong Mahangturon nga
Padulngan, p. 26**

Ang Kirtland Temple, gilitratohan mga niadtong 1907, mao ang unang templo nga natukod niini nga dispensasyon. Si Propeta Joseph Smith nakakita sa templo sa usa ka panan-awon, diin nakahatag sa desinyo niini (tan-awa sa D&P 95). Ang templo gipahinungod niadtong Marso 27, 1836 (tan-awa sa D&P 109). Niana nga mahinungdanon nga espiirituhanong kasinatian, si Eliza R. Snow misulat, "Ang mga anghel mipakita sa uban, samtang usa ka matang sa balaanong mga nahambong namatnongan sa tanan" (sa Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith [2007], 372).

Gilitratohan ni George Anderson,
sa maayong kabubut-on
sa Church History Library

MGA MENSAHE

- 4 **Mensahe sa Unang Kapanguluhan: Ang Kinabuhi sa usa ka Disipulo**
Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
- 7 **Mensahe sa Visiting Teaching: Magpakabuhi og usa ka Gipahinungod nga Kinabuhi**

ANAA SA HAPIN
Litrato pinaagi ni Cody Bell.

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 14 **Pagpanalangin Niadtong Kinsa Dili Kaayo Aktibo**
Ni Elder Terence M. Vinson
Samtang kita magpuyo nga takus sa Espiritu ug magtinguha sa tabang sa Ginoo, Siya mopanalangin sa atong mga paningkamot sa pagdala sa Iyang nawala nga mga karnero balik ngadto sa panon.
- 18 **Walo ka Paagi sa Pagtabang sa mga Anak sa Pagsalikway sa Pornograpiya**
Ni Lisa Ann Thomson
- 26 **Ang Balaan nga Sumbanan sa Pagkamatinuoron**
Ni Elder Neil L. Andersen
Alang sa usa ka disipulo ni Kristo, ang pagkamatinuoron anaa gayud sa sentro sa pagka-espirituhanon.
- 32 **Pagkat-on alang sa Tibuok Kalag**
Ni Elder Kim B. Clark
Pagkahimong edukado sa tibuok nimong kalag—dili lang sa hunahuna.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 **Notebook sa Abril 2017 nga Komperensya**
- 10 **Mga Balita sa Simbahan: Mga Area Presidency**
- 12 **Mga Pagpamalandong: Mga Orasan**
Ni Christy Rusch Banz
- 13 **Pagserbisyo diha sa Simbahan: Ang Pagpakabana sa Manluluwas Kanato**
Ni Paige Anderson
- 38 **Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo: Niki Covington**
- 40 **Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 **Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Balik Palihug!**
Ni Presidente James E. Faust

46

44 Unsa ang Institute?

Ni Wayne L. Davis

Sa unsang paagi makatabang ang institute aron makabaton ka og mga higala, espirituhanong panalipud, ug kahibalo sa ebanghelyo?

46 Ang Institute Maoy alang Kanato

Ni Leah Welker

Dunay daghang butang nga kinahanglan natong buhaton—diin makatabang ang institute.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu.

Timailhan:

Kinsang tawhana sa kasulatan ang gusto nimo nga ikaw mapareha?

50 Seminary: Dapit nga Makahimo Kita'g mga Koneksyon

Ni David A. Edwards

54 Unsaon Nimo Pagtabang sa Buhat sa Templo

Ni Megan Armknecht

56 Kampyon sa Pag-ampo sa Pamilya

Ni Charlotte Larcabal

Mga napulo ka tip gikan sa kabatan-onan sa pagtabang sa imong pamilya nga makakab-ot og mas taas nga espiritualidad pinaagi sa pag-ampo.

58 Ang Pagdesisyon sa Pagkahimong Matinud-anon

Ni Elder Enrique R. Falabella

Upat ka desisyon nga makausab sa imong kinabuhi.

62 Poster: Indibidwal nga Bili

63 Mga Tubag gikan sa mga Lider sa Simbahan: Unsaon sa Pagtubag uban sa Kristohanong Kaisug

Ni Elder Robert D. Hales

64 Mga Pangutana ug mga Tubag

Unsaon nako sa pagtabang ang akong mga higala aron makabuntog sa mga problema sama sa pagpamalikas ug nanubrang video games?

69

66 Ang Dili Maayo nga Litrato

Ni Lori Fuller

Gipakita si Taran og mga litratong ngil-ad sa iyang mga higala. Unsay iyang mahimo?

68 Ang Milagro ni Sister Sheldon

Ni Elyse D.

Grabe ang sakit ni Sister Sheldon. Sa unsang paagi makatabang niya ang Primary?

69 Pagkahimong Sama ni Nephi

Ni Mason J.

Human ko nakakat-on bahin ni Nephi, mihukom ko nga mahisama kaniya.

70 Mga tubag gikan sa usa ka Apostol: Sa unsang paagi nga makatabang ko nga ang tanan mobati nga welcome sa Primary?

Ni Elder Neil L. Andersen

72 Mga Bata nga Buotan: Malipayon nga Motabang!

Ni Jordan Wright

74 Mga Ngalan ni Jesus

Sulayi kini nga ideya sa family home evening aron mas makaitala sa Manluluwas.

76 Mga Istorya kabahin ni Jesus: Si Jesus Mipasaylo

Ni Kim Webb Reid

79 Koloranan nga Pahina: Ako Makapakita og Balaan nga Pagtahud

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguloan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund

Editor: Joseph W. Sitati

Luyo-luyo sa mga Editors: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie

Mga Adviser: Brian K. Ashton, Bonnie H. Cordon, LeGrand R. Curtis Jr., Sharon Eubank, Christoffel Golden, Douglas D. Holmes, Erich W. Kopschke, Larry R. Lawrences

Tigdumalang Direktor: Richard I. Heaton

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: Adam C. Olson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Assistant sa Publikasyon: Cremlida Amaral

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Anne Selu, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Rachel Smith, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Glen Adair, Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor sa Pag-imprinta: Steven T. Lewis

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Troy K. Vellinga

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitaha ang <http://store.lds.org>. Paliug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon paliug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2017 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Copyright nga impormasyon: Gawas kon sa laing paagi gipasabut, ang mga indibidwal mahimong mokopya sa materyal gikan sa *Liahona* alang sa ilang personal, dili pangkomersyo nga paggamit (lakip sa mga calling sa Simbahan). Kini nga katungod mahimong kuhaon pag-usab sa bisan unsang panahon. Ang biswal nga material dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang copyright nga mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

August 2017 Vol. 20 No. 8. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DNMM 507.1.5.2).

NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

ANAA PAY DAGHAN SA INTERNET

Basaha ang mga artikulo ug pag-submit ug imong kaugalingon sa

liahona.lds.org.

Pangita og makapadasig, ikapaambit nga mga mensahe

(Sa English, Portuguese, ug Spanish) sa [facebook.com/liahona](https://www.facebook.com/liahona).

Pagpadala og feedback sa

liahona@ldschurch.org.

Pag-subscribe sa store.lds.org

o bisitaha ang distribution center, pangutana sa mga lider sa ward, o tawagi ang 1-800-537-5971 (U.S. ug Canada)

MGA ICON GIKAN SA GETTY IMAGES

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Buhat sa templo, 32, 54

Bunyag, 4, 58

Edukasyon, 32, 44, 46, 50

Espiritu Santo, 12, 32

Gugma, 13, 63, 68, 70, 72

Hugot nga Pagtuo, 58, 63

Indibidwal nga bili, 62

Institute, 44, 46

Jesukristo, 74, 76

Kaisug, 63, 66

Kalisdanan, 4, 43, 58

Langitnong Amahan, 50, 70

Media, 18, 64, 66

Misyonaryo nga buhat, 4, 13, 40, 63

Pag-ampo, 32, 56, 76

Paghinulsol, 14, 32

Pagkadisipulo, 4

Pagkaginikanan, 18

Pagkakabig, 4, 42

Pagkamabination, 13, 69

Pagkamasulundon, 58

Pagkamatinuoron, 26

Pagpaaktibo, 13, 14, 80

Pagpahinungod, 7

Pagpamatuod, 4, 38, 40, 63

Pagpasaylo, 76

Pamilya, 38, 43, 56, 72

Panaghigalaay, 50, 63, 64, 70, 80

Pornograpiya, 18, 66

Priesthood, 14

Propeta, mga, 58

Sakrament, 41

Seminary, 50

Serbisyo, 13, 68

Talento, mga, 38

**Ni Presidente
Dieter F. Uchtdorf**

Ikaduhang Magtatambag
sa Unang Kapangulohan

ANG KINABUHI SA USA KA DISIPULO

Traynta ka tuig na ang milabay didto sa Ghana, usa ka batan-ong estudyante sa kolehiyo nga ginganlan og Doe misulod sa meetinghouse sa LDS sa unang higayon. Usa ka higala midapit ni Doe sa pag-uban kaniya, ug si Doe nakuryo-so nga masayud unsa ang Simbahan.

Ang mga tawo didto mga buotan kaayo ug mainiton nga dili niya kapugngan nga mahibulong, “Unsa man kining matanga sa simbahan?”

Nagustuhan kaayo ni Doe nga nakahukom siya nga magkat-on pa og dugang bahin sa Simbahan ug sa mga tawo niini, kinsa hilabihan kamalipayon. Apan sa iyang pagbuhat sa ingon, ang mga sakop sa iyang pamilya ug mga higala misugod sa pagsupak kaniya sa tanang paagi. Gisulti nila ang mangil-ad nga mga butang bahin sa Simbahan ug gibuhat kutob sa ilang mahimo sa paglukmay kaniya.

Apan si Doe nakadawat og pagpamatuod.

Siya adunay hugot nga pagtuo, ug siya nahigugma sa ebanghelyo, nga maoy nagtagbaw sa iyang kinabuhi uban sa hingpit nga kalipay. Ug mao nga, siya nagpabunyang.

Pagkahuman, subsob ang iyang pagtuon ug pag-ampo. Nagpuasa siya ug nagtinguha sa impluwensya sa Espiritu

PAGTUDLO NIINI NGA MENSAHE

Si Presidente Uchtdorf nagtudlo kanato nga ang dalan sa pagkadisipulo lisud apan kadtong kinsa nag-sunod sa “malinawon nga kinabuhi sa usa ka disipulo ni Jesukristo mao kadtong kinsa sa katapusan makakita og hingpit nga kalipay.” Sama nga si Presidente Uchtdorf nagsulti sa istorya ni Doe aron mapakita kon unsaon sa usa ka tinuod nga disipulo ni Jesukristo nga makakaplag og kalinaw ug kalipay bisan sa mga pagsulay sa kinabuhi, mahimo nimong ikonsiderar ang pagpakigbahin og usa ka istorya gikan sa imong kaugalingong kinabuhi kon ngano nga kamo mopili sa pagsunod ni Kristo ug sa unsang paagi Siya nakapalig-on kaninyo. Kon kamo giyahan pinaagi sa Espiritu, pagpakigbahin og personal nga mga istorya nga makapalig-on niadtong inyong gitudloan.

Santo sa iyang kinabuhi. Isip resulta, ang pagpamatuod ni Doe nagkalig-on ug nagkalawom. Sa katapusan nakahukom siya sa pagserbisyo og full-time nga misyon alang sa Ginoo.

Human sa iyang misyon, siya nakig-date ug nagminyo og returned missionary—sa tawo nga nakabunyang gayud kaniya sa milabayng mga tuig—ug wala madugay sila na-sealed sa templo sa Johannesburg South Africa.

Daghang katuigan ang milabay sukad si Doe Kaku unang nakasinati og kalipay sa ebanghelyo ni Jesukristo. Nianang panahona, ang kinabuhi dili kanunayng maayo alang niya. Giantus niya ang kaguol ug kawalay paglaum, lakip na ang pagkamatay sa iyang duha ka anak—ang dakong pagbangutan niadtong mga kasinatian bug-at lang gihapon kaayo sa iyang kasingkasing.

Apan siya ug ang iyang bana, si Anthony, naningkamot nga mas masuod sa usag usa ug sa ilang minahal nga Langitnong Amahan, kinsa ilang gihi-gugma sa tibuok nilang kasingkasing.

Karon, 30 ka tuig na human siya nabunyang, si Sister Kaku bag-ohay lang nakakompleto sa laing full-time nga misyon—niining higayuna kauban na sa iyang bana, kinsa miserbisyo isip presidente sa misyon sa Nigeria.

Si Doe Kaku sa panahon sa iyang pagkakabig sa Simbahan.

Kadtong nakaila ni Sister Kaku makaingon nga adunay usa ka butang nga espesyal bahin kaniya. Mosanag siya. Lisud ang maka-uban siya nga dili ninyo bation ang kamalipayon.

Ang iyang pagpamatuod sigurado: “Ako nasayud nga ang Manluluwas nagtan-aw kanako isip Iyang anak nga babaye ug higala (tan-awa sa Mosiah 5:7; Ether 3:14),” miingon siya. “Ug ako mao ang nagkat-on ug naningkamot sa pag-ayo nga mahimo usab nga Iyang higala—dili lamang sa akong gisulti apan pinaagi usab sa unsay akong buhaton.”

Kita Mga Disipulo

Ang istorya bahin ni Sister Kaku susama sa daghang mga tawo. Aduna siyay tinguha nga masayud sa kamatuoran, naningkamot siya aron makaangkon og espirituhanon nga kahayag, gipakita niya ang iyang gugma sa Dios ug sa iyang isig katawo, ug sa pagbuhat sa ingon nasinati niya ang kalisdanan ug kagul-anan.

Apan bisan paman sa katugbang, bisan paman sa kagulan, nagpadayon siya sa unahan inubanan sa hugot nga pagtuo. Ug ingon usab ka importante, iyang gipabilin ang iyang pagkamalipayon. Nakaplagan niya ang paagi dili lamang sa paglahutay sa mga kalisdanan sa kinabuhi apan sa paglambo usab bisan pa niini!

Ang iyang istorya susama ra sa inyoha ug sa akoa.

Panagsa ra nga ang atong panaw hapsay o walay pagsulay.

Matag usa kanato adunay mga kaguol, mga kasagmuyo, mga kasub-anan.

Si Sister Kaku karon kauban ang iyang bana, si Anthony.

Tingali bation nato nga nawad-an kita og kadasig ug may mga higayon nga mabug-atan.

Apan kadtong kinsa nagsunod sa kinabuhi sa usa ka disipulo—kinsa magpabiling matitud-anon ug magpada-yon sa unahan uban sa hugot nga pagtuo; kinsa misalig sa Dios ug mituman sa Iyang mga sugo;¹ kinsa nagsunod sa ebanghelyo matag adlaw ug matag oras; kinsa makahatag og Kristohanong pagserbisyo niadtong naglibut kanila, usa ka maayong buhat matag karon ug unya—mao kadtong kansang ginagmay nga mga buhat ang kanunayng makahimo og dakong kalainan.

Kadtong mas mabination, mas mapasayloon, ug mas maloloy-on mao ang makadawat og kalooy.² Kadtong mohimo niining kalibutan nga usa ka mas maayong dapit, usa ka pag-amuma ug buhat sa paghigugma sa matag karon ug unya, ug maningkamot sa pagpakabuhi sa kinabuhi sa usa ka disipulo ni Jesukristo nga mapanalanginan, naay katagbawan ug kamalinawon mao kadtong makakita og hingpit nga kalipay sa katapusan.

Sila nasayud nga “ang gugma sa Dios, nga makatag sa tibuok kalibutan diha sa mga kasingkasing sa mga anak sa mga katawhan . . . kini ang labing madanihon sa tanan nga mga butang . . . ug ang labing hingpit nga kalipay ngadto sa kalag.”³ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Mosiah 4:6.
2. Tan-awa sa Mateo 5:7.
3. 1 Nephi 11:22–23.

KABATAN-ONAN

Hingpit nga Kalipay isip usa ka Disipulo ni Jesukristo.

Nakasulay ka ba og dili maayong adlaw? Unsa ang imong gibuhar aron magmadasigon? Nakahibalo si Presidente Uchtdorf nga “kita adunay atong mga kasakit sa pagbati, atong mga kasagmuyo, kasub-anan. Tingali mobati kita nga nawad-an sa kadasig ug nabug-atan.”

Ang iyang solusyon mao ang pagpuyo sa gitawag niya og “kinabuhi sa usa ka disipulo”: “magpabiling matinud-anon ug magpadayon sa

hugot nga pagtuo.” Kon kita magpadayon sa hugot nga pagtuo, makasalig kita sa Dios, makatuman sa Iyang mga sugo, ug makaserbisyo sa uban—ug mobati sa hingpit nga kalipay atol niining tanan! Sama sa gisulti ni Presidente Uchtdorf, “Kadtong kinsa nagsunod og kinabuhi sa usa ka disipulo . . . mao kadtong kansang gagmayng mga buhar makahimo og dakong kalainan.”

Ikonsiderar ang paglista og mga paagi nga kamo makapuyo sa kinabuhi sa usa ka disipulo. Sama pananglit, mahimo kamong mosulat og usa ka ideya sa pagserbisyo sama sa “Pagtabang sa usa ka ginikanan nga mag-andam sa panihapon” o mga ideya alang sa pagsunod sa mga sugo sama sa “Pag-ampo alang sa dugang nga pailub sa akong mga igsoon.” Sa sunod higayon nga kamo mobati nga nasagmuyo o nabug-atan, kuhaa ang inyong lista, pagpili og usa ka ideya, ug sulayi kini!

MGA BATA

Malipayong Motabang

Kon mosunod kita ni Jesus ug maningkamot nga magmabination, makatabang kita sa uban nga malipayon. Ug ang pagkamabination makapalipay usab kanato! Lingini ang duha o tulo ka mga butang nga imong mabuhar niining simanaha aron mahimong magmabination og ngadto sa uban.

Magpakabuhi og usa ka Gipahinungod nga Kinabuhi

Tun-i sa mainampuong paagi kining materyal ug tinguhaa ang inspirasyon aron masayud unsay angay nga ipakigbahin. Sa unsang paagi nga ang pagsabot sa katuyoan sa Relief Society makaandam sa mga anak nga babaye sa Dios alang sa mga panalangin sa kinabuhiing dayon?

“Ang pagpahinungod mao ang paggahin o paghalad og usa ka butang nga ingon kasagrada, gihalad alang sa balaanong mga katuyoan,” miingon si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. “Ang tinuod nga kalampusan sa kinabuhi moabut sa pagpahinungod sa atong kinabuhi—kana mao ang, atong panahon ug mga pagpili—ngadto sa mga katuyoan sa Dios.”¹

Si Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Kita may kalagmitan nga maghunahuna sa pagpahinungod lamang nga paghatag, kon gisugo, sa atong materyal nga kabtangan. Apan ang kinatapusan sa pagpahinungod mao ang pagtugyan sa kaugalingon ngadto sa Dios.”²

Samtang ipahinungod nato ang atong kaugalingon sa mga katuyoan sa Dios, ang atong hugot nga pagtuo kang

Hugot nga Pagtuo
Kahupayan
Pamilya

Jesukristo ug sa Iyang Pagula molambo. Samtang kita magpuyo og gipahinungod nga kinabuhi, kita mahimo nga balaan pinaagi niadto nga mga binuhatan.

Si Carole M. Stephens, kanhi Unang Magtatambag sa Kapangulohan sa Relief Society, miingon: “Si Elder Robert D. Hales mitudlo, ‘Kon kita mohimo ug motuman sa pakigsaad, mibiya kita sa pagkakalibutanon ug mipaingon ngadto sa gingharian sa Dios.’

“Kita nausab. Lahi na kitang tan-awon, ug ang atong lihok lahi na. Lahi ang mga butang nga atong paminawon ug basahon ug isulti, ug lahi na ang atong sinul-uban tungod kay kita anak nga mga babaye sa Dios, nabugkos ngadto Niya pinaagi sa pakigsaad.”³

Ang pagpahinungod mao ang pakigsaad nga gihimo sa

Dios “uban sa balay sa Israel sa tapus niadtong mga adlaw, nagaingon ang Ginoo: Ibutang ko ang akong Kasugoan sa ilang sulod nga mga bahin, ug diha sa ilang kasingkasing kini isulat ko; ug ako mahimong ilang Dios, ug sila mahimong akong katawhan” (Jeremias 31:33). Pagpuyo og usa ka gipahinungod nga kinabuhi nga nahiuyon sa plano sa Dios alang kanato.

Dugang nga mga Kasulatan

1 Mga Taga-Tesalonica 1:3; Doktrina ug mga Pakigsaad 105:5 reliefsociety.lds.org

MUBO NGA MGA SULAT

1. D. Todd Christofferson, “Mga Hulagway sa Gipahinungod nga Kinabuhi,” *Liahona*, Nob. 2010, 16.
2. Neal A. Maxwell, “Ipahinungod ang Inyong Binuhatan,” *Liahona*, Hulyo 2002, 39.
3. Carole M. Stephens, “Magmata Kita sa Atong mga Katungdanan,” *Liahona*, Nob. 2012, 116.

Ikonsiderar
Kini

Sa unsang paagi nga ang pagpahinungod sa atong kinabuhi ngadto sa Ginoo makatabang kanato nga mas mahisama Kaniya?

NOTEBOOK SA ABRIL 2017 NGA KOMPERENSYA

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong, Ako namulong; . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra” (D&P 1:38).

Samtang kamo magribyu sa kinatibuk-ang komperensya sa Abril 2017 inyong magamit kining mga pahina (ug mga Notebook sa Komperensya sa umaabut nga mga isyu) aron sa pagtabang kaninyo sa pagtuon ug paggamit sa bag-o nga mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles ug ubang mga lider sa Simbahan.

SA MAAYONG SAMARANHON, NI WALTER RANE

DOKTRINA NGA GIHATAGAN OG GIBUG-ATON

Dili Kita Sad-an sa Pagpanggukod

Sa nagkalain-laing mga nasud sa kalibutan, nakabantay ko sa kapintas sa ngil-ad nga paghukom ug diskriminasyon nga giantus niadtong gitarget tungod sa ilang kaliwat.

Ang pagpanggukod moabut sa daghang matang: pagbiay-biay, pagsamok, pagbinuang, dili pagpaapil o paglain, o kayugot ngadto sa lain. Kinahanglan gayud kitang magbantay batok sa pagpihig nga nagapataas sa mapintas nga tingog niadtong dunay lahi nga mga opinyon. Ang pagpihig mapakita, isip kabahin, sa pagkadili andam nga mohatag sa pareho nga kagawasan sa pagpahayag. Ang tanan, lakip na ang may relihiyon, dunay katungod sa pagpahayag sa iyang mga opinyon diha sa publiko. Apan walay usa nga

dunay katungod nga magmasuk-anon ngadto sa lain samtang gipahayag kadto nga mga opinyon.

“. . . Ang Manluluwas nagtudlo, “Buhati ang mga tawo sa bisan unsay buot ninyo nga ilang pagabuhaton kaninyo” [Mateo 7:12]. Aron makapanayo kita og pagtahud, kinahanglan gayud kita nga magmatahuron. Dugang pa, ang atong tinuod nga pagkakabig magdala og ‘kaaghup, ug mapainubsanon nga kasingkasing,’ nga magdapat ‘sa Espiritu Santo [ug mopuno kanato og] hingpit nga gugma’ [Moroni 8:26], maghigugmaay’ [1 Pedro 1:22] alang sa uban.”

Elder Dale G. Renlund sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang Atong Maayong Magbalantay,” *Liahona*, Mayo 2017, 31–32.

PROPETIKANHON NGA SAAD

ANG DIOS MISALIG KANATO SA PAGSERBISYO SA ATONG MGA KATIGULANGAN

“Nasayud ang Dios nga mobati kamong maganoy sa inyong katigulangan pinaagi sa gugma ug mabatunan ninyo ang teknolohiya nga gikinahanglan sa pag-ila kanila. . . . Ug nasayud Siya nga makasalig Siya nga inyong matuman kini nga buhat para sa inyong katigulangan. . . .

“Buhat kini sa atong henerasyon. . . . Mibati kamo niini, sama kanako, dihang nasinati ninyo ang paglambo sa gugma samtang tutukan ninyo ang litrato sa usa ka katigulangan. Gibati ninyo kini sulod sa templo dihang ang ngalan sa kard ingon og labaw pa kay sa pangalan lang, ug dili nimo kapugngan apan mobati nga kining tawhana nahibalo ug mibati sa imong gugma.

Mopamatuod ko nga ang Dios nga Amahan gusto nga makabalik ang Iyang mga anak, nga magkaban ang pamilya ug sa himaya. Mosaad ko sa tabang sa dinasig nga tinguhaon nga inyong gitinguha ug gikinahanglan.”

President Henry B. Eyring, Unang magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Pagpundok sa Pamilya sa Dios,” *Liahona*, Mayo 2017, 21, 22.

Makabatok sa Sala Nagpasabut nga Mahimong Mahinulsulon

“Ang pagkahimong makabatok sa sala wala magpasabut nga walay sala, apan kini nagpasabut nga kanunay mahinulsulon, mabinantayon, ug takus. Tingali ang pagkahimong makabatok sa sala modangat isip panalangin gikan sa kanunay nga pagbatok sa sala. . . .

“Ang mga stripling warriors ‘hilabihan ka walay kahadlok tungod sa pagka-isug. . . . Sila gitudloan sa paghupot sa mga sugo sa Dios ug sa paglakaw nga matarung sa iyang atubangan’ [Alma 53:20–21]. Kining batan-ong mga lalaki miadto sa gubat nga nagdala sa Kristohanong mga hiyas isip mga armas batok sa ilang mga kaaway. . . .

“Ang atong mga kabataan nagsul-ob sa espirituhanong taming samtang sila nagtukod og mga sundanan sa personal nga inadlaw nga pagkadisipulo.”

Joy D. Jones, Kinatibuk-ang Presidente sa Primary, “Usa ka Henerasyon nga Makabatok sa Sala,” *Liahona*, Mayo 2017, 88.

MGA TUBAG ALANG KANINYO

Unsaon Nako Pagkahibalo Kon ang Akong Tubag gikan ba sa Espiritu o Kanako?

“Hinumdumi ang mga pulong ni Nephi. ‘Ako giubanan sa Espiritu, wala masayud sa sinugdanan sa mga butang nga ako mobuhat. Bisan pa niana,’ miingon siya, ‘ako mipadayon’ [1 Nephi 4:6–7].

“Ug kinahanglang mao usab kita. Kinahanglan gayud nga masaligon kita sa atong unang mga pag-aghat. Usahay mangatarungan kita, maghunahuna kita kon mibati ba kita og espirituhanong impresyon o ato lang ba kining mga hunahuna. Kon magsugod na kita sa pagpangagpas sa ikaduhang higayon, gani sa pagpangagpas sa ikatulong higayon sa atong mga gibati—ug nakahimo kitang tanan niini—atong gibaliwala ang Espiritu; atong gikwestyon ang balaanong tambag. Si Propeta Joseph Smith mitudlo, “Kon maminaw kamo sa unang mga pag-aghat, makuha ninyo kini og husto kasiyam sa napulo ka higayon.”

Elder Ronald A. Rasband sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Tuguti ang Balaang Espiritu nga mao ang Mogiya,” *Liahona*, Mayo 2017, 95–96.

Sa pagbasa, pagtan-aw, o pagpaminaw sa mga pakigipulong sa kinatibuk-ang komperensya bisitaha ang conference.lds.org.

SULATI ANG BLANGKO

Gamita ang mga isyu sa Mayo 2017 o bisitaha ang conference.lds.org nga mobasa pa unsay gisulti sa mga mamumulong.

1. “Ang pagbuntog sa kalibutan dili mahitabo sa usa lamang ka makahuluganong hitabo sa kinabuhi, apan sa tibuok kinabuhi nga makahuluganong mga higayon nga _____.”
—Neil L. Andersen, “Pagbuntog sa Kalibutan.”
2. “Ang assignment nga moalagad sa piho _____ mahinungdanon ug importante apan ikaduha lang sa tawag ngadto sa buhat.”
—David A. Bednar, “Gitawag ngadto sa Buhat.”
3. “Sa mga mata sa Dios, anaa ang walay _____ sa gingharian nga mas importante kay sa uban.”
—Dieter F. Uchtdorf, “Ang Labing Dako Kaninyo.”
4. “Nagtinguha sa _____ nga anaa sa atong espirituhanon nga DNA.” —Mark A. Bragg, “Labaw Kahayag ug Labaw sa Kahayag hangtud sa Hingpit nga Adlaw.”

Mga tubag: 1) kahangturan, 2) nga dapit, 3) nga katungdanan, 4) ang kahayag

MGA BALITA SA SIMBAHAN

Bisitaha ang news.lds.org alang sa dugang nga mga balita ug panghitabo sa Simbahan.

Bag-ong mga Lider sa Area Gi-assign

Ang Unang Kapangulohan mipahibalo sa mga kausaban sa mga assignment sa pagpangulo sa area nga magsugod sa Agosto 1, 2017.

Ang Seventy gitawag pinaagi sa pagpadayag, ubos sa direksyon sa Unang Kapangulohan, aron sa pagtambag sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa ilang pagpangalagad

sa tibuok kalibutan. Ang Kapangulohan Seventy ug Kapangulohan sa Area nagdumala sa geographic nga dapit, ug ang mga lider sa area mobiyahe sulod sa ilang na-assigned nga area sa pagtudlo ug pag-awhag sa lokal nga mga lider ug mga miyembro sa Simbahan.

Atol sa mortal nga pangalagad

ni Kristo Siya mitawag og Seventy, mitudlo kanila sa paagi nga susama sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ug mipadala kanila sa “pag-una kaniya,” mipasabut nga kadtong kinsa nakadungog sa ilang mga tingog makadungog sa Iyang tingog (tan-awa sa Mateo 10:1, 16–17; Lucas 10). ■

Estados Unidos ug Canada

L. Whitney Clayton
Motabang sa tanang area

Craig C. Christensen
Utah North
Utah Salt Lake City
Utah South

Ulisses Soares
Idaho
North America Central

Lynn G. Robbins
North America Southeast

Gerrit W. Gong
North America Northeast

Juan A. Uceda
North America Southwest

Patrick Kearon
North America Northwest
North America West

Africa Southeast

S. Mark Palmer
Unang Magtatambag

Kevin S. Hamilton
Presidente

Joni L. Koch
Ikaduhang Magtatambag

Africa West

Marcus B. Nash
Unang Magtatambag

Terence M. Vinson
Presidente

Larry S. Kacher
Ikaduhang Magtatambag

Asia

David F. Evans
Unang Magtatambag

Randy D. Funk
Presidente

Peter F. Meurs
Ikaduhang Magtatambag

Asia North

Kazuhiko Yamashita

Unang Magtatambag

Robert C. Gay

Presidente

Yoon Hwan Choi

Ikaduhang Magtatambag

Brazil

W. Mark Bassett

Unang Magtatambag

Marcos A. Aidukaitis

Presidente

Joaquin E. Costa

Ikaduhang Magtatambag

Caribbean

Claudio D. Zivic

Unang Magtatambag

Walter F. González

Presidente

Jose L. Alonso

Ikaduhang Magtatambag

Central America

Jorge F. Zeballos

Unang Magtatambag

Adrián Ochoa

Presidente

Valeri V. Córdón

Ikaduhang Magtatambag

Europe

Gary B. Sabin

Unang Magtatambag

Paul V. Johnson

Presidente

Massimo De Feo

Ikaduhang Magtatambag

Europe East

Christoffel Golden

Unang Magtatambag

James B. Martino

Presidente

Alexey V. Samaykin*

Ikaduhang Magtatambag

Mexico

Arnulfo Valenzuela

Unang Magtatambag

Paul B. Pieper

Presidente

Rafael E. Pino

Ikaduhang Magtatambag

Middle East/Africa North

Wilford W. Andersen

Gidumala gikan sa punoang buhatan sa Simbahan

Anthony D. Perkins

Pacific

Craig A. Cardon

Unang Magtatambag

O. Vincent Haleck

Presidente

Ian S. Ardern

Ikaduhang Magtatambag

Philippines

Allen D. Haynie

Unang Magtatambag

Shayne M. Bowen

Presidente

Evan A. Schmutz

Ikaduhang Magtatambag

South America Northwest

Enrique R. Falabella

Unang Magtatambag

Carlos A. Godoy

Presidente

Hugo Montoya

Ikaduhang Magtatambag

South America South

Allan F. Packer

Unang Magtatambag

José A. Teixeira

Presidente

Mark A. Bragg

Ikaduhang Magtatambag

*Area Seventy

MGA ORASAN

Ni Christy Rusch Banz

Ang Espiritu Santo sama kaayo sa mga orasan nga gikagustuhan pag-ayo sa akong anak nga lalaki.

Sa dihang akong anak, nga si Josue, mga dos anyos, nainteresado kaayo siya sa mga orasan. Kon makaagi mi og orasan sa balay, gusto siya nga mohunong ug motan-aw niini. Ganahan kaayo siya nga isimpig ang iyang dunggan ngadto sa orasan ug maminaw sa hinagtik niini. Dihay mga higayon nga dili mi makapadayon paglakaw nga dili mohunong og maminaw sa hinagtik niini.

Nakaamgo ko og pipila ka maka-paikag nga mga butang gikan nianang yanong kalihokan. Una, ang orasan naghagtik sa tanang higayon, dili lang kon kita magtagad niini. Ikaduha, bisan tuod nasayud kita nga ang orasan dunay tingog, kinahanglang moduol kita niini ug maghilom aron makadungog sa hinay nga hinagtik.

Ang Espiritu Santo sama kaayo sa mga orasan nga gikagustuhan pag-ayo sa akong anak nga lalaki. Kita nga nabunyagan ug nakadawat sa gasa sa Espiritu Santo makaangkon sa Iyang kanunay nga pakig-uban kon magpuyo kita nga takus niini. Ang Espiritu Santo mag-uban nato kanunay, apan usahay gitugutan nato ang mga

kasaba sa kalibutan nga motabon sa hilom nga mga pag-aghat nga Iyang gihatag kanato. Sama sa akong anak nga lalaki ug ako nga kinahanglang maghilom ug maminaw sa hinay nga hinagtik sa orasan, matag usa nato kinahanglang maghilom aron makadungog, o makabati, sa hilom nga mga pag-aghat nga ihatag sa Espiritu.

Si Presidente Boyd K. Packer (1924–2015), Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga apostoles, miingon: “Ang tingog sa Espiritu gihulagway sa kasulatan nga dili ‘kusog’ o ‘pagaw.’ Kini ‘dili usa ka tingog sa dugdog, ni . . . [sa] nga

tingog sa usa ka dako nga kaguliyang nga kasaba.’ Apan, ‘usa ka hagawhaw nga tingog nga hingpit sa kalumo, ingon nga kini usa ka hunghong,’ ug kini ‘makadulot gani ngadto sa kinahiladman sa kalag’ ug makapainit [sa mga kasingkasing]’ (3 Nephi 11:3; Helaman 5:30; D&P 85: 6–7). . . .

“Ang Espiritu,” mitudlo si Presidente Packer, “dili mokuha sa atong pagtagad pinaagi sa pagsinggit o pag-uyog nato gamit ang bug-at nga kamot. Hinoon mohunghong kini. Hinay kini nga mohapuhap nga kon kita busy kaayo mahimong dili gayud nato kini mabati. . . .

“Usahay hinay kining motandog aron kita maminaw. Apan sa kasangaran, kon dili kita maminaw sa malumo nga pagbati, ang Espiritu mopahawa ug maghulat hangtud nga kita magtinguha ug maminaw” (“The Candle of the Lord,” *Ensign*, Ene. 1983, 53).

Karon sa matag higayon nga ako makadungog sa hinay nga hinagtik nga tingog gikan sa orasan, dili nako tuyuon nga makahinumdom sa yanong leksyon nga gitudlo sa akong anak nga lalaki bahin sa paghilom aron makadungog sa hilom nga mga pag-aghat sa Espiritu ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

ANG PAGPAKABANA SA MANLULUWAS KANATO

Ni Paige Anderson

Nakahinumdom ko sa dihang ang akong pamilya maoy gitutukan sa mga ward council, nakaamgo ko nga dili lamang ang ward ang nagpakabana—ang Ginoo nagpakabana kanato.

Sa dihang ang bishop nangutana nako kon dawaton ba nako ang calling isip presidente sa Young Women, gusto kong moingon og dili. Gibati nako nga dili sarang nga modumala sa batan-ong mga babaye. Apan tulo ka bulan human gidawat nako kini, nasagmuyo ko nga nakahibalo nga ang mga utlanan sa among ward usbon ug ako i-release.

Nag-ampo ko aron makahibalo ngano nga ang Ginoo motugot nako nga mahigugma sa batan-ong mga babaye dayon igo lang manamilit sa dili madugay. Ang akong tubag

ang akong kabalaka, bisan pa niana, ang Espiritu misulti nako nga ang Langitnong Amahan nagpakabana sa tanan Niyang mga anak.

Pipila ka tuig ang milabay ang akong bana ug ako mao ang gitutukan sa ward council, ug nakahibalo kami niini. Mibalik ko sa pagkaaktibo human matawo ang among unang anak, apan ang akong bana wala mobalik. Sulod sa katuigan, ang mga kapangulohan sa stake, bishopric, ug mga home teacher naningkamot sa pagtabang kanamo.

Dayon mibalhin kami sa usa ka bag-o nga ward. Ang mapailubon ug

“Mahigugmaong pagserbisyo ug debosyon ngadto sa mga panginahanglan sa uban tingali mao ang pinakamahinungda-

non nga kinaiya sa kinabuhing mortal sa Manluluwas. Kanunay na kini nga timailhan sa mga disipulo sa Agalon.”

Elder Jeffrey R. Holland, “Ang Akong Gipangandoy nga Mahibaloan sa Kada Bag-o nga Miyembro—ug Mahinumduman sa Tanang Dugay na nga mga Miyembro,” *Liahona*, Okt. 2006, 12.

nga na-sealed didto sa templo.

Wala kadto mahitabo hangtud nga gitawag ko isip presidente sa Young Women ug dunay oportunidad sa pagserbisyo sa ward council nga akong mga mata nabuksan unsay gipasabut nga mao ang gitutukan sa usa ka ward council. Nakat-unan nako nga ang mga ward council motutok sa piho nga mga tawo dili tungod kay sila naghunahuna sa mga numero apan tungod kay sila, ug ang Ginoo, nag-amuma sa tagsa-tagsa. Kon kita moserbisyo sa atong mga calling, ang Ginoo mopuno kanato uban sa Iyang gugma niadtong atong giserbisyuhan.

Naghunahuna sa dihang ang akong pamilya mao ang gitutukan sa mga ward council, nakaamgo ko nga dili lamang ang *ward* ang nagpakabana—nagpakabana ang *Ginoo* kanato. Sila naghunahuna kanato tungod kay Siya nag-amuma kanato.

Ang tinuod mao, nagpakabana ang Ginoo natong tanan. Tungod sa gugma, naghimo Siya og plano sa paglig-on kanato ug, kon gikinahanglan, mopaaktibo kanato—usa ka plano nga kanunay gipatuman sa bishop ug home teacher kinsa mitabang sa akong bana. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

miabut sa wala damha atol sa miting sa ward council.

Ang mga sakop sa council gihangyo nga mopakigbahin og mga istorya didto sa komperensya sa stake mahitungod sa pagtabang sa mga miyembro sa among ward, apan nabalaka ko nga ang pipila ka mga tawo tingali mobati nga sama sa mga proyekto sa ward. Human nako masulti

mahigugmaon nga bishop ug usa ka home teacher nahimong mga higala sa akong bana. Niining higayuna ang akong bana naminaw na sa Espiritu. Nadasig siya sa pagbasa sa Basahon ni Mormon, ug nagsugod siya sa pagsimba. Hinay-hinay nakaangkon siya pagbalik og pagpamatuod. Dili nako malimtan ang maa-nindot nga adlaw sa among pamilya

Ni Elder
Terence M.
Vinson
Sa Seventy

Pagpanalangin

NIADTONG

Dili Kaayo Aktibo

Atong madiskubrihan ang daghang maanindot nga kamatuoran sa kinabuhi pinaagi sa atong espirituhanon nga pagbati kay sa atong pisikal nga pagbati. Sa pagkatinuod, daghang importanting mga butang—naglakip sa mahangturon nga mga butang—nga mabati apan dili makita.

Si Apostol Pablo mitudlo niini nga baruganan ngadto sa mga Santos sa Corinto: “Kami nagasud-ong man dili sa mga butang nga makita kondili sa mga butang nga dili makita; kay ang mga butang nga makita lumalabay lamang, apan ang mga butang nga dili makita walay katapusan” (2 Mga Taga-Corinto 4:18).

Ang gugma nakat-unan ug nabati una pinaagi sa spiritwal nga pagbati. Sa samang paagi ang, kalooy, panaghigalaay, pagkamainantuson, ug hugot nga pagtuo mao ang mga bunga sa Espiritu (tan-awa sa Mga Taga-Galacia 5:22). Ang Langitnong Amahan naggamit niining mga pagbati sa Espiritu sa pagpanalangin sa Iyang mga anak, lakip niadtong nahisalaag.

Hapit sa tibuok nakong kinabuhi nagpuyo ko didto sa Pacific Area. Daghang mga tawo sa Pacific

*Samtang kita magpuyo
nga takus sa Espiritu ug
magtinguha sa tabang sa
Ginoo, Siya mopanalangin
sa atong mga paningkamot
sa pagdala sa Iyang nawala
nga mga karnero balik
ngadto sa panon.*

ang adunay lawom nga panabut sa kaimportante sa dili makita nga mga butang nga gihulagway ni Pablo, ug maklaro nga daghan ang mihatag og prayoridad sa espirituhanong mga butang kay sa pisikal nga mga panginahanglan.

Kini nga dapit sa Simbahan nagkadaiya, uban sa kalamboan ug sopistikado nga mga nasud, sama sa Australia ug New Zealand, ingon

man usab sa mga nasud sa pang-uma ug pangisdaan, sama sa Tonga ug Samoa, diin ang mga miyembro sa Simbahan nagrepresentar og taas nga proporsyon sa populasyon. Dayon adunay mga nasud nga nag-anam sa paglambo, sama sa Papua New Guinea ug ang Solomon Islands, diin ang dagkong mga hagit gisagubang sa mga tawo.

Kining pagkadaiya nakahatag og mga oportunidad sa pagkat-on.

Ang Kadinalian sa Pagbisita sa Dili Kaayo Aktibo

Ang usa sa maong kasinatian sa pagkat-on mopatigbabaw. Isip usa ka Area Seventy, gitahasan ko sa pagdumala sa komperensya sa stake sa New Zealand. Sa pipila lang ka bulan sa wala pa, si Presidente Thomas S. Monson mihatag og makatandog kaayo nga pakigpulong ngadto sa tanang mga Seventy sa kalibutan. Iyang mga pakigpulong nagsentro sa pagluwas niadtong nahilayo gikan sa mga ordnansa sa ebanghelyo.

Isip resulta sa pakigpulong ni Presidente Monson ug ang sangputanan sa mga hagit nga iyang gihatag kanamo, akong gibati ang kadinalian

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI BRIAN CALL

sa pagbisita ug pagdapit niadtong wala kaayo miapil sa ebanghelyo aron mahibalik sa pagpakigsaad ug sa mga ordinansa sa kaluwasan. Akong gidapit ang mga presidente sa stake nga ila kong paubanon atol sa pagtapos sa mga semana sa komperensya sa stake aron sa pagbisita sa dili kaayo aktibo nga mga miyembro. Kadto nga mga pagbisita kanunay gyud nga maanindot.

Usa ka Sabado atol sa tapos sa semana nga komperensya sa stake, ang presidente sa stake ug ako mibisita sa pipila ka mga pamilya. Ang bana ug asawa sa usa niining mga pamilyaha naminyo sulod sa 10 ka tuig ug na-sealed sa templo apan karon dili kaayo aktibo. Mainiton ang ilang pagdawat kanamo, ug kami nakabaton og espirituhanon nga mga pagbisita. Sa pagtapos sa pagbisita, naaghat ko sa pagpangutana sa bana kon gusto ba siya og panalangin ug unya gihangyo siya sa paghatag og panalangin sa iyang asawa.

Dili kini kasagaran nga pag-aghat. Natudloan ko nga isip usa ka bisita sa laing panimalay, kinahanglan kong mosunod ug ang pangulo sa panimalay mao ang tawo nga modesisyon unsay buhaton. Kini nga brother, bisan pa man, mapasalamaton sa panalangin nga gitanyag, ug makita nga natandog siya pagkahuman sa presidente sa stake ug ako nahuman.

Sa iyang pagbarug, hinoon, mihangyo siya kon usa namo mohatag og panalangin sa iyang asawa. Siya misulti namo nga bisan og 10 na ka tuig nga naminyo, wala gayud siya makasulay nga mohatag og panalangin ug dili komportable sa pagbuhat sa ingon.

“Motabang mi nimo,” miingon ko, nga nag-awhag kaniya.

Human namo gipasabut kon unsaon sa paghatag og panalangin ug mitabang kaniya nga mosaysay sa unsay isulti sa sinugdanan ug sa katapusan, mihatag siya sa iyang asawa og usa ka maanindot nga panalangin. Sa dihang nahuman na siya, nakaluha ang among mga mata, ug siya ug ang iyang asawa midawat sa among imbitasyon nga mobalik sa ebanghelyo.

Isip resulta niining malumo nga kasinatian, ang presidente sa stake nadasig atol sa iyang pakigpulong ngadto

sa mga miyembro sa stake sa sunod nga adlaw sa paghagit sa naghupot sa priesthood sa pag-uli human sa komperensya sa stake ug hatagan og mga panalangin ang mga sakop sa pamilya.

Giaghat sa Pagpanalangin

Sa pagtapos sa sesyon sa Domingo sa komperensya sa stake, mibati ko og laing pag-aghat—niining higayona duolon ang usa ka batan-on nga sister nga naglingkod sa mga ika-10 nga row gikan sa atubangan sa chapel ug nangutana kon nagkinahanglan ba siya og panalangin. Wala ko nakaila kaniya, apan ang pag-aghat mapugsanon kaayo.

Nahibulong ang sister, nagpanuko sa pag-ingon nga “Dili, salamat.”

Ingon og mapasalamaton ko sa iyang tubag, apan akong gibati nga nahimo na nako sumala sa diktar sa Espiritu. Mibalik ko sa atubangan sa chapel aron sa pagtimbaya sa mga miyembro sa dihang kining mao gihapon nga babaye sa kalit lang miduol sa atubangan ug mihangyo nako kon mosugot pa ba ko nga mohatag kaniya og panalangin. Ako siyang gisultihan nga “syimpre” ug misugyot nga moadto siya sa opisina sa presidente sa stake, diin moapas ra kami sa dili madugay.

Samtang mipaingon ang presidente sa stake ug ako sa opisina, nangutana ko kabahin sa babaye.

Iyang gipasabut nga bag-o lang siyang mibalik sa simbahan human sa 10 ka tuig nga wala makatambong. Nagpuyo siya nga nag-inusara, apan sulod niadtong 10 ka tuig nagpakabuhi siya nga supak sa sumbanan sa ebanghelyo.

Wala pa ang mga panalangin, kining batan-ong sister misulti namo sa iyang mga pagbati sa pagkadili takus. Atol sa iyang panahon nga layo sa Simbahan, miingon siya, siya nagtuman sa iyang gusto nga wala maghunahuna sa espirituhanong mga butang. Nahigmata na usab siya sa ebanghelyo apan mibati nga nahilayo na siya og maayo sa iyang espirituhanong paglambo nga wala na siya maglaum nga makab-ot pa ang iyang potensyal.

*Ang mga mamumuo
kinsa ulahing mosulod
sa ubasan makadawat
sa samang ganti niadtong
kinsa naghago diha sa
taas nga panahon.*

Nagtudlo kami kaniya bahin sa mga mamumuo nga naulahing motambong sa ubasan—ug kadtong mobalik sa ubasan human mibiya og kadiyot—makadawat gihapon sa samang ganti niadtong kinsa naghago diha sa taas nga panahon (tan-awa sa Mateo 20:1–16). Dayon mihatag kami kaniya og panalangin sa priesthood.

Samtang gilitok ang panalangin, nabati nako nga nabug-atan sa dakong gugma nga gibubo sa Ginoo alang kaniya. Makatandog kaayo kadto nga pagbati kay sa akong nabati sukad—pagbati nga nakapaamgo nako nga anaa ko sa presensya sa halangdon nga espiritu. Pagkahuman sa panalangin, ang sister mibarug gikan sa lingkuranan. Naanud sa iyang mga luha ang make-up sa iyang mga mata. Nakahilak usab ako.

Gitugot sa Ginoo nga akong makita kining talagsaon nga batan-ong babaye nga anaa sa sayong bahin sa usa ka proseso nga kinahanglan gayud nga masinati natong tanan aron makab-ot ang atong hingpit nga potensyal dinhi sa yuta. Kon kita mawala sa espirituhanon nga paagi ug kon kita makabuhat og sala, kitang tanan kinahanglang magmapainubsanon ug maghinulsol.

Sumala sa gitudlo ni Apostol Pablo sa mga taga-Galacia, kining kinabuhia mao ang panahon alang sa espiritu sa pagbaton og gahum sa lawas. “Kay ang mga pangibog sa unod kasupak sa Espiritu, ug ang mga tinguha sa Espiritu kasupak sa unod: kay kining duha nagakasinupakay man ang usa sa usa, aron kamo dili makahimo sa buot ninyong pagabuhaton.” (Mga Taga-Galacia 5:17).

Bisan kita makakab-ot sa atong potensyal kini nag-agad kon ang atong mga espiritu modumala sa atong mga lawas, kon kita mopatigbabaw batok sa “kinaiyanhon nga tawo” (Mosiah 3:19). Sa kalibutan karon, daghan ang ingon og dili andam makig-away niini nga gubat. Ang gana sa unod ang nagdumala sa ilang mga kinabuhi, ug ang unod mipugong sa ilang mga espiritu.

Kining batan-ong babaye anaa sa dalan nga makapahimo sa iyang espiritu nga mosanta sa unod. Gisugdan niya ang usa ka pakiggubat ug determinado siya nga modaog.

“Panaggawi Kamo diha sa Espiritu”

Sa akong pagbiya sa stake nianang adlaw, mihangyo ko sa presidente sa stake nga hatagan ko og makontak nga impormasyon niadtong akong nahimamat nianang semanaha aron ako silang maawhag sa pagpadayon sa dalan sa ebanghelyo ug hinumduman ang mga pasalig nga ilang gihimo.

Ang batan-ong sister nagpadayon sa pag-uswag ug paspas nga mibuhat sa ingon. Pinaagi sa iyang hugot nga pagtuo, siya misugod sa “panaggawi diha sa Espiritu” ug “nangabuhi diha sa Espiritu” (Mga Taga-Galacia 5:16, 25). Mipadayon siya sa pakigkomunikasyon ug misugid kanako kabahin sa dagkong mga hagit nga sukad iyang nabuntog ug gisagubang. Nahimo siyang maayong higala sa among pamilya, ug kami nakakita sa kalig-on sa iyang espiritu samtang siya nagpa-duol sa Manluluwas.

Karon natagamtam na niya ang mga panalangin sa templo, nakaserbisyo isip ordinance worker, ug midan-ag ang espirituhanong mga gasa sa gugmang putli ug kaayo. Sukad niadto naminyo siya sa usa ka takus nga batan-ong lalaki diha sa templo.

Ang espirituhanon klaro nga nabuntog sa temporal diha niining batan-ong babaye. Among nakita ang iyang kasingkasing nga nahimong putli, ug siya “wala nay hilig sa pagbuhat og dautan, apan sa pagbuhat og maayo sa kanunay” (Mosiah 5:2).

Tingali ang kahibalo sa Ginoo sa kahalangdon sa iyang kalag mao ang hinungdan sa pag-aghat nga akong nadawat nianang adlaw. Kana nga pag-aghat mipanalangin kanako nga makakita sa gahum sa Langitnong Amahan ug grasya nga nakita diha sa iyang kinabuhi.

Kitang tanan adunay responsibilidad sa pagtabang sa atong mga kaigsoonan nga dili kaayo aktibo, ug kitang tanan mahimong aghaton sa paagi nga makapanalangin kanila. Samtang kita magpuyo nga takus sa Espiritu ug magtinguha sa tabang sa Ginoo, Siya mopanalangin sa atong mga paningkamot sa “pagdala sa Iyang nawala nga karnero balik ngadto sa panon” (“Dear to the Heart of the Shepherd,” *Himno*, nu. 221; tan-awa usab sa Alma 26:4). ■

136 BILYON NGA PORNOGRAPIYA nga mga video gitan-aw sa smartphone niadtong 2015.

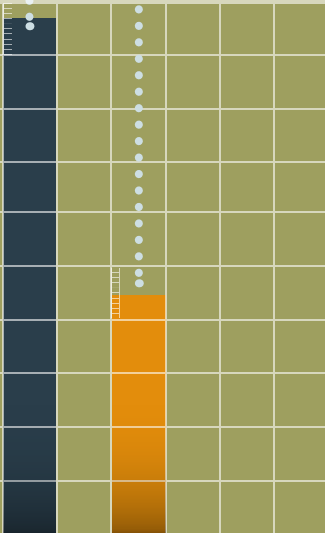

30% sa
DATOS SA
INTERNET kay
PORNOGRAPIYA.

Ang pornograpiya usa ka
\$97 BILYON
nga industriya.

Sa pagkompara, ang
HINIUSA kinitaan sa
nag-unang 10 ka mga
liga sa sport sa North
America, Europe, Asia kay

\$45.8 KA BILYON.

WALO KA PAAGI SA

Pagtabang sa mga Anak sa Pagsalikway sa Pornograpiya

Ni Lisa Ann Thomson

Ang estatistika makapaluya sa mga ginikanan. Ang Extremetech.com nagbana-bana nga mga 30 porsyento sa tanang datos nga anaa diha sa internet mga pornograpiya.¹ Makita kini sa gatusan ka minilyon nga mga web page, lakip ang mga higanteng social media nga Facebook, Twitter, ug YouTube. Maanaa kini pinaagi sa telebisyon, computer, tablet ug smartphone.

“Ang materyal nga makita sa usa ka bata maka-trauma sa huyang ug talandugon nga utok sa bata,” miingon ang therapist nga si Dr. Jill C. Manning, kinsa kanunay nga tigpresentar og kasayuran bahin sa epekto sa pornograpiya nganha sa kaminyoon ug pamilya.

Apan adunay paglaum.

Bisan sa pagkatap sa pornograpiya, adunay gahum ang mga ginikanan sa pagpanalipud sa ilang mga anak ug pag-andam nga ilang maatubang ug masalikway ang pornograpiya.

Ania ang walo ka paagi gikan sa mga lider sa Simbahan ug sa mga eksperto sa pagtabang sa mga ginikanan sa paglig-on sa ilang mga pamilya.

1. Hatagig Pagtagad ang Pag-access ug mga Balaud sa Pamilya

Sugdi sa panggawas nga mga depensa. “Atong pana-lipdan ang atong mga anak hangtud sa panahon nga makapanalipod na sila sa ilang kaugalingon,” miingon si

Jason S. Carroll, propesor kalabut sa kinabuhing pamilya sa Brigham Young University. Ang brain stem, diin anaa ang mga sentro sa kalipay sa utok, maoy unang molambo, mipasabut siya. Ulahi na nga

hingpit nga molambo ang pangrason ug pangdesisyon nga mga abilidad diha sa frontal cortex. “Mao nga ang mga bata magtinguha dayon og kalingawan nga dili makahibalong mopugong,” siya miingon. Busa, importante kaayo alang sa kabatan-onan nga dunay mga programa nga maka-filter sa internet ug ma-monitor ang ilang paggamit niini.

Ang yanong mga lakang ug mga patakaran makapanalipod sa mga bata (ug mga hamtong) gikan sa wala tuyoa nga pagkabantang sa pornograpiya ug makatabang kanila nga maghunahuna og maayo sa unsay ilang pilion nga tan-awon:

- Paggamit og mga filter sa computer, sa router, ug internet-service-provider nga lebel.
- Gamita ang mga parental ug content control diha sa imong cable tv ug sa mga online media service.
- I-set up ang mga setting sa content restriction sa mga mobile device.
- Ibutang ang mga computer ug mga tablet sa komon nga mga dapit.
- Hangyoga ang mga bata ug mga tin-edyer nga ihatag kanimo ang ilang mga cellphone ug mga mobile device inig ka gabii.

TUDLOI ANG MGA BATA

unsay buhaton kon makasugat sila og **PORNOGRAPIYA:**

- Piyungon ang ilang mga mata.
- Palungon ang device.
- Sultihan ang usa ka hamtong.
- Ibaling sa lain ang ilang mga hunahuna.

Ang mga **SOCIAL MEDIA** platform nahimo nga labing gibisita nga mga website sa pagbi-nayloay og pornograpiya.

76%

sa mga tiggamit sa internet sa 40 ka mga nasud miga-mit og social media.

- Pag-establisar og polisiya nga walay magtago-tag; ang mga ginikanan makatan-aw sa mga text ug mga account sa social media bisan kanus-a.

Tudloi ang mga bata kon unsay buhaton kon makasugat sila og pornograpiya: (1) piyungon ang ilang mga mata ug palungon ang device, (2) mosulti ngadto sa usa ka hamtong, ug (3) ibaling sa lain ang ilang mga hunahuna. Pasaligi sila nga wala sila makahimo og sayop ug dili magkaproblema.

2. Pagsangyaw bahin ni Kristo

“Ang filter makatabang nga mga himan, apan ang pinakamaayong filter sa kalibutan, ug ang pinakaepektibo, mao ang personal nga filter nga nagagikan sa kahiladman ug sa malungtarong pagpamatuod sa gugma sa atong Langitnong Amahan ug sa maulaong sakripisyo sa atong Manluluwas sa matag usa kanato,” miingon si Linda S. Reeves, Ikaduhang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society.²

Aron matabangan ang mga bata nga makamugna niana nga personal nga filter, si Sister Reeves mihisgut sa tambag ni Nephi: “Kami naghigot kang Kristo, kami nalipay diha kang Kristo, kami nagsangyaw kang Kristo, [ug] kami nanagna kang Kristo, . . . nga ang among mga anak mahimo nga masayud sa unsa nga tinubdan sila mahimo nga mangita alang sa kapasayloan sa ilang mga sala” (2 Nephi 25:26).

Ang mga eksperto miuyon. Ang mga pagtuon mimatuod nga ang karelihiyuso diha sa panimalay, inubanan sa “mahigugmaong estilo

sa pagkaginikanan,” adunay maka-panalipod nga epekto batok sa pornograpiya.³

“Ang labing makapugong nga paagi ug labing makapaayo nga paagi alang sa pornograpiya mao ang tinuod nga pagtudlo sa ebanghelyo diha sa panimalay,” miingon si Timoteo Rarick, profesor sa pagkaginikanan sa Brigham Young University-Idaho ug sakop sa United Families International advisory board. “Ang pinakamaayo natong mabuhat mao ang pagtabang sa atong mga anak sa pag-establisar og ilang kaugalingong koneksyon sa langit.”

3. Tudloi ang mga Bata Unsaon Pag-filter sa Kaugalingon

Ang mga ginikanan makatudlo og piho nga mga paagi sa pag-filter og media pinaagi sa mga sumbanan sa ebanghelyo. Alang ni Dr. Manning, ang ika-trese nga artikulo sa hugot nga pagtuo mao ang perpekto nga filter alang sa tanang mga pagpili sa media.

“Kami nagtuo sa pagkamatinuoron, pagkamatinud-anon, pagkaputli, pagkamanggiloloy-on, mahiyason ug sa pagbuhat sa matarung ngadto sa tanan nga mga tawo. . . . Kon adunay mga butang nga mahiyason, matahum, o maayo og dungog o dalaygon, kami naninguha sa pagpangita niining mga butanga’ [Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:13]. Dunay daghang mga materyal sa ulahing mga adlaw nga wala mahisubay niana nga kriterya. Ug kon ang atong nakit-an wala mahisubay, kinahanglang padayon kita nga mangita,” miingon si Dr. Manning.

Apan kana nga paningkamot ang nakapalahi sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, mipasabut si Presidente Thomas S. Monson: “Samtang ang kalibutan magkalayo gikan sa mga

baruganan ug mga sumbanan nga gihatag sa Langit-nong Amahan kanato, mobarug kita tungod kay kita lahi. . . . Lahi kita kon kita mohukom nga dili sudlan ang atong hunahuna sa mga butang sa media nga imoral ug makadaot ug makapapahawa sa Espiritu gikan sa atong panimalay ug sa atong kinabuhi.”⁴

4. Tudloi ang mga Bata og Himsog nga Sekswalidad

Ang baruganan sa “katugbang sa tanan nga mga butang” (2 Nephi 2:11) magamit sa pornograpiya. Dili igo ang paghingalan sa pornograpiya nga ngil-ad; ang mga ginikanan kinahanglan motudlo usab sa ilang mga anak kon unsa ang maayo.

“Usa sa labing gamhanang depensa ug proteksyon alang sa atong kabatan-onan mao ang pagtudlo kanila sa sekswalidad diha sa panimalay, nga sugdan sa bata pa sila,” miingon si Dr. Manning. “Ang atong kabatan-onan nag-antus tungod kay nagtubo sila sa palibut nga puno sa makadaot nga mga mensahe diin diyutay ra ang positibong mga mensahe nga gitudlo subay sa ebanghelyo nga panglantaw.”

Ang propesor kalabut sa kinabuhing pamilya sa Brigham Young University nga si Marcos H. Butler mirekomendar og direkta nga pagpasabut: “Ang kina-yanhon nga tawhanong pagbati sa sekswal nga mga aghat natural nga anaa kanato isip mga tawha-nong binuhat. Ang atong sekswal nga

tinguha ug kadasig maoy gasa nga hinatag sa Dios nga mopanalangin kanato, nga magpaduol kanato sa natural ug mapinanggaong paagi ngadto sa kaat-bang nga sekso, ngadto sa kaminyoon, ug ngadto sa pamilya nga kinabuhi.”

Ang haum sa edad nga mga panaghisgot mahitungod sa kahimsog sa sekswalidad mahimong sugdan og sayo. Si Propesor Carroll mipasabut nga ang pag-istoryahanay kabahin sa angay ug dili angay nga mga paghikap ug sa personal nga pagkapribado, uban sa husto nga mga terminolohiya sa mga parte sa lawas, mahimong sugdan sa pagtudlo sa bata pa. Sa edad nga otso anyos, ang bata makaangkon na og yanong pagsabut sa pakighilawas sa konteksto niini sa pisikal, espiritwal, emosyonal, ug kalabut sa relasyon, siya miingon.

Ang kabatan-onan mohangup usab sa husto ug direkta nga mga pinulongan. Usa ka batan-ong lalaki miingon, “Kon iliko-liko nimo pagsulti, masaypan gayud kini sa pagsabut. Mga dose ka higayon akong gitudloan mahitungod sa balaod sa kaputli una nako nasayri nga naghisgot sila kabahin sa pakighilawas.”

Si Propesor Carroll miingon nga kinahanglang hatagan usab og pagtagad sa mga ginikanan ang konteksto niini nga mga diskusyon. “Buhata ang tanan aron dili mahimong pormal nga okasyon kini nga mga panag-istoryahanay,” miingon siya. “Tingali atong dad-on ang atong anak aron manihapon sa gawas, atong isul-ob ang atong mga sinina nga pangsimba, o buhaton nato ang pag-istoryahanay diha sa parkinganan sa templo,” miingon

Tan-awa ang video sa mga bata nga nagpasabut kon unsaon nga magpabiling luwas gikan sa pornograpiya sa lds.org/go/81722.

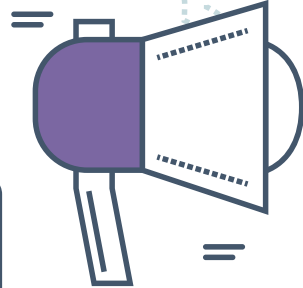

Kon mag-atubang og mga isyu, paningkamuti nga EKSAKTONG MAILHAN ANG PROBLEMA:

★—Unsa na ka dugay nga gihimo kini?

★—Kapila man sila motan-aw niini?

★—Sa unsang paagi nila gi-access kini?

5. Wagtanga ang Sayop nga Pagsabut sa Pornograpiya

Si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) klaro nga mipahayag sa kamatuoran kabahin sa pornograpiya. “Mangtas kaayo kini,” miingon siya. “Law-ay kaayo kini. Makapadani ug makapahigam kini. Modala kini [kaninyo] ngadto sa kalaglagan sama ka sigurado sa bisan unsa niining kalibutan. Hugaw kini nga materyal nga makahimong adunahan sa mapahimuslanon, makapakabus sa mga biktima niini.”⁵

“Ang paggamit sa pornograpiya sa mga batan-on ug mga young adult sa kasagaran mosangput sa hiwi nga pagsabut sa sekswalidad ug sa tahas niini sa pagpalambo og himsog nga personal nga mga relasyon,” mipasabut ang American College of Pediatricians. “Kini nga mga kahiwian naglakip sa sobrang pagbana-bana sa kadaghan sa sekswal nga kalihokan sa komunidad, sa pagtuo nga ang sekswal nga pagpasagad normal, ug sa pagtuo nga ang dili pag-apil sa sekswal nga kalihokan dili maayo sa panglawas.”⁶

Sa mga diskusyon mahitungod sa

pornograpiya, ang mga ginikanan kinahanglang mopasabut nga ang pornograpiya naglakip og daghang sayop nga mga konsepto. Ang mga kinaiya nga gipakita diha sa pornograpiya dili normal ug wala maghulagway sa unsay angay lauman ug paabuton sa usa ka himsog nga relasyon. “Ang pornograpiya madanihon lamang samtang ang sayop nga mga ideya sa pornograpiya gidawat,” miingon si Propesor Carroll.

6. Usba ang Panag-istoryahanay kalabut sa Problema

Ang mga eksperto ug mga lider sa Simbahan mipasidaan batok sa paghimo dayon og konklusyon nga ang bisan unsang kalambigitan sa pornograpiya nagpasabut na dayon og pagkaadik.

“Dili tanang mituyo og gamit sa pornograpiya naadik na niini,” gipasabut ni Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. “Sa pagkatinuod, kadaghanan sa mga batan-ong lalaki ug batan-ong mga babaye kinsa nanlimbasug sa pornograpiya wala naadik. Mao kana ang importante kaayong pag-ila—dili lamang alang sa mga ginikanan, kapikas, ug mga lider kinsa nagtinguha sa pagtabang apan alang usab niadto kinsa nanlimbasug niini nga problema.”⁷

“Ang mga batan-ong lalaki ug babaye nalambigit sa

pornograpiya tungod sa kakuryuso, tungod kay dali ra kining makita, ug tungod kay, sa lintunganay, kulang pa sa kabuot,” miingon si Propesor Carroll. “Ang matag usa kanato nakasinati sa gahum sa kinaiyanhon nga tawhanong pagbati sa sekswal nga mga aghat nga masugdan atol sa kahingkuran [puberty], ug dugay pa una kita makaangkon og emosyunal o espiritwal nga kahingkod aron hingpit nga makasabut niini.”

Si Richard Neitzel Holzapfel, propesor sa Church history sa BYU ug faculty adviser sa student club nga Unraveling Pornography [Pagsulbad sa Pornograpiya], miobserbar nga “ang problema tinuod ug dunay grabe nga mga sangputanan, apan ang paghimo og linukop nga mga pamahayag bahin sa problema kasagaran moduso niini palawom sa mga kalag niadtong nanlimbasug.”

Si Elder Oaks mipasabut nga ang mga problema sa pornograpiya maglangkob gikan sa “panagsa o pabalik-balik nga tinuyong paggamit, ngadto sa naghinubrang paggamit, ngadto na sa dili kapugngan (makaadik) nga paggamit. . . . Kon ang kinaiya masaypan isip usa ka adiksiyon, ang tiggamit mahimong maghunahuna nga nawad-an na siya og kabubut-on ug kapasidad nga mabuntog ang problema. . . . Sa laing bahin, ang pagbaton og mas klaro nga panabut sa kalawom sa problema—nga dili kini mahimong ingon ka bug-at

Pagmugna og BUKAS NGA KOMUNIKASYON aron makapangu-tana ang mga bata.

Ang
KAHASOL SA
KONSENSYA
usa ka natural nga tubag
sa mga sayop nga
makadasig og kausaban.

Ang KAULAW
usa ka makadaot nga
pagbati nga
mosangput ngadto
sa pagbati sa kawalay
paglaum.

o hilabihan sama sa gikahadlok—makahatag og paglaum ug dugang nga kapasidad sa . . . [pag]hinulsol.”⁸

Kon mag-atubang og mga isyu, si Propesor Butler misugyot nga ang mga ginikanan maningkamot nga eksaktong mailhan ang problema: Unsa na ka dugay nga gihimo kini? Kapila man sila motan-aw niini? Sa unsang paagi nila gi-access kini? Dayon ang mga ginikanan makigtambayayong sa kabatan-onan sa pagtino og haum nga lebel sa aksyon.

“Sabta ang tawo ug kinsa sila,” miingon si Propesor Holzappel. “Unsa ka lawom ang ilang problema? Unsa gayud ang nanghitabo? Unsa ang ilang rason sa pagtan-aw og pornograpiya, ug unsaon nato pagsulbad ang mas lawom nga mga problema?”

7. Itudlo ang Pagdumala sa Emosyon

Ang pagsulbad sa mas lawom nga mga problema tingali maoy yawe usab nga mapugngan ang mga problema sa pornograpiya, miingon si Nathan Acree, usa ka therapist nga nakabase sa Utah. Gawas sa natural nga kakuryuso, ang pornograpiya kasagaran gigamit isip paagi sa pagsugakod sa emosyon, ilabi na sa bug-at nga emosyon.”

Si Propesor Butler midugang, “Naay higayon, ang usa ka batan-ong lalaki o babaye makaangkon og lisud o makapaluya nga kasinatian bahin sa hunahuna, sa relasyon, o espiritwal.” Siya miingon nga ang negatibo nga mga kasinatian moresulta sa batan-on nga utok nga modangup sa “nindot-bation nga mga kasinatian” sama sa pagtan-aw og pornograpiya ug sa pag-apil sa konektado nga binuhatan sama sa masturbation [magdula sa kinatawo]. Ang mga pagbati nga namugna niana nga mga binuhatan mopuli o

motabon dayon sa makaguol nga mga emosyon. Ug anaa diha ang kakuyaw: “Ang tawo mobalhin gikan sa nindot-bation nga kasinatian ngadto sa pagmugna og sikolohikal nga pag-agad sa ingon nga mga binuhatan. Karon iya nang gamiton ang kinaiya isip paagi sa pagdumala sa kinabuhi.”

Si Brother Acree nag-ingon nga ang mga ginikanan kinahanglang motudlo sa mga bata nga ang maayo ug bati nga mga pagbati normal ra, ug OK ra nga makasinati og negatibong mga pagbati sama sa kaguol, kasuko, kasagmuyo, o kasakit. Ang mga ginikanan sa kasagaran mobati sa panginahanglan nga ikontrolar ang mga pagbati sa ilang mga anak, apan ang pagtugot nga ilang masinati ug masagubang ang mga negatibong pagbati makaugmad og importanting kahanas.

Kon anaa ang problema sa pornograpiya, kinahanglang magmatngon ang mga ginikanan nga dili madugangan ang emosyonal nga palas-anon sa bata pinaagi sa pagpakaulaw. Ang propesor sa BYU kalabut sa kinabuhing pamilya nga si James M. Harper mitimaan nga samtang ang *kahasol sa konsensya* usa ka natural nga tubag sa mga sayop nga makadasig og kausaban, ang *kaulaw* usa ka makadaot nga pagbati nga mosangput ngadto sa pagbati sa kawalay paglaum.

Sa laing pagkasulti, ang pagmugna o pagpasamot sa pagbati sa kaulaw diha sa usa ka bata modaut sa abilidad sa bata sa pagpalambo og positibo nga emosyunal nga mga tubag ug pag-ila sa impluwensya sa Espiritu, nga sa katapusan maoy labing gamhanang tinubdan sa tabang sa pagpugong ug pagkaayo gikan sa paggamit og pornograpiya.

Usa ka batan-ong lalaki kinsa nanlimbasug sa pornograpiya klarong nakahinumdom kon unsay gibuhad sa

iyang mga ginikanan sa dihang nadiskubrihan ang iyang problema: “Suko kaayo ang akong inahan, nagyawyaw ug nagsiyagit, ug misamot ka lain ang akong gibati imbis nga magmalaumon nga makabuntog niini,” siya miingon. “Ang labing nakatabang mao ang akong papa nga mibalik-balik og sulti kanako kon unsa ko niya ka mahal.”

“Palihug ayaw sila ipanghimaraut,” mihangyo si Elder Oaks. “Dili sila mga dautan o walay paglaum. Sila mga anak sa atong Langitnong Amahan.”⁹

8. Itudlo nga ang Pag-ula sa Manluluwas Epektibo

Sa mga pakigpulong, leksyon, ug mga basahon, ang kabatan-onan makadawat sa klarong mensahe nga ang pornograpiya usa ka makuyaw nga dautan, apan kinahanglan natong hatagan og dugang gibug-aton ang doktrina sa Pag-ula ni Jesukristo.

Alang sa kabatan-onan, si Propesor Butler nagtuo nga ang batan-ong utok mahimong usa sa nag-unang mga rason sa pagtudlo kanila mahitungod sa Pag-ula. “Ang batan-ong utok wala pa maporma sa hingpit, ug more-sulta kini sa piho nga mga isyu sama sa dili pagkontrolar sa padali-dali nga mga lihoc ug kakulang sa paghuna-huna daan sa umaabut,” siya mipasabut. “Ang sinsero sa espirituhanong paagi, naningkamot nga batan-on mahimong dili na makalihok tungod sa hilabihang kahasol sa konsensya kon makasugat siya og mga kahuyang nga dali siyang matandog tungod sa iyang batan-on pa nga utok. Mahinungdanon kaayo kini nga, kauban sa pagtudlo sa mga sugo, tudloan nimo ang mga batan-on sa Pag-ula—nga anaa kini aron sa pagtabang kanato nga magmapailubon sa atong personal nga paglambo ug magma-kanunayon niini.”

“Kitang tanan nagkinahanglan sa Pag-ula ni Jesukristo. . . . Pinaagi sa tukma ug hingpit nga paghinulsol, sila mamahimong limpyo, putli ug takus sa matag pakig-saad ug mga panalangin sa templo nga gisaad sa Dios,” miingon si Elder Oaks.¹⁰ Naglakip kini niadtong migamit og pornograpiya.

Ug malaumon kana nga mensahe: daghan ang mabuhay sa mga ginikanan sa pag-andam sa ilang mga anak sa pagsalikway sa pornograpiya, ug kon sila mapakyas, ang walay kinutuban nga Pag-ula sa Manluluwas makahimong posible sa kausaban ug paghinulsol.

“Nagpasabut kana, bisan unsa pay mahitabo, ang Langitnong Amahan dili gayud mohunong sa paghigugma kaninyo, ug kami, inyong mga ginikanan, dili gayud mohunong sa paghigugma kaninyo,” miingon si Propesor Rarick. Alang sa usa ka bata, wala nay mas labaw pa nga paglaum kay sa niana. ■

Gikuha gikan sa “Arm Your Kids for the Battle,” BYU Magazine, Spring 2015.

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Sebastian Anthony, “Just How Big Are Porn Sites?” *ExtremeTech*, Abr. 4, 2012, extremetech.com.
2. Linda S. Reeves, “Panalipod gikan sa Pornograpiya—usa ka Panimalay nga Nag-focus kang Kristo,” *Liahona*, Mayo 2014, 16.
3. Tan-awa sa Sam A. Hardy and others, “Adolescent Religiousness as a Protective Factor against Pornography Use,” *Journal of Applied Developmental Psychology*, vol. 34 (Mayo–Hunyo 2013), 131–39, sciencedirect.com. Ang tagsulat miinterbyu usab sa lead researcher.
4. Thomas S. Monson, “Pagpakita og Ehemple ug Kahayag,” *Liahona*, Nob. 2015, 88.
5. Gordon B. Hinckley, “Great Shall Be the Peace of Thy Children,” *Liahona*, Ene. 2001, 62.
6. “The Impact of Pornography on Children,” *American College of Pediatrics*, Hunyo 2016, acpeds.org.
7. Dallin H. Oaks, “Nagpaayo gikan sa Pagkalit-ag sa Pornograpiya,” *Liahona*, Okt. 2015, 52.
8. Dallin H. Oaks, “Nagpaayo,” 52–53.
9. Dallin H. Oaks, “Nagpaayo,” 55.
10. Dallin H. Oaks, “Nagpaayo,” 55.

Kining maong higayon mosulay sa inyong kalig-dong. Samtang kamo mopili sa pagkamatinuoron ug pagkamatinud-anon, kamo makaamgo nga kini importanting mga kinasang-an nga sukaranang mga haligi sa kalig-on sa inyong espiritwal nga pagtubo.

**Ni Elder
Neil L. Andersen**

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

ANG BALAAAN NGA SUMBANAN SA Pagkamatinuoron

Alang sa usa ka disipulo ni Kristo, ang pagkamatinuoron anaa gayud sa sentro sa pagka-espirituhanon.

Ang Dios atong Amahan ug ang Iyang Anak, si Jesukristo, mga binuhat nga hingpit, perpekto, ug hingpit ang kamatinuoron ug kamatinuoranon. Kita mga anak sa Dios. Ang atong padulngan mao ang pagkahimong sama Kaniya. Tinguha nato ang pagkahimong hingpit nga matinuoron ug tinuod sama sa atong Amahan ug sa Iyang Anak. Ang pagkamatinuoron naghulagway sa kinaiya sa Dios (tan-awa sa Isaias 65:16), ug busa ang pagkamatinuoron anaa sa sentro sa atong espirituhanong paglambo ug espirituhanong mga gasa.

Si Jesus namahayag, “Ako mao ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi” (Juan 14:6; tan-awa usab sa Juan 18:37; D&P 84:45; 93:36).

Ang Ginoo nangutana sa igsoon ni Jared, “Motuo ba ikaw sa mga pulong diin Ako mamulong?”

Ang igsoon ni Jared mitubag: “Oo, Ginoo, ako nasayud nga ikaw mamulong sa kamatuoran, kay ikaw mao ang Dios sa kamatuoran, ug dili magbakak” (Ether 3:11, 12).

Ug ania ang kaugalingon nga mga pulong sa Manluluwas: “Ako ang Espiritu sa kamatuoran” (D&P 93:26; tan-awa usab sa bersikulo 24). “Suginlan ko kamo sa tinuod” (Juan 16:7; tan-awa usab sa Juan 16:13).

Sa laing bahin, si Satanas gihulagway nga ang amahan sa mga bakak: “Ug siya nahimo nga Satanas, oo gani ang yawa, ang amahan sa tanan nga mga bakak, sa pag-ilad ug pagbuta sa mga tawo, ug pagdala kanila nga ulipon sa iyang pagbuot, gani kutob sa dili maminaw ngadto sa akong tingog” (Moises 4:4).

Ang kalibutan mosulti kanato nga ang kamatuoran ug pagkamatinuoron lisud ilhon. Kita usab mahimong anaa sa kalibutan apan dili iya sa kalibutan samtang atong isalikway ang mga konsepto ug pagtulungang sayop.

Si Jesus miingon, “Ang yawa . . . walay labut sa kamatuoran kaniya, tungod kay ang kamatuoran wala man diha kaniya. Inigpamakak niya, siya magasulti tukma sa iyang kaugalingong kinaiya: kay siya bakakon man” (Juan 8:44; tan-awa usab sa D&P 93:39).

Ang Manluluwas kanunay mobadlong niadtong nagpatuo sa usa ka butang diha sa kadaghanan, apan nagpuyo sa lahi nga paagi sa ilang mga kasingkasing (tan-awa sa Mateo 23:27). Iyang gidayeg kadtong kinsa nabuhi nga walay pagpanglingla (tan-awa sa D&P 124: 15). Makita ba ninyo ang nagka-atbang nga kalainan? Sa usa ka bahin anaa ang pagpamakak, paglingla, pagpakaaron-ingnon, ug pagkangitngit. Sa laing bahin anaa ang kamatuoran, kahayag, pagkamatinuoron ug kaligdong. Ang Ginoo mihatag og klaro nga kalainan.

Si Presidente Thomas S. Monson miingon:

“Diin kanhi ang mga sumbanan sa Simbahan ug mga sumbanan sa katilingban sa kasagaran nahiangay, karon adunay dakong kal-ang taliwala kanato, ug kini mas nagkadako pa. . .

“Ang Manluluwas sa katawhan mihulagway sa Iyang kaugalingon nga anaa sa kalibutan apan dili iya sa kalibutan [tan-awa sa Juan 17:14; D&P 49:5]. Kita usab mahimong anaa

sa kalibutan apan dili iya sa kalibutan samtang atong isalikway ang sayop nga mga konsepto ug sayop nga mga pagtulung-an ug magpabiling matinuoron nianang gisugo sa Dios.”¹

Ang kalibutan mosulti kanato nga ang kamatuoran ug pagkamatinuoron lisud ilhon. Ang kalibutan mas ganahan sa kaswal nga pagpamakak ug daling makapamalibad sa gitawag nga “inosenting” pagpangilad. Ang kalainan tali sa husto ug sayop dili na klaro, ug ang mga sangputanan sa pagpamakak gibaliwala.

Aron kanunay nga makadawat sa Espiritu sa Kamatuoran—sa Espiritu Santo—kinahanglang atong pun-on ang atong mga kinabuhi sa kamatuoran ug pagkamatinuoron. Kon mahimo kitang hingpit nga matinuoron, ang atong espirituhanong mga mata maablihan alang sa dugang nga kahayag.

Dali ra kamong makasabut kon sa unsang paagi makapabayaw ang espirituhanong kalig-on sa inyong pagkat-on diha sa classroom. Apan kamo usab makakita ba kon sa unsang paagi kini nga baruganan magamit sa lisud nga mga desisyon kon giunsa ninyo paggamit ang inyong panahon, kinsa ang inyong gikauban sa inyong panahon, ug sa unsang paagi ninyo hulmahon ang inyong kinabuhi?

Pasalig sa Personal nga Pagkamatinuoron

Dili ninyo mabulag ang espirituhanong tuga sa kamatuoran nga inyong gikinahanglan ug gusto gikan sa inyong pagkatawo sa pagkamatinuoron ug pagkamatinud-anon. Ang kamatuoran nga inyong gipangita nakahigot sa inyong pagkatawo. Kahayag, espirituhanon nga mga tubag ug langitnong direksyon nakasumpay sa inyong kaugalingong pagkamatinuoron ug pagkamatinud-anon. Daghan sa inyong mahangturong katagbawan sa kinabuhi moabut samtang kamo padayong makigbisog sa inyong pasalig sa personal nga pagkamatinuoron.

Si Roy D. Atkin mipakigbahin sa mosunod nga istorya:

“Human nga ang daghang mga estudyante mihunong sa pag-eskwela sa [akong] pag-sugod sa freshman, ang akong mga klase sa dental school mas nahimong mahagiton. Ang tanan naningkamot nga mag-una sa klase.

Samtang ang kompetisyon nagpadayon, pipila ka mga estudyante mihukom nga ang paagi aron molampus mao ang pagpanikas. Nakasamok kini nako pag-ayo. . .

“ . . . Nasayud ko nga ako dili makapanikas. Gusto ko nga magtinarung sa Dios labaw pa kaysa akong gusto nga mahimong usa ka dentista.

“[Sa] akong junior year, gitanyagan ko og kopya sa umaabot nga eksamin sa usa ka mahinungdanon nga klase. Klaro kanang nagpasabut nga ang pipila sa akong mga klasmeyt makakuha og una sa mga pangutana sa eksamin. Mibalibad ko sa tanyag. Sa dihang giuli na ang mga papel nga gikorihian, ang average sa klase taas kaayo, nga naka-paubos pag-ayo sa akong score. Ang propesor mihangyo nga makigsulti nako.

“Roy,’ siya miingon, ‘kasagaran dagko ka og kuha sa mga test. Unsay nahitabo?’

“‘Sir,’ akong gisultihan ang akong propesor, ‘sa sunod nga eksamin, kon mohatag ka og test nga wala nimo mahatag sa una, nagtuo ko nga mahibaloan nimo nga mas dako ko og kuha.’ Wala siya motubag.

“Nag-test mi pag-usab sa sama nga klase. Sa dihang gipanghatag ang test, dihay nagbagulbol. Test kadto nga wala pa mahatag sa magtutudlo sukad. Sa dihang gibalik na ang gigraduhan namo nga test, usa ko sa nakadawat og labing dako nga grado sa klase. Sukad niadto, ang mga test pulos na bag-o.”²

Tungod kay kita mga disipulo ni Kristo, ang balaan nga sumbanan sa pagkamatinuoron molambo diha sa atong kaugalingon. Diha sa Basahon ni Mormon, ang pahimangno ni Haring Benjamin nga “[isalikway] ang kinaiyanhon nga tawo” (Mosiah 3:19) usa ka bahin sa tawag alang sa mas mausbawong pagbati sa pagkamatinuoron ug kamatuoran.

Ngadto sa mga Taga-Efeso, si Apostol Pablo mitambag, “Hukasa . . . ang daang pagkatawo nga dala pa sa inyong karaang paggawi . . . ug magpabag-o kamo diha sa espiritu sa inyong salabutan.” Si Pablo mihatag dayon og piho nga tambag sa pagkahimong usa ka “bag-ong pagkatawo”: ang unang butang nga iyang gisulti nga ilang buhaton mao nga “[hukasa] gikan kaninyo ang kabakakan ug ang tinuod kinahanglang maoy isulti” (tan-awa sa Mga Taga-Efeso 4:22–25; tan-awa usab sa Mga Taga-Colosas 3:9; 3 Nephi 30:2).

Ganahan ako niini nga depinisyon sa pagkamatinuoron: “Ang pagkamatinuoron mao nga mahimong hingpit nga

matinud-anon, matarung, ug makiangayon.” Usab, ang kaligdong mao “[nga] ang moral nga kaisug sa paghimo sa [inyong] mga lihoc nga mahisubay sa [inyong] kahibalo sa matarung ug sayop.”³

Si Presidente James E. Faust (1920–2007), Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, kausa miingon nga nangaplay sa Officer’s Candidate School sa kasundalohan sa Estados Unidos. Miingon siya:

“Gipatawag ko sa board of inquiry. Diyutay ra ang akong mga kwalipikasyon, apan duna koy duha ka tuig sa kolehiyo ug nakahuman og misyon sa Simbahan sa South America.

“Nasurprisa ko sa sa mga gipangutana kanako sa officer’s board of inquiry. Hapit tanan niini nakasentro sa akong mga gituohan. ‘Manigarilyo ka ba?’ ‘Moinom ka ba?’ ‘Unsay imong hunahuna sa uban nga manigarilyo ug moinom?’ Wala koy problema sa pagtubag niini nga mga pangutana.

“‘Mag-ampo ka ba?’ ‘Nagtuo ka ba nga ang usa ka opisyal kinahanglang mag-ampo?’ Ang opisyal nga nangutana niini usa ka isug nga sundalo. Dili maklaro nga siya mag-ampo kanunay. . . . Gusto kaayo kong mahimong usa ka opisyal. . . .

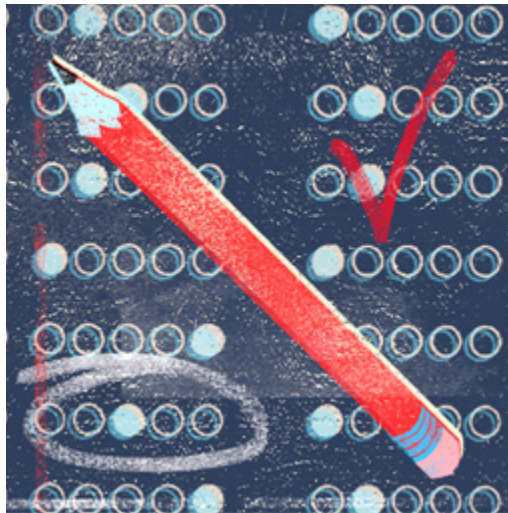
“Nakahukom kong dili magduh-duha. Miangkon ko nga nag-ampo ko ug nga akong gibati nga ang mga opisyal magtinguha og balaanong giya sama sa gibuhat sa pipila ka bantugang mga heneral. . . .

“Mas makapaikag nga mga pangutana miabut. ‘Sa panahon sa gubat, dili ba kinahanglang palua-

gan ang matarung nga sumbanan? Dili ba ang kakapoy sa gubat makahatag og katarungan sa mga tawo sa pagbuhat og mga butang nga dili nila buhaton kon anaa sa balay ubos sa normal nga mga sitwasyon?’

“ . . . Nagduda gayud ako nga ang mga tawo kinsa nangutana kanako niini nga pangutana wala magsunod sa mga sumbanan nga gitudlo ngari kanako. Misantop sa akong hunahuna nga tingali ako makasulti nga ako adunay kaugalingong mga tinuohan, apan wala ko magtinguha nga ipugos kini sa uban. Apan ingon og dihay misantop sa akong hunahuna nga panagway sa daghang mga tawo kinsa akong gitudloan sa balaod sa kaputli isip usa ka misyonaryo. Sa katapusan ako yano ra nga miingon, ‘Dili ako motuo nga adunay lain-lain nga sumbanan sa pagkamatarung.’

“Mibiya ko nga midawat sa kamatuoran nga kining isug nga mga opisyal . . . sigurado gayud nga mohatag kanako

og ubos kaayo nga grado. Pipila ka mga adlaw human niana sa dihang ang mga grado gipahibalo, sa akong katingala nakapasar ako. Apil ko sa unang grupo sa Officer's Candidate School!”

Ug dayon si Presidente Faust miingon, nakabantay kon sa unsang paagi nga ang gamay nga mga desisyon dunay dagkong sangputanan, “Kini mao ang usa sa importante kaayong kinasang-an sa akong kinabuhi.”⁴

Ang pagkamatinuoron, kaligdong, ug kamatuoran mao ang mahangturong mga baruganan nga makahuluganon nga mohulma sa atong kasinatian sa pagka-mortal ug makatabang sa pagtino sa atong mahangturong kapalaran. Alang sa usa ka disipulo ni Kristo, ang pagkamatinuoron anaa gayud sa sentro sa pagka-espirituhanon.

Barugi ang Inyong Pulong

Ang pagkamatinuoron moputos sa matag bahin sa inyong inadlaw-adlaw nga kinabuhi, apan ako mopasabut sa pipila ka piho nga mga ehemplo. Sa estudyante pa ko, nakahinumdom ko sa kanhi presidente sa Brigham Young University nga si Presidente Dallin H. Oaks, karon sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mipakigbahin niini nga kinutlo gikan ni Karl G. Maeser: “Akong batan-ong mga higala, gipangutana ako kon unsay akong gipasabut sa mobarug sa pulong. Sultihan ko kamo. Ibutang ako luyo sa mga paril sa bilanggoan—mga paril nga bato nga hilabihan ka taas, hilabihan gayud ka бага, lawom kaayo—adunay posibilidad nga sa pipila ka paagi o sa lain ako makaeskapo. Apan pabaruga ko niana nga salog ug pagdrowing ug linya gamit ang chalk libut kanako ug ingna ko nga barugan ang akong mga pulong nga dili motabok niini. Makagawas ba ako niana nga lingin? Dili, dili gyud! Mamatay una ko!”⁵

Adunay mga higayon nga kita mobarug sa mga pasalig tungod kay kita miuyon sa pagbarug niini. Adunay mga sitwasyon sa inyong kinabuhi nga kamo matintal sa pagbaliwala sa usa ka kasabutan nga inyong gihimo. Sa sinugdanan miuyon kamo sa kasabutan tungod sa usa ka butang nga inyong gilauman nga madawat. Dayon, tungod sa usa ka kausaban sa mga sirkumstansya, dili na kamo ganahan nga mobarug sa mga gikasabutan. Pagkat-on karon nga kon kamo mobarug sa inyong pulong, kon kamo mohimo og usa ka saad, kon kamo mopirma sa

inyong ngalan, ang inyong personal nga pagkamatinuoron ug kaligdong naghigot kaninyo sa inyong pulong, sa inyong pasalig, sa inyong kasabutan.

Pagkadakong pasalamat nga kamo “nagtuo sa pagkamatinuoron” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:13), nga kamo mosulti sa kamatuoran, nga kamo dili manikas sa eksamin, mangopya og sinulat, o moilad sa usag usa. Ang Ginoo misulti nato:

“Ug ang kamatuoran mao ang kahibalo sa mga butang ingon nga sila mao karon, ug ingon nga sila mao sa kaniadto, ug ingon nga sila mao sa umaabut;

“Ug bisan unsa ang mokapin o mokulang pa niini mao ang espiritu niana nga usa ka dautan kinsa mao ang usa ka bakakon gikan pa sa sinugdanan” (D&P 93:24–25).

Ang atong mga hagit sa kasagaran moabut sa “moka-pin o mokulang”—sa ginagmay nga mga tintasyon nga

ang sayop sama og hingpit ang katinuod. Isip usa ka freshman sa kolehiyo, akong gibutang ang usa ka pahayag ibabaw sa akong lamesa nga kanunay gikutlo ni Presidente David O. McKay (1873–1970). Nag-ingon: “Ang labing dakong gubat sa kinabuhi anaa sa kaugalingon.”⁶

Unsa kahay bation sa Ginoo kon kita mohimo og lisud nga mga desisyon sa pagkamatinuoron? Adunay dako kaayo nga espirituhanong gahum sa pagpabiling matinuoron bisan og ang mga sangputanan sa inyong pagkamatinuoron ingon og dili makaayo.

Matag usa kaninyo moatubang sa maong mga desisyon. Kining maong higayon mosulay sa inyong kaligdong. Samtang kamo mopili sa pagkamatinuoron ug kamatuoran—bisan ang sitwasyon mahitabo o dili sumala sa inyong gilauman—kamo mahibalo nga kining importante nga kinasang-an maoy mahinungdanong mga haligi sa kalig-on sa inyong espirituhanong paglambo.

“Magmatarung diha sa Kangitngit”

Si Presidente Brigham Young (1801–77) sa makausa miingon, “Kinahanglang makat-on kita nga magmatarung diha sa kangitngit.”⁷ Usa ka kahulugan niini nga pulong mao nga kita kinahanglang makat-on sa pagkamatinuoron bisan walay usa nga masayud nga kita dili matinuoron. Ako mohagit kaninyo nga “magmatarung diha sa kangitngit.” Pilia ang dalan nga maoy pilion sa Manluluwas Mismo.

Ang magbabalak nga si Edgar A. Guest misulat:

*Dili ko gustong sa kabinet taguon
Ang daghang sekreto bahin sa akong
kaugalingon,
Ug malimbongan ang kaugalingon,
sa tanan nakong mga lihok,
Sa paghunahuna nga walay mahibalo.⁸*

Hinumdumi ang mga maanindot nga mga pulong sa Propeta nga si Joseph Smith: “Ako nasayud niini, ug ako nasayud nga ang Dios nasayud niini, ug ako dili makalimud niini, ni ako mangahas sa pagbuhat niini, gani ako nasayud nga ang pagbuhat sa ingon ako makasala sa Dios, ug mahimutang ubos sa kalaglagan.” (Joseph Smith—Kasaysayan 1:25).

Dunay pagpamugos nga molampus, pamugos nga makakuha og taas nga grado, pamugos nga makakita og trabaho, pamugos nga makakita og mga higala, pamugos nga mopahimuot sa mga tawo sa inyong palibut, pamugos nga mogradwar. Ayaw itugot nga kini nga mga pagpamugos makadaot sa inyong kinaiya sa pagkamatinuoron. Pagmatinuoron bisan ang mga sangputanan ingon og nakigbatok kaninyo. Pag-ampo nga mahimong mas matinuoron, hunahunaa asa dapit nga ang Ginoog gusto nga kamo mas matinuoron, ug pagbaton og kaisug sa pagsunod sa gikinahanglan nga mga lakang sa pagbayaw sa inyong espiritu ngadto sa usa ka mas taas nga lebel sa determinasyon diha sa hingpit nga pagkamatinuoron.

Si Presidente Monson nag-awhag kanato, “Hinaut nga kita mahimong ehemplo sa pagkamatinuoron ug kaligdong bisan asa kita moadto ug bisan unsa ang atong buhaton.”⁹ Mahimo ninyong ikonsiderar ang pagbutang niini nga tambag sa propeta sa Ginoog diin inyong makita kini kanunay.

Si Elder Oaks mitambag, “Dili gyud unta ta motugot niini sa atong kaugalingon. Kinahanglan natong sundon ang panginahanglan sa kamatuoran.”¹⁰ Ayaw gayud pag-uyon-uyon sa inyong kaugalingon. Ang Manluluwas miingon, “Kon adunay buot mosunod kanako, kinahanglan magdumili sa iyang kaugalingon, ug magpas-an sa iyang krus, ug magsunod kanako” (Mateo 16:24).

Ako motapos diin ako nagsugod. Ang atong Langitnong Amahan ug ang Iyang Anak mga binuhat nga hingpit, perpekto,

ug kompleto nga pagkamatinuoron. Ako mopamatuod nga ang atong Amahan sa Langit ug ang Iyang Hinigugmang Anak buhi. Sila nakaila kaninyo sa personal nga paagi. Nahigugma Sila kaninyo. Ang inyong kapalaran isip anak nga lalaki o anak nga babaye sa Dios mao nga mahisama Kanila. Kita mga disipulo ni Ginoong Jesukristo. Magbaton kita og kaisug sa pagsunod Kaniya. ■

Gikan sa pakigpulong sa debosyonal, “Honesty—The Heart of Spirituality,” gihatag didto sa Brigham Young University niadtong Septyembre 13, 2011. Alang sa kompleto nga pakigpulong sa Iningles, adto sa speeches.byu.edu.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Gahum sa Priesthood,” *Liahona*, Mayo 2011, 66, 67.
2. Roy D. Atkin, “I Wouldn’t Cheat,” *New Era*, Okt. 2006, 22–23.
3. *Personal nga Kauswagan sa Young Women* (booklet, 2009), 61.
4. James E. Faust, “Honesty—A Moral Compass,” *Ensign*, Nob. 1996, 42–43.
5. Sa Alma P. Burton, *Karl G. Maeser: Mormon Educator* (1953), 71; tan-awa usab sa Dallin H. Oaks, “Be Honest in All Behavior” (Brigham Young University devotional, Ene. 30, 1973), 4, speeches.byu.edu.
6. Tan-awa sa James L. Gordon, *The Young Man and His Problems* (1911), 130.
7. Brigham Young’s Office Journal, Ene. 28, 1857.
8. Edgar A. Guest, “Myself,” sa *The Best Loved Poems of the American People* (1936), 91.
9. Thomas S. Monson, “Sa Pagpanamilit,” *Liahona*, Mayo 2011, 114.
10. Dallin H. Oaks, “Pagbalanse sa Kamatuoran ug Pagkamatuotan,” *Liahona*, Feb. 2013, 32.

Ayaw itugot nga kining mga pagpamugos makadaot sa inyong kinaiya sa pagkamatinuoron. Pagmatinuoron bisan ang mga sangputanan ingon og nakigbatok kaninyo.

PAGKAT-ON ALANG SA TIBUOK KALAG

Kini nga mensahe alang sa kabatan-onan ug mga young adult sa Simbahan sa Ginoo. Daghang tuig na ang milabay adunay kusog nga impresyon nga miabut kanako mahitungod kaninyo ug niini nga panahon. Ingon og nakita nako ang mga bata sa Primary sa tibuok kalibutan. Nasayud ko nga mohimo sila ug motuman og mga pakigsaad sa Ginoo. Ug nasayud ko nga ang Ginoo mopanalangin kanila og mga oportunidad alang sa lawom nga pagkat-on, sa espiritwal ug temporal nga paagi, ug mopadako kanila isip usa ka gamhanang kasundalohan aron sa pagtukod sa Iyang gingharian ug pag-andam sa kalibutan alang sa Iyang pagbalik.

Kamo kadto nga mga bata, ug kini karon ang inyong panahon.

Mahinungdanon karon nga panahon sa gingharian sa Dios, panahon nga puno sa mga oportunidad aron kamo makakat-on ug molambo ug makasinati sa kamaya ug kalipay. Sigurado nga adunay mahinungdanong mga hagit. Apan pinaagi sa matubsanon ug makalig-on nga gahum sa Pag-ula ni Jesukristo, pinaagi sa Iyang mahimayaon nga ebanghelyo ug sa Iyang tinuod ug buhi nga Simbahan, ang Ginoo nagpadayon sa pag-abli sa mga pultahan ug pag-andam sa agianan aron kamo maghinulsol, magkat-on og maayo, motubo sa espirituhanong paagi, ug

mas makabig ngadto Kaniya. Ang Ginoo nag-andam sa Iyang gingharian ug sa Iyang katawhan alang sa Iyang pagbalik, ug kamo sa nagtubo nga henerasyon adunay importanting tahas nianang mahinungdanon nga buhat.

Ang Ginoo naglihok uban sa gahum diha sa Iyang Simbahan aron makaangkon kamo sa edukasyon nga gusto Niya nga inyong maangkon.

Ang pagkat-on importante sa pagtabang kanato nga makab-ot ang atong mortal ug mahangturong potensyal.

ang pagtulun-an, gani pinaagi sa pagtuon ug usab pinaagi sa hugot nga pagtuo” (D&P 88:118).

“Pagtudlo kamo nga makugihon ug ang akong grasya mouban kaninyo, aron kamo matudloan nga labaw sa hingpit . . . diha sa tanan nga mga butang mahitungod ngadto sa gingharian sa Dios, nga angay alang kaninyo sa pagsabut” (D&P 88:78).

Ang Espiritwal nga Kahibalo Maoy Prayoridad

Ang lawom nga pagkat-on, sa bisan unsa nga natad sa pagtuon, sa tiunay usa ka espirituhanong kasinatian, nga gibase diha sa pundasyon sa hugot nga pagtuo kang Jesukristo, paghinulsol, ug pagkamasulundon sa Iyang mga sugo aron ang Espiritu Santo makatudlo kaninyo. Ang lawom nga pagkat-on dili sayon, apan angay lang kining paningkamutan! Kon tinud-anay kamong magtinguha nga makat-on og maayo, kon ang inyong kasingkasing ug hunahuna andam modawat sa pagkat-on, ug kon lihukon ninyo kana nga tinguha, ang Ginoo mopanalangin kaninyo. Kon buhaton ninyo ang inyong bahin—mag-ampo diha sa hugot nga pagtuo, mangandam, magtuon, aktibong moapil, ug mobuhat sa inyong labing maayo—ang Espiritu

Kini ang panahon sa mga milagro. Ang bag-ong mga teknolohiya naghi-mong posible nga ang pagkat-on ug edukasyon molambo. Tinuod kana alang sa kalibutanon ingon man usab sa espirituhanon nga kahibalo. Ang Ginoo naglihok uban sa gahum diha sa Iyang Simbahan aron makaangkon kamo sa edukasyon nga gusto Niya ang inyong maangkon.

Kabahin kining tanan sa sugo nga gihatag sa Ginoo ngadto ni Propeta Joseph Smith (1805–44) sa sinugdanan sa Pagpahiuli: “Kini ang akong pagbuot nga kamo kinahanglan . . . makaangkon og usa ka kahibalo sa kasaysayan, ug sa mga nasud, ug sa mga gingharian, sa mga balaod sa Dios ug sa tawo, ug kining tanan alang sa kaluwasan sa Zion” (D&P 93:53).

Kini nga sugo importante kaayo sa atong panahon samtang gipadali sa Ginoo ang Iyang buhat. Karon ang panahon nga pahimuslan ninyo ang mga oportunidad sa edukasyon nga anaa sa inyong atubangan, ug ang potensyal sa pagkat-on ug paglambo nga anaa kaninyo.

Kinahanglang hunahunaon ninyo sa matag adlaw kini nga mga pulong ni Presidente Thomas S. Monson:

“Moawhag ako ninyo sa pagpadayon sa inyong edukasyon.”¹

“Ang inyong mga talento modako samtang kamo magtuon ug magkat-on.”²

“Ang matag usa kaninyo . . . adunay oportunidad sa pagkat-on ug

paglambo. Palambo ang inyong kahibalo, ang intelektwal ug espiritwal, sa hingpit ninyong balaang potensyal.”³

Lawom nga Pagkat-on

Ang pagkat-on nga magtugot kaninyo nga makab-ot “ang pinakataas ninyong balaang potensyal” mao ang akong tawgon og *lawom nga pagkat-on*: pagkat-on sa tibuok kalag—sa hunahuna, sa kasingkasing, sa lawas, ug sa imortal nga espiritu. Ang lawom nga pagkat-on magamit sa tanang matang sa kahibalo, espirituhanon man o kalibutanon. Ang pagkat-on lawom kon makadugang kini sa inyong gahum sa pagbuhat og tulo ka mga butang: (1) mahibalo ug makasabut; (2) mohimo og epektibo, matarung nga buhat; ug (3) mas mahisama sa atong Langitnong Amahan.⁴

Sama sa gitudlo sa Ginoo kang Propeta Joseph, ang lawom nga pagkat-on kinahanglan buhaton sa pamaagi sa Ginoo, pinaagi sa pagpadayag ug inspirasyon diha sa Kahayag ni Kristo ug sa gahum sa Espiritu Santo ug pinaagi sa aktibo, makugihon nga pagtuon ug pagtudlo sa usag usa, inubanan sa grasya ni Jesukristo. Mao usab kana sa bisan unsa nga matang sa kahibalo. Ania ang mga sugo sa Ginoo mahitungod sa lawom nga pagkat-on:

“Pangitaa ninyo nga makugihon ug magtudlo sa usag usa sa mga pulong sa kaalam; oo, pangitaa ninyo gikan sa labing maayo nga mga basahon ang mga pulong sa kaalam; pangitaa

Santo motudlo kaninyo, mopalambo sa inyong kapasidad sa pagbuhat sa unsay inyong nakat-unan, ug motabang kaninyo nga mamahimo kon unsay gusto sa Ginoo nga kamo mamahimo. “Ang kaluwasan mismo,” mitudlo si Presidente Joseph F. Smith (1838–1918), “ubos sa pag-ula ni Kristo, usa ka proseso sa edukasyon. . . . Ang kahibalo maoy usa ka pamaagi sa mahangturong kalamboan.”⁵

Kini nga proseso magamit sa bisan unsang kahimtang nga maanaa ka ug sa bisan unsang matang sa kahibalo. Hinoon, ang labing importanting kahibalo nga kinahanglan nimong

maangkon mao ang kahibalo sa mga butang sa Dios. Busa, ang espirituhanong kahibalo kinahanglang mag-una sa inyong kasingkasing ug sa inyong mga prayoridad. Si Propeta Joseph Smith mipasabut og maayo sa kaimportante sa espirituhanong kahibalo niini nga mga pulong: “Ang usa ka tawo dili ingon kadali maluwas gawas kon siya may kahibalo, kay kon siya wala makabaton og kahibalo, siya mahimong madala ngadto sa pagkabihag sa ubang dautan nga gahum sa lain nga kalibutan, kay ang dautan nga mga espiritu makabaton og labaw nga kahibalo, ug sa ngato-ngadto may

labaw nga gahum kay sa uban nga tawo nga ania sa yuta. Busa gikinahanglan ang padayag aron pagtabang kanato, ug makahatag kanato og kahibalo sa mga butang sa Dios.”⁶

Tinuod nga ang ebanghelyo naglangkob sa tanang kamatuoran,⁷ apan ang kahibalo ug pagsabut sa yano ug simpling mga kamatuoran sa ebanghelyo ni Jesukristo kinahanglan nga maoy inyong pundasyon sa tanang lawom nga pagkat-on. Ang pagbutang og una sa espirituhanong kahibalo diha sa inyong hunahuna ug kasingkasing mosiguro nga mosalig kamo sa Ginoo ug sa Balaang Espiritu sa inyong pagkat-on, nga inyong makita ang tanang butang nga inyong tun-an diha sa kahayag sa Iyang ebanghelyo, ug nga magpadayon kamo sa pagkat-on og maayo sa tibuok ninyong kinabuhi.

Lawom nga Pagkat-on alang sa Tibuok Kinabuhi

Ang lawom nga pagkat-on sa espirituhanon ug kalibutanon usa ka sugo sa Ginoo. Hunahunaa kon unsay mahitabo kon mohunong kamo sa pagkat-on. Unsa kaha kon mihunong ko sa pagkat-on sa diha nga migradwar ko sa kolehiyo niadtong tunga-tunga sa mga 1970? Wala unta koy bag-ong mga panabut o pagpadayag gikan sa buhing mga propeta, sa mga kasulatan, o sa Espiritu Santo; wala unta koy mahibaloan sa padayon nga mga kalamboan sa teknolohiya, panglawas nga pag-atiman, mga kalihokan sa kalibutan, mga regulasyon sa gobyerno, o

Ang pagkat-on kinahanglan gayud buhaton sumala sa pamaagi sa Ginoo, pinaagi sa pagpadayag ug inspirasyon.

edukasyon. Wala untay personal nga pag-uswag o espirituhanong paglambo pinaagi sa paghinulsol ug sa pagkat-on gikan sa kasinatian.

Sa dihang nagerbisyo ko isip presidente sa Brigham Young University–Idaho, si Sister Clark kanunay nga pangutan-on, “Giunsa ninyo pagkaila ni Presidente Clark?” Ang iyang tubag kasagarang sugdan sa, “Dili pa siya Presidente Clark sa dihang nahimamat nako siya.” Kon wala pa ko mopa-dayon sa pagkat-on, matigulang ko, apan ako mao gihapon ang 25 anyos nga nakaila ni Sister Clark sa dihang migradwar ko sa kolehiyo—walay maayong mapaabut si Sister Clark o ang among pamilya!

Kon mohunong kamo sa pagkat-on, dili kamo mahimong mas maalamon, mas epektibo, mas mapuslanon, mas matinud-anon, o mas mahisama sa inyong Amahan sa Langit.

Ang inyong kasinatian sa pagkat-on sa mga katuigan sa inyong kabatan-onan ug young adult nagpahimutang sa pundasyon alang sa tibuok kinabuhi nga pagkat-on. Kon makaugmad kamo sa abilidad nga magkat-on og maayo sumala sa pamaagi sa Ginoo—pinaagi sa Espiritu ug sa makugihon, aktibo nga pagtuon—mahimo kining dako nga panalangin nganha kaninyo.

Usa ka yawe sa pag-angkon niana nga panalangin mao ang paghimo sa inyong kasingkasing ug hunahuna nga bukas sa pagkat-on. Ania ang tulo ka butang nga inyong mahimo aron kanunay nga andam sa pagkat-on:

1. Hangyoa ang Ginoo sa pagpanalangin kaninyo og tinguha nga magkat-on og maayo.

Kon duna na kamoy tinguha sa pagkat-on og maayo, maayo kana. Kon wala pa, pangayo sa Ginoo niana nga gasa. Ang Ginoo moedukar sa inyong mga tinguha aron gusto ninyong makat-on kon unsa

ug sa unsang paagi Niya gusto nga kamo magkat-on sa tibuok ninyong kinabuhi. Sa plano sa Ginoo, *sa unsang paagi* gusto Niya nga kamo magkat-on—pinaagi sa Espiritu, uban sa makugihong pagtuon—sama ra ka importante sa *unsa* ang gusto Niya nga inyong makat-unan.

2. Himoa ang paghinulsol nga usa ka mahinungdanong bahin sa inyong kinabuhi.

Ang paghinulsol usa ka balaan nga proseso. Kana ang paagi nga kita mag-usab, motubo, ug mahimong mas maayo pinaagi sa matubsanon ug makapalig-on nga gahum sa Pag-ula ni Jesukristo. Kon ang paghinulsol mahinungdanon sa inyong kinabuhi, kanunay kamong magluhod, magpaubos sa inyong kaugalingon sa atubangan sa Ginoo, magtinguha sa Iyang tabang kon unsaon sa paggamit ang inyong panahon ug unsaon sa pagserbisyo Kaniya.

3. Simba sa templo kanunay kutob sa mahimo.

Ang templo mao ang balay sa Ginoo sa pagpadayag ug pagkat-on. Kon kanunay kamong moadto didto, kon dad-on ninyo ang inyong mga pangutana ug inyong mga tinguha sa pagkat-on uban kaninyo, ang Ginoo Mismo motudlo kaninyo.

Pagbuntog sa Oposisyon sa Lawom nga Pagkat-on

Ang lawom nga pagkat-on karon moandam kaninyo alang sa tibuok kinabuhi nga pagkat-on. Hinoon, nasayud ko nga nag-atubang kamo og mga babag ug gani direktang oposisyon sa pagkat-on nga gusto sa Ginoo nga inyong maangkon. Ang kahadlok, kawalay kadasig, katapulan, kalisud sa pagbasa, kakulang sa suporta o oportunidad, mga tradisyon sa kultura o pamilya, kabalaka sa gasto, mga tintasyon sa kalibutan,

Pinaagi sa gahum sa Ginoo, lakip sa mga kalamboan sa teknolohiya, ang mga oportunidad sa pagkat-on mas daghan na kay sa kaniadto.

sayop nga mga ideya kabahin sa edukasyon, ug daghan pang uban tingali makababag kaninyo.⁸

Nasayud ko nga pipila kaninyo nag-atubang og pipila niini nga mga butang, ug daw mabati kini nga dili mabuntog nga mga babag sa pagkat-on.

Ako mopamatuod kaninyo nga bisan asa kamo nagpuyo, bisan unsa pa ang inyong mga kahimtang, ang Ginoong Jesukristo nagsuporta kaninyo batok niini nga mga oposisyon uban sa Iyang matubsanonog gugma ug sa Iyang walay kinutuban nga gahum. Pinaagi sa Iyang maulaong sakripisyo, Siya nakasinati ug nakabuntog sa tanan nga mahimong mobabag sa inyong pag-uswag padulong sa kinabuhing dayon. Sa Iyang kusog ug uban sa Iyang gahum, mabuntog ninyo ang bisan unsang nagbarug tali kaninyo ug sa pagkat-on nga gusto sa Ginoo nga inyong maangkon.

Kini mao ang Iyang saad kaninyo, ug ang Iyang mga saad tinuod:

“Paduol ngari kanako ug Ako mopa-
duol nganha kaninyo; pangita
kanako nga makugihon ug kamo
makakita kanako; pangayo, ug kamo
makadawat; tuktok, ug kini pagabuk-
san nganha kaninyo” (D&P 88:63;
tan-awa usab sa Mateo 7:7).

Panapos

Mahinungdanon gayud karon nga
panahon sa gingharian sa Dios. Ang
Ginoo nagpadali sa Iyang buhat, ug
nakakita kita og daghang mga mila-
gro samtang ang Ginoo naglihok
uban sa gahum sa pag-abli og talag-
saong mga oportunidad aron kamo
makat-on og maayo.

Ang Ginoo nagtrabaho sa inyong
kinabuhi sa pagpanalangin ug pag-
andam kaninyo. Ako nag-ampo nga
kamo molihok uban sa hugot nga
pagtuo kang Jesukristo sa pagpa-
himulos sa matag oportunidad nga
magkat-on og maayo, motubo sa
kahibalo ug panabut, mopahinabo

sa Iyang matarung nga mga katuyo-
an, ug mamahimo kon unsa kamo
gipakatawo nga mamahimo. ■

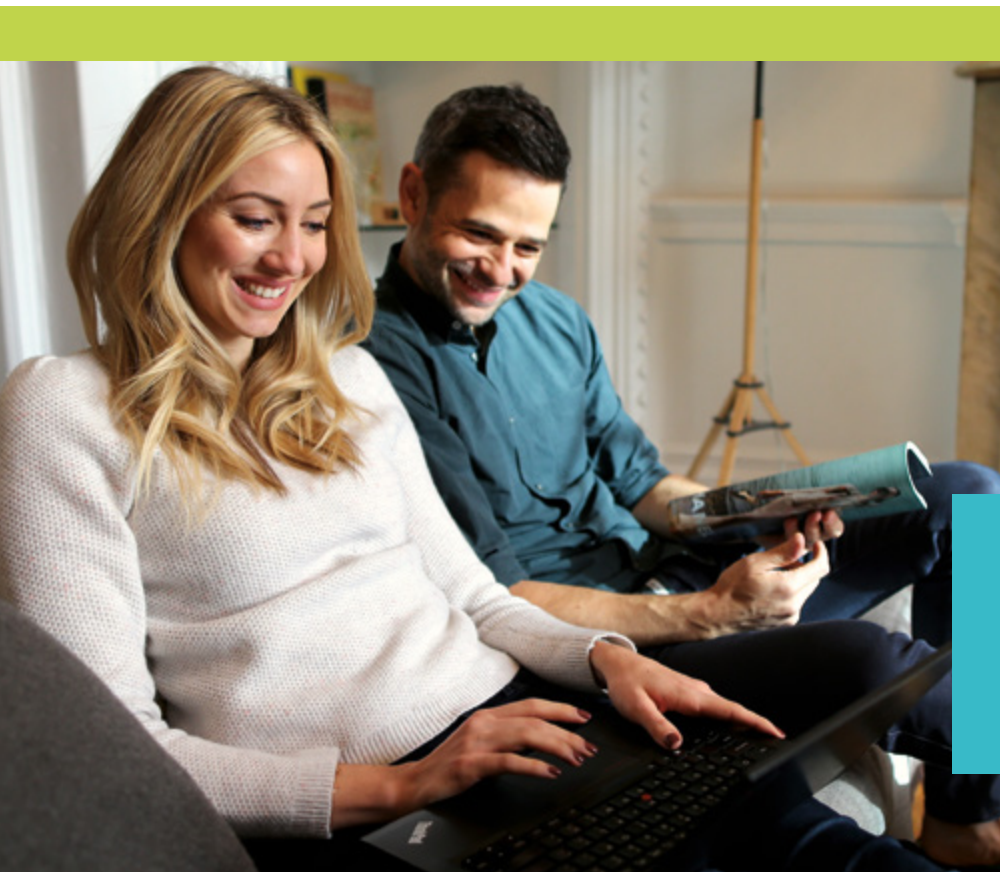
*Alang sa dugang nga impormasyon sa mga
oportunidad sa edukasyon sa Simbahan,
bisitaha ang education.lds.org. Aron
makat-on pa mahitungod sa seminary
alang sa kabatan-onan, tan-awa ang
pahina 50 niini nga isyu. Aron makat-on
pa mahitungod sa institute alang sa mga
young adult, tan-awa ang mga pahina 44
ug 46 niini nga isyu.*

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Kon Kamo Andam
Dili Kamo Mahadlok,” *Liahona*,
Nob. 2004, 116.
2. Thomas S. Monson, “Tulo ka mga Tumong
nga Mogiya Kaninyo,” *Liahona*, Nob. 2007,
119.
3. Thomas S. Monson, “The Mighty Strength of
the Relief Society,” *Ensign*, Nob. 1997, 95.
4. Ang sundanan nga “masayud, mobuhat,
mamahimo” kasagarang gigamit isip baya-
nan alang sa pagpalambo sa pagkalider
ug sa diskusyon sa plano sa Ginoo alang
sa espirituhanong paglambo sa Iyang mga
anak. Tan-awa sa Thomas S. Monson, “Sa
Pagkat-on, sa Pagbuhat, sa Pagkahimo,”

Liahona, Nob. 2008, 60–68; ug Dallin H.
Oaks, “The Challenge to Become,” *Liahona*,
Nob. 2000, 32–34. Alang sa detalyadong
paghulagway sa matag usa sa mga elemento
niini nga sundanan, tan-awa ang tulo ka
volume nga serye ni David A. Bednar,
Increase in Learning (2011); *Act in Doctrine*
(2012); ug *Power to Become* (2014).

5. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa
Simbahan: Joseph F. Smith* (1998), 382.
6. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa
Simbahan: Joseph Smith* (2007), 320.
7. Kini nga kinutlo gikan ni Brigham Young
maayong naghulagway sa ideya: “Ang
relihiyon ni Jesukristo dili lamang mohimo
sa mga tawo nga makasinati sa mga butang
sa Dios, ug mopalambo sulod kanila og
labing maayo nga pamatasan ug kaputli,
apan kini naghatag sa matag pagdasig ug
pag-aghaw nga mahimo, aron sila motu-
bo sa kahibalo ug sa salabutan, sa matag
sanga sa mekanismo, o sa mga arte o mga
siyensya, kay alang sa tanang kaalam, ug
ang tanan nga mga arte ug mga siyensya sa
kalibutan naggikan sa Dios, ug kini gihimo
alang sa kaayohan sa iyang mga katawhan”
(*Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa
Simbahan: Brigham Young* [1997], 226).
8. Ania ang usa ka ehemplo sa sayop nga
ideya nga naggikan sa mga tradisyon sa
kultura nga makaapekto sa mga young
adult: Usa ka henerasyon ang milabay, ang
usa ka tawo nga nagpuyo sa malamboon
nga kalibutan makakita og nondot, maayo’g
sweldo nga trabaho nga dunay igong kita
aron makasuporta sa pamilya bisan aduna
lay gamay nga edukasyon sa high school o,
mas maayo, nakagradwar sa high school.
Kana nga ideya nagpadayon gihapon bisan
pa sa kamatuoran nga sa kadaghanan sa
mga tawo, sa kadaghanan sa malamboong
mga nasud, ug bisan gani sa naglambo pa
nga mga nasud, wala na kana nga panahon.
Ang edukasyon ug pagkat-on lapas sa high
school sa mga natad nga gikinahanglan
pag-ayo, pinaagi man sa pag-angkon og
sertipikasyon sa teknikal nga mga kahanas
o pag-angkon og degree sa kolehiyo, (ug
sa pipila ka mga natad adunay advanced
degree), nahimong kinahanglanon alang
sa pagsuporta og pamilya, sa pagsangkap
alang sa mga tuig sa pagretiro ug sa pag-
establisar og temporal nga pundasyon alang
sa pagserbisyo sa Simbahan.

**Nakakita kita og daghang mga
milagro samtang ang Ginoo nagli-
hok uban sa gahum sa pag-abli og
talagsaong mga oportunidad aron
kamo makat-on og maayo.**

BYU-Pathway Worldwide

Ni Elder Kim B. Clark

Sa atong panahon ang Ginoo mao ang naglihok uban sa gahum sa Iyang Simbahan aron sa pagpalambo sa pagkat-on ug pagpalapad pa niini diha kaninyo. Tingali ang labing maayong ehemplo sa Simbahan sa pagpalambo sa pagkat-on mao ang 2017 nga pahibalo sa usa ka bag-ong organisasyon sa Church Educational System (CES) nailhan nga BYU-Pathway Worldwide. Kining bag-ong organisasyon nadasig sa Pathway program.

Pathway

Niadtong 2009 ang Church Board of Education mitugot sa Brigham Young University-Idaho sa paghimo og usa ka bag-ong academic program nga gitawag og Pathway sa tuyo sa pag-abli og mga oportunidad alang sa higher education sa daghan pa nga mga miyembro sa Simbahan. Ang Pathway mao ang tulo ka semester nga programa nga nag-andam sa mga estudyante alang sa higher education pinaagi sa online courses ug sa pagpundok sa institute o sa meetinghouse sa matag semana sa pagdawat og relihiyoso nga edukasyon ug sa pag-apil sa student-led academic discussions gamit ang materyal sa online courses. Ang Pathway program giyahan sa mga lider sa lokal nga priesthood ug gidumala ang Church-service missionaries kinsa mo-mentor ug mosuporta sa mga estudyante. Ang tulo ka katuyoan sa Pathway mao ang (1) pagpatuhop sa ebanghelyo diha sa mga kasingkasing sa mga estudyante, (2) pagtabang sa mga

estudyante nga mahimong mga tigkat-on, ug (3) pag-andam sa mga estudyante sa paggiya ug pagsuporta og pamilya.

Ang Pathway naglihok karon sa mga 500 ka mga dapit sa tibuok kalibutan ug nagserbisyo og sobra sa 57,000 ka mga estudyante, nag-abli sa pultahan sa oportunidad, nagdugang og paglaum ug hugot nga pagtuo sa Manluluwas, ug nagpalambo sa pagkat-on sa liboan kaninyo. Ang pagkompleto sa Pathway program nakapahimo sa daghang mga estudyante sa pag-enroll sa oportunidad sa higher education, lakip sa certificate ug mga degree program nga gitanyag sa online pinaagi sa BYU-Idaho o sa lokal nga mga institusyon sa edukasyon.

BYU-Pathway Worldwide

Ang kalamboan ug kalampusan sa Pathway program nakapadasig sa paghimo og bag-ong organisasyon, nga sakop sa tanan nga mga institusyon sa CES, nga gitawag og BYU-Pathway Worldwide (BYU-PW). Ang BYU-PW modumala sa Pathway ug makigsabut sa tanang ubang CES online higher education certificate ug mga degree program. Ang organisasyon moserbisyo sa mga estudyante pinaagi sa mga online courses ug modumala sa mga kalihokan sa pagpundok sa mga dapit sa Pathway sa tibuok kalibutan, lakip sa student-led academic discussions ug workshops ug local career services.

Ang BYU-PW mao ang bunga sa usa ka polisiya nga giaprobahan sa Church Board of Education niadtong Nobyembre 2015: “Ang Church Educational System maningkamot sa paghatag og mga oportunidad sa edukasyon ngadto sa mga miyembro

sa Simbahan bisan asa ang Simbahan naorganisar.”

Ang BYU-Pathway Worldwide makatabang kaninyo sa pag-access sa online certificate niini ug sa mga degree program nga makapaabli og nindot nga mga oportunidad sa panarbaho. Ang pag-apil sa relihiyoso nga edukasyon sa institute ug pagkat-on pinaagi sa Espiritu sa pamaagi sa Ginoo, makakat-on kamo og dugang bisan asa kamo magtuon. Agig dugang sa academic advising, kamo dunay access sa tambag ug suporta gikan sa CES ug Self-Reliance Services personnel sa pagtabang kaninyo sa pagpangita og internships ug mga trabaho o pagpadayon og lokal nga mga oportunidad sa edukasyon.

Maka-access kamo sa mga programa sa BYU-Pathway Worldwide, lakip na sa Pathway, English language instruction, mga certificate, ug mga degree, pinaagi sa inyong lokal nga mga unit ug mga lider sa Simbahan. Kini nga mga programa anaa sa daghang mga dapit karon, ug ang BYU-PW padayon nga modugang og bag-ong mga dapit sa Pathway ug bag-ong mga programa sa sinukod, kanunay nga paagi samtang magpadayon ang Simbahan ubos sa direksyon sa Ginoo. ■

Bisitaha ang pathway.lds.org alang sa dugang impormasyon (sa Iningles).

MGA HULAGWAY SA HUGOT NGA PAGTUO

Tungod sa pagtuon sa classical art naadto ni Niki ug sa iyang pamilya ang Italy sa makadaghang higayon. Sa pagkakaran si Niki nagpadayon sa iyang pagtuon didto sa Roma, diin siya nagdiskubre og mga paagi sa paggamit sa iyang mga talento ug sa mga art sa pagpamatuod ni Jesukristo.

CODY BELL, LITRATISTA

Niki Covington

Lazio, Italy

Unsaon ninyo paggamit ang mga gasa ug talento nga hinatag sa Dios diha kaninyo aron sa pagpakigbahin sa inyong pagpamatuod ug sa inyong mga pagbati mahitungod sa ebanghelyo ngadto sa uban? Kini nga pangutana mian-dam sa among pamilya sa usa ka paningkamot nga makat-on kon unsa ang atong mga gasa ug unsaon namo sa paggamit niini sa pagpamatuod sa Manluluwas.

Sa akong pagtuon sa gigikanan sa art, akong nakat-unan nga ang mga art adunay sagrado kaayo nga sinugdanan diha sa Dios. Siya ang tag-iya sa tanang kaanyag, hiyas, ug kamatuoran. Tanang matang sa kaanyag naggikan Kaniya. Kini nahimong usa ka dako nga pagkaplag alang kanako isip usa ka artist. Hinaut nga, pinaagi sa akong mga binuhatan, makabilin ko niini isip usa ka pagmapamatuod sa akong mga anak ug sa uban.

Pagkat-on og dugang mahitungod sa panaw ni Niki sa hugot nga pagtuo sa lds.org/go/81739.

Tan-awa sa makapabayaw nga art gikan sa mga miyembro sa tibuok kalibutan sa lds.org/go/817art.

“NASAYUD KO NGA ANG DIOS BUHI”

Gikan ko sa Nigeria, Iningles ang sinultihan, mao nga sa dihang gitawag ko nga moserbisyo og misyon sa Benin Cotonou Mission ug naka-amgo nga ako mogamit og French nga sinultihan, gikulbaan ko. Unsaon man nako sa pagtudlo sa ebanghelyo? Sumala sa gipaabut, naglisud ko sa pagkat-on og French didto sa missionary training center sa Ghana. Daghang mga higayon gibati nako nga hapit wala nay paglaum.

Dayon, sa una nakong area, gihangyo ko sa pagpakigbahin sa akong pagpamatuod ngadto sa branch sa sinultihan nga *French!* Nahilom ang tanan samtang hinay kong naglakaw ngadto sa pulpito. Gikuot nako sa akong bulsa ang mubo nga pagpamatuod nga akong gisulat. Apan wala nako kini makit-! Diha-diha gibati nako ang tumang kahadlok!

Sa dihang nagtan-aw ko sa nindot nga mga nawong sa akong atubangan, ang akong mga mata napuno sa luha.

Duna koy daghan kaayo nga gusto nga ipakigbahin, apan wala ko kahibalo unsaon sa pagsulti niini. Gisulti nako ang bugtong butang nga akong nahibaloan sa sinultihan nga French: “Nasayud Ko nga ang Dios Buhi.”

Mibalik ko sa paglingkod ug kinasingkasing kong nag-ampo sa nahibilin nga mga oras sa miting. Gisultihan nako ang Langitnong Amahan nga gusto gyud kong makasulti og French, ug nga kon Siya motabang kana-ko, moalagad ako Kaniya sa tibuok nakong kasingkasing.

Tulo ka bulan ang milabay usa ka bag-ong magtiayon nga misyonaryo gikan sa Estados Unidos mibisita sa branch. Sila usab gihangyo sa paghatag og pagpamatuod. Ang sister milakaw padulong sa pulpito, misulti og pipila ka mga pulong sa French, ug dayon mihunong. Mga luha nangatagak sa iyang nawong. Hilom ang chapel. Miduol ko niya ug nangutana kon pwe-de ba ko nga mo-interpret para niya.

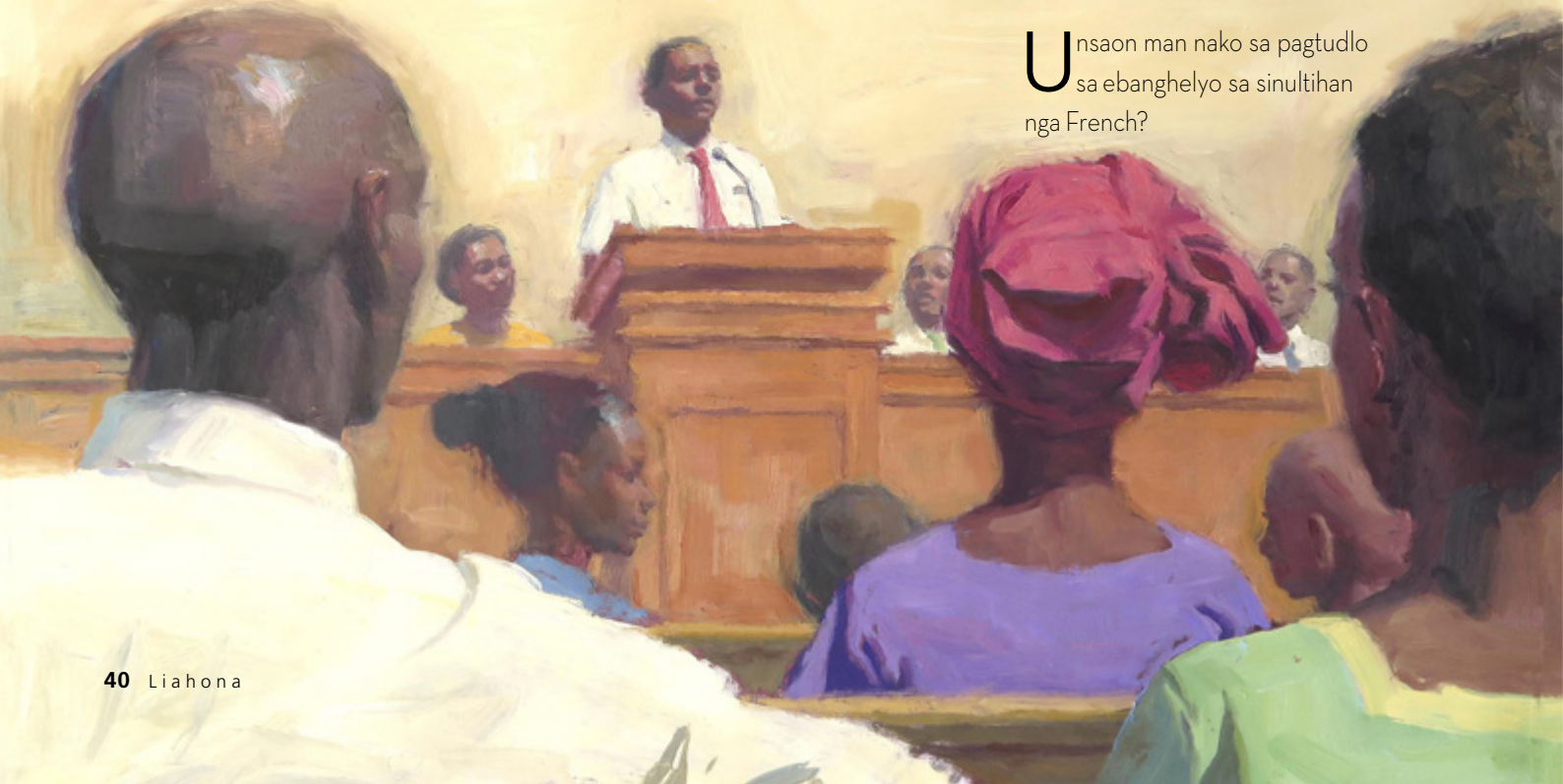
“Ah, nindot na, Elder,” miingon siya. Gibati nako ang Espiritu samtang siya nagsulti og Iningles, ug akong gihubad ang iyang pagpamatuod, sa pulong, nga French.

Human sa miting ang asawa sa presidente sa branch miingon nako, “nahinumdom ko nga dugay kaayo ka nakasulti sa, ‘Ako nasayud nga ang Dios buhi’ sa imong unang pag-abut dinhi. Oo, ang Dios gayud buhi ug Siya mitabang nga makat-on ka og French.”

Ako nasayud nga ang Dios nakasabut sa matag pinulongan ug sa matag problema nga atong giatubang. Anaa siya aron sa pagtabang kanato kon atong ibutang ang atong pagsalig diha Kaniya, ug Siya mopanalangin sa atong mga paningkamot kon kita mosulay. Tungod kay Iyang gitubag ang akong pag-ampo, nakahimo ko sa pagtudlo sa ebanghelyo sa sinultihan nga French, ug ang akong kinabuhi napanalanginan. ■

Donaldson Izekor, Utah, USA

Unsaon man nako sa pagtudlo sa ebanghelyo sa sinultihan nga French?

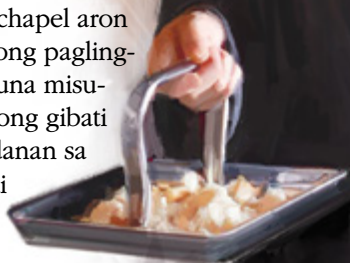
GIKINAHANGLAN BA NAKO ANG SAKRAMENT?

Ima pa lang ka minuto sa miting sa sakrament, ug aduna nay gisapot, kaduha na moadto sa c.r, nag-ilis og diaper, ug nanaghilak kay “gigutom ko!”

Isip inahan sa lima ka mga anak nga nag-edad ubos sa otso anyos, ug may bana nga kansang trabaho nag-tugot lang niya nga makauli sa kata-pusan sa semana, kasagaran mobati ko og kaluya inig abut sa Dominggo. Sa pagpanglakaw sa among pamilya ngadto sa chapel sa Dominggo, ako ug ang akong bana mangandam sulod sa usa ka oras sa unsay among gus-tong tawagon og “pagkamainantuson.”

Sa kinse minutos diha sa usa ka miting, ang among siyam ka bulan nga anak misugod sa pagsinggit. Nangingkamot ko sa paghupay ug pagpahilum kaniya. Wala madala, ako siyang gigawas sa chapel aron mapakalma siya. Sa akong pagling-kod, ang akong hunahuna misu-god sa pag-focus sa akong gibati nga kaluya ug sa kalisdanan sa bag-ong semana. Gibati nako nga nabug-atan.

Sa kalit lang, nati-ngala ko sa usa ka batan-ong lalaki nga naggunit og tray sa sakrament. “Nagkinahanglan ka ba niini?” nangutana siya. Yano lang kato nga pangutana, apan nakatandog kini sa akong kalag. Diha-diha dayon ang Espiritu milukop kanako, ug nakahilak ko. Naghunahuna ko: “Labaw pa kay sa

imong nahibaloan.”

Ang inadlaw-adlaw nga kalisdanan ug mga respon-sibilidad makapaluya kanato sa tibuok simana, apan ang sakrament makatagbaw kanato. Sa akong pag-ambit sa sakrament, akong gibati ang kalinaw ug pag-alim nga mituhop kanako. Nianang higayuna nakaamgo ko nga nagkinahanglan ko sa sakrament kay sa bisan unsang butang tungod kay nagkina-hanglan ko sa Espiritu nga maga-uban kanako.

Nagtan-aw ko sa litrato diha sa hawanan nga ang Manluluwas nagtoyhad sa iyang mga kamot aron sa pagtabang. Ang pasalamat mitubo sa akong kasingka-sing samtang namalandong kon sa unsang paagi nga Siya kanunayng andam sa pag-alim ug paglig-on kanato. Napahinumduman ko niini sa matag Dominggo kon moambit ko sa sakrament. Mapasalamaton ko nga ang Espiritu nga nagtudlo kanako pinaagi sa yano nga pangutana taliwala sa mga hagit sa kinabuhi, ang Manluluwas mao ang atong tinubdan sa kalig-on ug kalinaw. ■ Julie Archer, Utah, USA

Natingala ko sa usa ka batan-ong lalaki nga naggunit og tray sa sakrament. “Nagkinahanglan ka ba niini?” nangutana siya.

NANAWAG NA USAB KANAKO ANG DIOS

Human akong nakompleto ang pag-eskwela sa kolehiyo, nahimo kong usa ka research scientist. Nabansay sa siyentipekanhong paagi, gidawat lang nako ang butang nga mabatyagan ug mapamatud-an. Nabuhi ko nga walay impluwensya sa Dios sa akong kinabuhi; sa tinuoray usa ko ka atheist [dili motuo og Dios].

Dayon usa ka buntag nakadawat ko og tawag nga grabe ang pagkaak-sidente sa akong anak sa sakyanan. Sa pagpadulong sa ospital, naaghat ko sa paglitok sa pag-ampo sa Ginoo, nga

akong nakat-unan sa bata pa ko. Dili na ko kahinumdom niini, apan akong gibati nga kinahanglan gihapon kong mag-ampo.

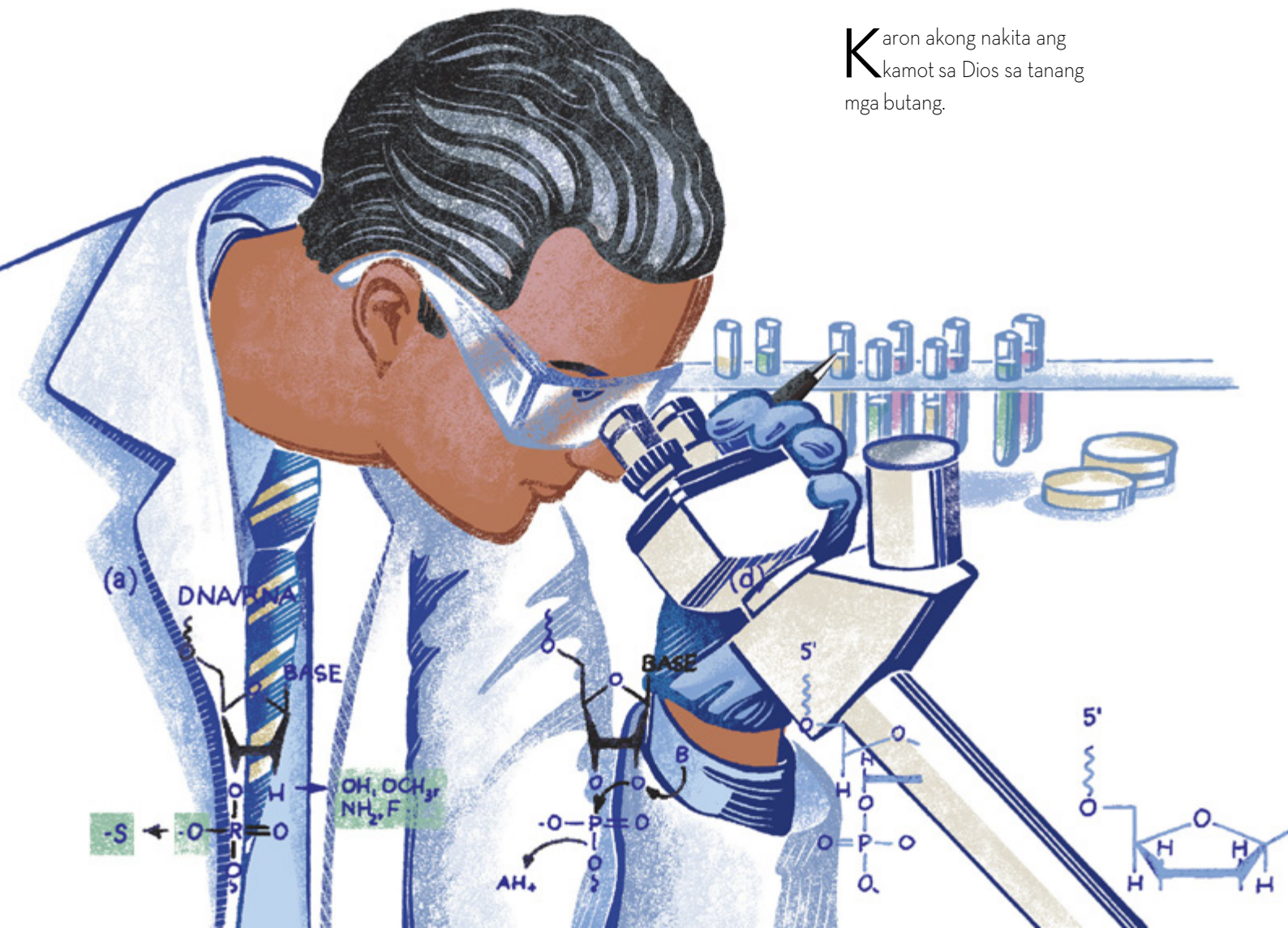
Bisan og mitawag ang Dios kanako, dihang naibanan na ang kabalaka ug naulian na ang akong anak, padayon gihapon kong nagpakabuhi nga wala Siya sa akong kinabuhi.

Mga tuig sa wala madugay nakig-date ko og usa ka babaye nga ginganlan og Rubí. Miyembro siya sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, apan dili siya aktibo. Nagkauban kami

sulod sa tulo ka tuig dihang nagsugod ang iyang tinguha nga mosimba. Gihangyo ko niya sa pagkuyog, apan kanunay kong mobalibad.

Usa ka adlaw miabut sa among pul-tahan ang mga misyonaryo. Gihatagan ko nila og Basahon ni Mormon ug gihatagan ko og assignment nga ipabasa. Akong gibasa ang ilang gihangyo apan wala koy gibati. Moadto pud ko sa Simbahan apan kanunay kong magpanuko. Bisan pa, gibati nako nga kinahanglan kong mopadayon og basa sa Basahon ni Mormon. Nanawag na usab kanako ang Dios.

Karon akong nakita ang kamot sa Dios sa tanang mga butang.

DAGHAN NGA MGA MILAGRO NI CRISTINA

Samtang padayon kong nagbasa, misugod ko sa pagbati nga ang basahon tinuod. Nagkadako ang akong pagtuo. Dihang miabut na ko sa 3 Nephi 13:9–13 ug gibasa ang Pagampo sa Ginoo, ang Espiritu miputos kanako. Mibakho ko. Nanawag na usab ang Dios sa ikatulong higayon. Niining higayuna naminaw ko.

Mitubo ang akong pagtuo sa Dios. Gusto kong masayud pa og daghan. Sa mubong panahon, akong nabasa ang tanang mga sumbanang basahon. Nagpadayon ko sa pagsimba, ug human si Rubí ug ako naminyo, nabunyagan ko. Dili gyud ko makalimot sa kalipay nga akong gibati sa dihang gikumpirmahan ko isip miyembro sa Simbahan.

Karon usa gihapon ko ka research scientist. Apan karon akong nakita ang kamot sa Dios sa tanang mga butang. Mouyon ko sa giingon ni Alma nga, “Ang tanan nga mga butang nagpakita nga adunay Dios; oo, bisan ang yuta, ug ang tanan nga mga butang nga anaa sa ibabaw niini, oo, ug ang paglihok niini, oo, ug usab ang tanan nga mga planeta diin naglihok sa ilang naandan nga paagi nagsaksi nga adunay Makagagahum nga Tiglalang” (Alma 30:44). ■

Sergio I. Alva Estrada,
Mexico City, Mexico

Ang among pamilya nakasaksi og daghang mga milagro tungod sa akong igsoong babaye, nga si Cristina. Siya natawo uban sa seryoso nga depekto sa kasingkasing. Sa dihang gisusi siya sa mga doktor, gisultihan nila ang akong mga ginikanan nga dili siya makalahutay. Ang akong mga ginikanan, hinoon, mikugos sa ilang talandugon nga masuso sa ilang mga buktion ug misalig sa Ginoo. Ang pagkaluwas ni Cristina usa ka milagro.

Milabay ang katuigan, ug si Cristina nahimong lig-on, maalamon, madasigon, ug matahum nga batang babaye. Sa dihang 12 anyos na siya, kinahanglan siyang operahan aron butangan og artificial valve ang iyang kasingkasing. Nabalaka kami kon makalahutay ba siya sa operasyon, apan uban sa dakong kalig-on ug kaisug, nanamilit siya namo ug misulod sa operating room.

Naluwas si Cristina sa operasyon ug mipauli uban namo. Makita siya nga kanunay nga malipayon ug mapasalamaton sa Langitnong Amahan nga buhi ug adunay oportunidad sa pagkat-on ug pagtubo. Ang mga higala wala magtuo nga duna siyay depekto sa kasingkasing, tungod kay siya aktibo kaayo.

Human maayo gikan sa ataki sa dihang nag-edad siya og 16, gihangyo si Cristina sa pagtabang sa pagtudlo sa seminary. Giawhag niya ang daghang mga estudyante samtang sila nagsag-ulo sa mga kasulatan ug nagkat-on sa Basahon ni Mormon. Motukar

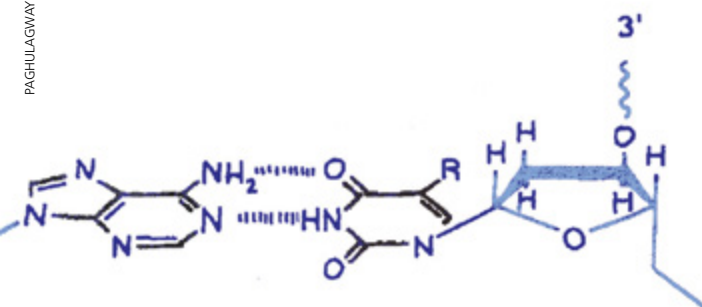
usab si Cristina og piano ug ganahan mokanta. Wala siya magduhaduha sa dihang giimbitar siya sa pagdumala og choir nga dunay 60 ka mga tingog alang sa komperensya sa ward.

Sa dihang nag-edad siya og 22, naminyo si Cristina sa usa ka batanong lalaki sa templo sa kahangturan. Human maminyo, gitawag siya nga presidente sa Young Women sa iyang ward.

Sa dihang nag-edad siya og 26, ang panglawas ni Cristina dali kaayong migrabe. Miadto siya sa São Paulo alang sa pipila ka eksaminasyon. Didto nahibaloan niya nga nagkinahanglan siya og laing operasyon. Atol sa operasyon, giataki sa kasingkasing si Cristina nga mao ang hinungdan sa kadaot sa utok. Mga bulan ang milabay, ug wala siya moarang-arang. Isip usa ka pamilya nagpundok mi aron sa pagpuasa ug pagampo alang sa iyang pagkaayo, apan wala siya moarang-arang. Nakahukom mi nga magpuasa pag-usab, niining higayuna nangayo sa tabang nga madawat ang kabubut-on sa atong Langitnong Amahan. Pagkasunod adlaw namatay si Cristina.

Dili kini mao ang among gilauman, apan nakaamgo mi nga kini usa usab ka milagro. Dili na mag-antus si Cristina. Ang ebanghelyo mihatag kanamo og kalipay ug kalinaw, bisan sa panahon sa tumang kaguol. Tungod kay kami nabugkos, nasayud kami nga among ikauban pag-usab si Cristina. ■

Gislaine Batista Pires Skraba,
Paraná, Brazil

Unsa ang Institute?

Ni Wayne L. Davis

Mga Seminary ug Institute

Dihang si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miawhag sa mga young adult sa pagkahimong “halang-dong henerasyon . . . sa kasaysayan sa Simbahan”, usa ka butang nga girekomendar niyang buhaton mao ang pag-enrol sa institute of religion. Misaad siya nga sa paghimo niini, mas maandam sila alang sa misyon, sa mahang-turong kaminyoon, ug sa kinabuhi isip usa ka hamtong, ug mas modawat og inspirasyon ug giya pinaagi sa Espiritu.¹

Apan kon dili ka gayud sigurado unsa ang institute of religion sa Simbahan o sa unsang paagi kini makapanalangin sa imong kinabuhi human sa high school, akong sulayan sa pagtubag ang pipila sa imong mga pangutana.

Kinsa ang Mahimong Motambong?

Kadaghanan sa mga batan-on mopili nga moapil sa seminary, dayon unsa man ang sunod? Ang pipila ka estudyante moeskwela sa unibersidad sa Simbahan o kolehiyo, diin ang mga kurso sa relihiyon gitukod sa ilang eskwelahan apil sa ilang iskedyul sa pag-eskwela. Ngano kaha? Tungod kay ang pagkaadunay kasinatian sa espirital nga edukasyon dungan sa akademik nga kasinatian mahinungdanon kaayo.

Apan unsa kaha kon dili sa Simbahan nga eskwelahan ka nag-eskwela? Daghan kaayong young adult wala makaamgo nga ang pagtipon sa akademik ug sa espirital nga edukasyon anaa hapit sa tanang dapit bisan asa sila moadto. Kon moeskwela ka og kolehiyo, ang institute of religion program sa kasagaran naa ra sa duol, sa kasagaran tabok ra sa karsada sa eskwelahan sa kolehiyo o sa lokal nga building sa Simbahan. Gani ang ubang mga kolehiyo motugot man nga ang mga klase sa institute matudlo diha gayud sa ilang mga campus. Bisin human maka-graduate sa kolehiyo, welcome giha-pon ka sa pagtambong.

Dili gani kinahanglan nga estudyante gyud ka sa kolehiyo. Ang tanang young adult, nga nag-edad og 18–30, minyo o dili, makatambong sa institute.

Bisitaha ang institute.lds.org aron makakita sa institute nga naa sa imong duol.

Nganong Kinahanglan nga Motambong?

Ang programa nagsugod nga may 57 ra ka estudyante duol sa kolehiyo sa Moscow, Idaho, USA, ug karon may kapin na sa 250,000 ka mga estudyante sa tibuok kalibutan. Nakita nila ang talagsaong kalig-on ug mga panalangin nga gibu-bu sa ilang kinabuhi. Sa bag-o lang nga

survey, ang mga estudyante sa institute sa 10 ka nagkalain-laing nasud gipangutana kon unsay nahimo sa institute kanila. Nganong nangadto man sila? Giunsa sa pagtabang niini? Liboan ka tubag ang natigom ug nagtug-an kini og tulo ka dakong tema: Ang institute nakatabang sa mga estudyante sa (1) pagpalig-on sa ilang relasyon uban ni Jesukristo, (2) paglambo sa espirital nga paagi, ug (3) pag-angkon og pagsalig sa paghimo og importanting mga desisyon sa kinabuhi.

Ayaw sipiyata ang panaghigalaay, espirital nga proteksyon, ug ang kahibalo sa ebanghelyo.

Hunahunaa ang mga desisyon nga imong giatubang: pagpili og kolehiyo; pagdesisyon kon magmisyon ba o dili; ug pagpili og trabaho, mga higala, ug kaminyoan. Mga dagkong desisyon kini. Ug sigun sa gisulti ni Presidente Thomas S. Monson, “Ang mga desisyon motino sa destinasyon.”² Sigurado nga kining mga lisud nga desisyon kinahanglang buhaton uban sa tabang sa Espiritu Santo. Ang gikinahanglan nga balaanong tabang makita kon konektado ka sa Espiritu, sa mga kasulatan, ug sa mga higala nga pareho nimo’g mga hiyas pinaagi sa religion class sa institute o sa eskwelahan sa Simbahan.

Si Laura usa ka estudyante nga nakabenipisyo sa institute. Dihang nagsugod siya og tambong sa unibersidad sa Ontario, Canada, gibati niya

nga nawala ug mibati nga dili na sama kalig-on ang iyang pagpamatuod kay sa una. Nagsugod siya’g tambong og institute ug sa makausa pa “mibati nga naulian” ug “nasayud kinsa siya.” (Tanawa ang iyang sugilanon ug ang sugilanon sa uban pang mga young adult diha sa InstituteIsForMe.lds.org.)

Kon tinud-anay kang nakaila kon si kinsa ka—nga anak sa mapinanggaong Langitnong Amahan kinsa gusto nga mahimo kang malampuson—makahimo ka og importanting mga desisyon padulong sa kalipay ug kalampusan.

Samtang nagpalig-on ka base sa unsay imong nakat-unan sa seminary ug ubang mga kasinatian, ang pagtambong og institute makalig-on sa imong relasyon kang Jesukristo sa usa ka labihan ka mahinungdanong

panahon sa imong kinabuhi ug makatabang nga imong mapadayon ang espiritwal nimong pag-uswag.

Ang Langitnong Amahan nahigugma kanimo. Mohatag siya kanimo og mga paagi nga makapadayon ka sa pagkahimong sama Kaniya. Ang institute usa nianang mga paagi nga maghimo og kalainan sa gatasan ka libo nga kinabuhi matag tuig. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. M. Russell Ballard, “Ang Labing Maayong Henerasyon sa mga Young Adult,” *Liahona*, Mayo 2015, 68, 69.
2. Thomas S. Monson, “Sunda ang mga Propeta,” *Liahona*, Ene. 2015, 5.

UNSAY INYONG MAKAT-UNAN?

Ang institute nagtanyag og lain-laing mga kurso. Ang tanang estudyante gidapit sa pagkuha sa upat ka cornerstone nga mga kurso:

- Si Jesukristo ug ang walay Katapusang Ebanghelyo nagtudlo mahitungod sa balaan nga misyon ni Kristo ug sa unsang paagi imong mapasalamatan ang iyang tahas sa imong kinabuhi.
- Ang Mahangtulong Pamilya mosuhid sa mga hilisgutan sama sa pagsabut sa mga relasyon tali sa gender ug mahangtulong pagkatawo, paggamit og hugot nga pagtuo atol sa mga sitwasyon sa pamilya nga lisud, ug pagpalambo sa pagsimba sa templo.
- Ang mga Pundasyon sa Pagpahuli mopasabut sa doktrinal nga pundasyon ug sa historikal nga konteksto sa kasaysayan sa Simbahan ug kon unsay kalabutan niini kanimo karon.
- Ang mga Pagtulun-an ug Doktrina sa Basahon ni Mormon motabang kanimo nga masabtan ang mahinungdanong mga tema sa doktrina niini nga basahon sa kasulatan nga gisulat alang sa atong panahon.

Ang Institute Maayo alang Kanato

Ni Leah Welker

Mga Magasin sa Simbahan

Kami adunay daghang angayng buhaton. Ang uban kanamo mga estudyante. Ang uban adunay mga trabaho. Ang uban kanamo layo sa ilang mga higala ug pamilya, o dunay mga responsibilidad nga makapabalaka kanamo. Ang uban kanamo naglisud sa pag-adjust human mabalik gikan sa misyon, o bag-o lang migradwar sa high school ug dili sigurado unsay buhaton.

Mora kini og sukwahi sa gilauman ang pagdugang sa institute nga ipatigbabaw sa tanang butang. Kadaghanan namo naghunahuna sa matag karon ug unya, kon ang institute makatabang ba gyud kanamo?

Ang tubag mao ang oo.

Liboan ka mga young adult sa tibuok kalibutan, daghan kanila nga dunay mga sitwasyon nga susama sa inyoha, nangita og kalig-on, abag, paghigalaay, ug espirituhanon nga paglambo sa institute. Aniy duha lamang ka mga ehemplo sa talagsaong mga young adult kinsa, bisan pa sa ilang tanan nga mga hagit, nasayud nga ang institute alang kanila.

Ang Institute Maayo alang sa Kasingkasing

Istorya ni Aric, Toronto, Ontario

Si Aric (ang litrato naa sa ibabaw sa tuo) usa ka estudyante sa PhD sa Unibersidad sa Toronto, nagtrabaho bahin sa heart tissue ug regenerative nga medisina.

Sa paghulagway sa iyang panukiduki [research], siya mipasabut, “Pipila sa mga matang sa mga stem cell mahimong bisan unsa sa inyong lawas. Makabutang kita sa mga stem cells sa petri dish ug palamboon kini ngadto sa usa ka cell sa kasingkasing. Human sa duha ka semana, magsugod na kini sa pagpitik. Amo dayon kining gamiton sa paghimo og modelo sa nagkalain-laing mga sakit ug sa pagsulay sa lain-laing mga tambal. Ang akong tumong nga usa ka adlaw mapalambo ang usa ka kasingkasing sa usa ka laboratoryo sama niini.”

Si Aric adunay iyang kaugalingon nga kausaban sa kasingkasing atol sa iyang misyon sa Belo Horizonte, Brazil. “Sa dihang nagserbisyo ko sa misyon, nakat-on ko sa pagpaminaw ug pagsunod sa Espiritu. Nakatabang

Sa unsang paagi ang institute of religion sa Simbahan nakapanalangin sa inyong kinabuhi?

kini nako kon unsaon sa pagtuon, sa pagkat-on unsaon paggamit niini sa akong kaugalingon.” Dako kaayo ang iyang kausaban nga nabalaka siya kabahin sa pagpauli. “Wala gayud ko kahibalo unsay buhaton,” miangkong siya. “Kinahanglan nakong kat-unon pag-usab unsaon sa paglihok sa piho nga mga sitwasyon. Ang pag-adto sa institute nakatabang kanako.”

Ang mga kaila didto sa institute importante ngadto ni Aric. “Akong nahigala ang mga tawo

kinsa nagkinahanglan og mga higala. Nakapahupay ko sa mga tawo kon sila nagkinahanglan og kahupayan. Importante kana nako, ang pagtabang sa ubang mga tawo, apan importante usab kini alang nako nga mabati kana gikan usab sa ubang mga tawo.”

Mopasiaw siya kon unsa na siya kadugay nga nag-institute, apan nagpadayon siya sa pag-adto. “Matag higayon nga moadto ko, mabati nako ang Espiritu nga anaa didto. Ug kini nagtabang kanako nga mahimong mas maayong tawo, mohimo og maayong pagpili kon asa moadto ug unsay buhaton, ug magbuhat og maayo diha sa akong trabaho.”

Gitandi ni Aric ang tali sa iyang trabaho ug ang institute. “Kon magbutang kita og cell sa usa ka maayo nga kahimtang, adunay mga kausaban nga mahitabo sa sulod sa cell nga makapahimo niining mas daling modawat sa positibong mga kausaban o positibong mga timailhan nga gusto natong mahatag niini. Paglabay sa panahon, ang cell mausab—mausab kini ngadto sa mas maayo, mas dako sa kaugalingong gidak-on. Alang kanako, usa kana ka espesyal kaayong butang. Kon akong ibutang ang akong kaugalingon sa husto nga kahimtang, nan ako mahimong mas daling modawat niining espirituhanong mga aspeto sa kinabuhi ug minus nga modawat niining mga negatibong mga impluwensya nga nahitabo sa kalibutan.”

Siya mitapos, “Ang Dios tinuod. Mao kana ang usa ka butang nga akong gibati sa kahaladman. Wala nako mabati sa kanunay ang Iyang gugma sa akong kinabuhi. Nakaamgo na ko nga tungod kana sa nahimo nakong mga desisyon. Nakaamgo ko nga anaa Siya aron sa pagtabang kanako, nga gusto gyud Niya nga mahimo ko nga pinakamaayo.”

Makatabang Kanako Ang Institute sa Paghinumdom ni Kristo

Istorya ni Veronica sa, Madrid, Spain

Sa dihang 17 na si Veronica (hulagway sa ubos), namatay ang iyang kaluha diha sa iyang mga bukton. Tulo ka tuig human sa kamatayon sa iyang igsoon, nag-inusara ug nagkalisud sa kinabuhi, ilakaw ni Veronica ang iyang gibati nga kaguol. Kanunay

UNSA ANG ANGAYNG MAHIBALON SA MGA LIDER MAHITUNGOD SA INSTITUTE

Tanang mga young single adult nga wala migradwar sa usa ka unibersidad sa Simbahan o institute sa relihiyon kinahanglan awhagon nga mo-enroll ug mogradwar sa institute.

Magtambagay ang lokal nga mga lider sa paghimo og usa ka epektibo nga mga plano sa pag-ila ug pagdapit sa matag batan-on nga single adult sa pagtambong sa institute. Ang seminary ug institute personnel giandam aron sa pagtabang sa mga lider sa priesthood niini nga paningkamot.

Ang labing epektibo nga paningkamot naglakip sa mosunod:

- **Ang mga lider sa priesthood** nangulo sa inisyatibo.
- **Personal nga pagdapit** gitanyag ngadto sa mga young adult.
- Ang mga lider mogamit og **sistema sa pagkamay-tulubagon** sa report sa mga pagdapit.

siyang nagtuo sa Dios, usa ka adlaw samtang siya naglakaw, siya nag-ampo, “Ginoo, nganong gibuhay man nimo kining tanan ngari kanako?”

Nianang higayona, siya mitan-aw sa building sa LDS nga Simbahan nga kanunay niyang maagian. Mao kini ang unang higayon nga nakita niya, nakuryuso siya; misulod siya ug gipaila-ila ang iyang kaugalingon ngadto sa duha ka mga sister nga misyonaryo, kinsa mitudlo kaniya nianang semanaha.

Miingon si Veronica nga human sa unang leksyon, “ako mibarug ug gisultihan sila nga, ‘mga boang mong tanan’, ug mibiya ko.” Dili niya gusto ang bisan unsa niini, apan sa katapusan gikonsiderar niya pag-usab.

“Nagtuo ako nga mao kadto ang unang higayon nga ako nag-ampo og maayo. Nabati nako ang Dios nag-sulti nako nga, ‘Ako nagpadala nimo niining oportunidad aron ka mahimong mas makaila kanako. Dili ka ba gusto niini?’”

Nakahukom siya nga *gusto* niya kini. Bisan nawad-an siya sa iyang panimalay ug trabaho tungod sa ebanghelyo, siya nabunyagan. Bisan tuod ang iyang kinabuhi nagpadayon nga malisud usahay, misalig siya sa Ginoo. “Sa wala pa ko makahibalo bahin sa Simbahan, mohilak ko o masuko kon unsaon nako nga makabayad sa abangan. Apan karon kahibalo ko nga ang Ginoo mosangkap.”

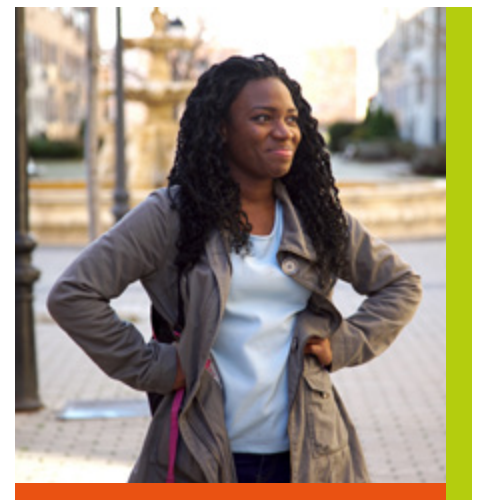
Sa patriyarkal nga panalangin ni Veronica misulti kaniya nga magserbisyo siya og misyon, apan wala siyay mga bistida o bisan unsang paagi nga makapalit niini. Usa ka sakop sa Seventy ug ang iyang asawa milabay sa area ug nakadungog bahin sa iyang mga panginahanglan; ang asawa nadasig sa pag-impake og mga bistida alang sa biyahe, ug mihatag og

daghan niini ngadto kang Veronica. Giawhag usab niya si Veronica sa pagtambong sa institute. Sa dihang gisugdan sa bishop ni Veronica ang programa sa institute sa ilang dapit, regular siya nga nagtambong.

Ang institute nakahatag niya og kalinaw ug kalipay. “Sa akong hunahuna ang ganahan kaayo nako sa institute kanang atol sa semana, aduna kami daghang buluhaton. Baguhon namo ang among pakigsaad sa Dominggo uban sa Langitnong Amahan. Apan sa Lunes, Martes, Miyerkules, Huwebes, Biyernes, unsa man among naangkon? Mapasalamaton ko nga aduna kami institute nga kausa kada semana tungod kay kini usa ka paagi sa paghinumdom ni Jesukristo. Ang institute mao ang usa ka paagi nga Siya nagtabang nako pag-uswag.”

Ug si Veronica nag-alagad og misyon. Sa Oktubre 2016 mibiya siya sa pagserbisyo sa Chile Osorno Mission.

Siya miingon, “ako nasayud nga ako ania karon tungod kaniya. Ako nasayud nga Siya miandam og hingpit nga plano alang sa matag usa kanato. Siya mohatag kanato og mga oportunidad sa tibuok natong kinabuhi. Mabati nako ang Iyang gugma sa kada adlaw, bisan og usahay moingon ko nga, ‘Amahan, nganong nahitabo man kini kanako?’ Apan sa dili pa ko matulog, Siya motubag, ‘Kini nahitabo

PAGDAPIT SA MGA YOUNG ADULT SA INSTITUTE: USA KA ISTORYA SA KALAMPUSAN

Pagdapit sa tanang mga young adult sa pagtambong og institute mao ang usa sa tumong sa Simbahan. Depende sa stake, kini nga paningkamot mahimong malakip sa pipila ka mga lider:

- Mga coordinator sa institute
- Ang mga sakop sa kapangulohan sa stake ug bishop
- Ang mga magtutudlo sa institute
- Young Single adult Representative
- Mga estudyante

Usa ka gamay nga lungsod sa New Zealand naghatag og usa ka talagsaon nga ehemplo kon sa unsang paagi ang mga lider sa usa ka stake mag-uban sa paghimo og klase sa institute aron mas makaserbisyo sa mga panginahanglan sa ilang dapit.

Ang bishop sa Ward nga Ngaruawahia, si Sam Higgins, gusto nga masayud sa unsang paagi siya makatabang sa mga young adult sa iyang ward. Si Presidente Bobby Hamon, ikaduhang magtatambag sa kapangulohan sa Hamilton New Zealand Stake, misugyot og institute, ug siya mipahibalo ni Jonathan Warwick, ang institute coordinator alang niana nga dapit.

Si Brother Warwick mipasabut, “Sa sinugdanan, kami misugyot nga padakan ang pagpahibalo ug personal nga kontak sa pag-awhag sa mga estudyante sa pagbyahe og 30 ngadto sa 45 minutos sa Hamilton sa pagtambong sa mga klase sa institute. Apan ang matag usa mibati nga ang pagbaton og usa ka klase sa Ngaruawahia motabang sa mga estudyante nga makomportable.”

Uban sa tabang sa usa ka senior nga magtiayon nga misyonaryo, nakahimo sila og klase sa institute sa Ngaruawahia. Ang klase mitubo gikan sa 2 hangtud mikapin sa 40 ka mga estudyante.

Si Brother Warwick miingon, “Ang klase sa institute sa Ngaruawahia nahimong usa ka milagro nga tubag sa pag-ampo. Pinaagi niini nga klase, gipahinumduman ang mga indibidwal nga ang Ginoo tinud-anay nga nahigugma sa matag usa sa iyang mga anak ug matinguhaon sa paghatag og mga solusyon nga makapalig-on sa ilang mga pagpamatuod kabahin ni Jesukristo, makatabang kanila nga makasinati sa malungtarong pagkakabig sa ebanghelyo, ug magtabang kanila nga mobati sa gahum sa Pag-ula ni Jesukristo diha sa ilang kinabuhi.”

Alang sa dugang nga mga hunahuna mahitungod gikan niining mga lider kabahin niining malampusong kasinatian o alang sa tabang kon unsaon sa pakigtambayayong sa paglig-on sa mga young adult sa inyong stake, bisita ang lds.org/go/81747.

tungod niini. Karon katulog na.’ Ug ako nahigugma usab Kaniya. Tingali kinahanglan nako nga maagian ang tanang butang aron mobati og dakong gugma alang Kaniya.” ■

ANG INSTITUTE MAOY ALANG KANAKO—VIDEO SA MGA ISTORYA

Tan-awa sa mga istorya ni Aric, ni Veronica, ug ubang mga young adult sa lds.org/go/81749.

HIMOANG PRAYORIDAD ANG INSTITUTE

“Hunahunaa kini. Ang mga higala mahimong himoon, ang Espiritu mabati, ug ang hugot nga pagtuo mapalig-on. Mosaad ako kaninyo

nga kon moapil kamo sa institute ug makugihong magtuon sa mga kasulatan, ang inyong gahum sa paglikay sa tintasyon ug ang pagdawat og direksyon gikan sa Espiritu Santo sa tanan ninyo nga buhaton mapalambo. Mao kana ang saad nga akong ibilin kaninyo.”

Si Presidente Thomas S. Monson, Abr. 21, 2009, [si.lds.org](https://lds.org).

SEMINARY: Dapit nga Makahimo Kita'g mga **KONEKSYON**

Sa daghan kaayong paagi, ang seminary mao ang dapit nga ang tanang butang mahiusa.

Ni David A. Edwards

Mga Magasin sa Simbahan

Usahay bation ba nimong nag-inusara samtang gipaningkamutan nimo ang pagsabut sa imong kinabuhi, mga pagsulay, ug ang mga kasulatan? Kon mao, ang usa ka paagi sa paglingkawas niini nga pagbati mao ang paghimo og mga koneksyon.

Usa sa pinakamaayong dapit sa paghimo niini mao ang seminary. Ania ang pipila sa mga koneksyon nga imong mahimo didto.

Makaila sa Ubang mga Tawo

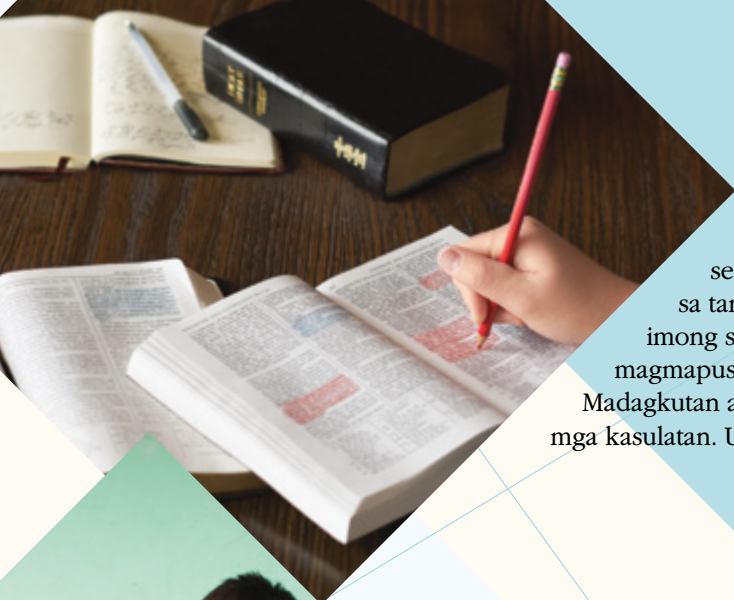
Ang seminary usa ka maayo kaayong pahinumdom nga ikaw wala diay mag-inusara. Ug dapit kini nga makakonektar ka sa uban sa usa ka luwas ug matinabangong palibut.

Sa matag adlaw man kamong mag-abut sa klasrom o mohimo niini sa balay o sa online nga pag-eskwela, ang seminary mokonektar kanimo ngadto sa ubang kabatan-onan ug sa mapinanggaong teacher. Kining mga tawhana ang pinakamaayo nimong ikauban. Makasuhid ka sa mga kasulatan, makapangutana, makapangita'g mga tubag, makapaambit og mga hunahuna ug mga pagbati ug mga kasinatian. Makapangatawa kamo, makahilak, ug makapanganta—ug posibling magkadungan sa pagpangaon (makahangyo sa imong teacher; kon ang tubag dili, nan ayaw buhata).

Makigsumpay sa mga Kasulatan

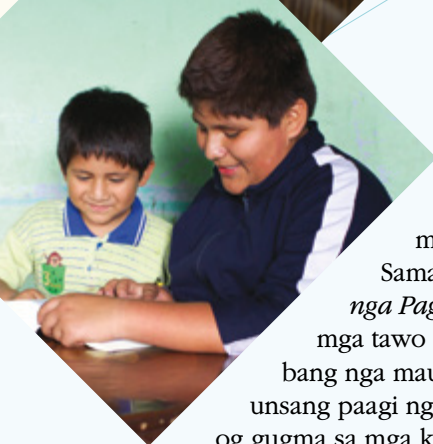
Bisan og dugay na ug sa layong dapit gisulat ang mga kasulatan, ang seminary makatabang nga imong makab-ot ang lat-ang ug panahon aron makonektar gayud niini. Makatabang kini nga imong masabtan ang pagkaparehas ug mga kalainan tali sa nanglabayng panahon ug sa karon. Ug makatabang kini nga imong makita ang padayon nga mensahe sa Dios sa Iyang katawhan ug sa kalibutan. Niining paagiha, ang seminary makatabang nga imong makita sa unsang paagi ang Dios makigsulti kanimo pinaagi sa mga kasulatan ug sa Espiritu sa paghatag og giya nga haum kanimo. Makatabang usab kini nga ang kasulatan mahimong tibuok kinabuhi nga higala—usa ka padayong tinubdan sa kahupayan, tambag, ug tabang.

Sabta ang Relasyon sa Usag-usa nga mga Kasulatan

Unsa may kalabutan sa Alma ngadto sa Mateo? Ang Isaias may komon bang butang sa Doktrina ug mga Pakigsaad? Ang seminary makatabang nga imong makita ang higot nga nagsumpay sa tanang pagtulun-an sa ebanghelyo ngadto sa tanang kasulatan. Kon imong sugdan ang paghimo niining mga koneksyon, ang mga kasulatan magmapuslanon ug makahinam, mapamilyar ka usab ug mahigugma niini. Madagkutan ang imong kaikag sa paghimo og dugang pang koneksyon tali sa mga kasulatan. Ug anaa ra ang seminary nga motabang kanimo sa paghimo niini.

Ikonektar ang Imong Karon ug ang Imong Ugma

Ikaw-Karon posibling makadungog sa *Imong-Ugma*, apan maayo nga mas magkaila gayud sila. Pinaagi sa seminary makakuha ka og mas maayong ideya kon si kinsa kining tawhana nga *Ikaw-Ugma*. Sama pananglit, imong makita kon sa unsang paagi ang *Imong-Ugma nga Pagka-misyonaryo* mogamit sa mga kasulatan sa pagtudlo sa mga tawo sa ebanghelyo, pagsulbad sa ilang mga kabalaka ug pagtabang nga mausab ang ilang kinabuhi. O daklit nimong malantaw sa unsang paagi nga ang *Imong-Ugma nga Pagka-ginikanan* nagtanom og gugma sa mga kasulatan sa kasingkasing sa mga bata. O magsugod ka sa pagkasabut sa unsang paagi ang pagtutok sa mga kamatuoran gikan sa kasulatan makatabang sa *Imong-Ugma nga Pagserbisyo sa Simbahan* sa pagserbisyo, pagtudlo, ug pagdasig sa uban. Ug dayag lang, makita nimo sa unsang paagi nga ang *Imong-Ugma* mosinati og personal nga kalipay, kalinaw, ug inspirasyon gumikan sa kaanad sa inadlawng pagtuon sa kasulatan.

Palambo ug Dawata kon si Kinsa gayud Ikaw

Ang tinuod nimong pagka-ikaw usa ka bahin kanimo nga nakaila unsa nga binuhat ikaw, diin ka gikan, ug si kinsa ang Langitnon nimong mga Ginikanan. Ikaw gayud mismo nakaila sa tinuod nimong potensyal, unsang matanga sa gahum ang anaa na kanimo, ug sa dakong gahum nga mahimo nimong maangkon kon husto ang imong mga pagpili.

Samtang i-master nimo ang mga doktrina diha sa mga kasulatan pinaagi sa seminary ug mobati sa Balaang Espiritu nga mokumpirmar sa kamatuoran niini sa imong kasingkasing, imong mapalambo kini nga kahibalo. Bation usab nimo nga aghaton ka sa Espiritu sa paglihok—sa paghinulsol, pagserbisyo, pag-ampo, pagkat-on, ug pagbuhat kutob sa imong mahimo aron mapalambo ang imong tinuod nga pagkaikaw nga nahibaloan sa imong Langitnong Amahan ug ni Jesukristo nga imong maabut.

Konektado sa Langitnong Amahan

Malig-on ang imong koneksyon sa Langitnong Amahan samtang mag-ampo ka Kaniya, magkat-on Kaniya ug sa Manluluwas, ug magpakabuhi sama sa unsay gusto Nila nga imong himoon. Sa seminary makat-unan nimo sa unsang paagi ang Langitnong Amahan makigsulti kanimo pinaagi sa mga kasulatan ug sa Espiritu Santo, nga moabut kanimo kon matinguhaon kang magtuon sa mga kasulatan. Maghatag usab kanimo ang seminary og kanunayng oportunidad sa pag-ampo, pagpamalandong, pagpamatuod, ug sa paghimo og uban pang mga koneksyon sa Langitnong Amahan.

Tan-awa kon sa unsang paagi kining mga batan-on mihimo og mga koneksyon.

Sa matag higayon nga naa ko sa seminary, akong mahibaloan nga gihigugma ko ug gipangga ko sa Langitnong Amahan! Ang pagtambong og seminary mipanalangin kanako og mas tin-awng panabut kon si kinsa ako ug nganong nia ko dinhi. Ang mga baruganan ug doktrina nga akong nakat-unan sa seminary nakatabang kanako sa paghimo og mga desisyon nga tarung. Hugot na karon ang akong desisyon nga magserbisyo og full-time nga misyon ug naghinam-hinam kong mopaambit sa ebanghelyo ngadto sa uban.

Marlou T., edad 20, Sorsogon, Philippines

Nagtubo ako nga dili kaayo aktibo sa Simbahan. Wala koy lig-on nga pagpamatuod. Apan dihang mitambong ko og seminary matag adlaw, akong nakat-unan nga makahimo ko sa pag-ampo ug makakuha og kahupayan ug mga tubag.

Makasabut na ko sa mga istorya sa kasulatan. Sa wala pa ko mag-seminary wala gyud ko magtuo nga makabasa ko og usa ka chapter nga ako ra. Akong nakat-unan ang unang mga baruganan sa ebanghelyo tungod kay nag-enrol ko sa seminary. Kanunay kong makakaplag og kalinaw sa seminary. Ang seminary giniyahan gayud sa Ginoo.

Brynn W., age 17, Idaho, USA

Sa akong katuigan sa seminary, nakakat-on kog daghan kon diin ko gikan, nganong nia ko dinhi, ug unsay akong buhaton. Ang seminary nagtudlo

kanako unsaon nako sa pagpangutana ug pagpangita og mga tubag. Sa una, lisud ang pag-apply sa kasulatan sa akong kaugalingon. Apan sa matag leksyon, among mahisgutan unsaon sa paggamit niini sa among kinabuhi, mao nga wala lang ko makakat-on sa mga istorya sa kasulatan apan nakaamgo nga ang akong kinabuhi kalabut pud diay niana nga sugilanon ug nga ang mga propeta nagbilin og mga direksyon para kanako. Tungod niana, mas sayon na alang kanako ang pagpangita sa eksaktong paagi ug paghimo sa eksaktong mga desisyon.

Anastasia V., edad 18, Moscow, Russia

Ang akong gugma sa sumbanang mga basahon milambo og dako sa matag tuig sa seminary. Kini nga gugma nakatabang nga mobati ko og mas dakong tinguha sa pagtuman sa unsay gusto sa Langitnong Amahan nga akong buhaton. Mitabang siya kanako nga mobati og sinserong gugma alang sa akong silingan. May oportunidad ko sa pagpaambit sa ebanghelyo ngadto sa matag tawo nga naglibut kanako. Pinaagi sa seminary nga programang dinasig sa Dios, nakalingkawas ko sa mga kalisdanan nga gitanyag kanako sa kalibutan. Ang Langitnong Amahan mitabang aron akong mahibaloan unsa nga matang sa anak ang iyang gusto nga akong maabut, unsang mga butanga ang akong tutukan, ug unsaon nako sa paglihok.

Mirian (tunga)

Mirian C., edad 18, Guatemala, Guatemala

Sa milabayng duha ka tuig, nanlimbasug ko sa clinical depresyon ug kabalaka. Sa miaging tuig mas ngil-ad ang akong gibati kay sa tanang nangagi. Nagkaubos ang akong pagpamatuod, ug ang seminary na lang ang daw nagbira kanako. Nakahimamat ko og pipila ka mga babaye nga diha dayon akong nasuod nga higala. Ang mga kasulatan makahuluganon na kanako. Ug ang among teacher mitudlo sa paagi nga ang mga istorya sa Bag-ong Tugon bahin ni Jesukristo nga dugay na kaayong panahon nahimong tukma kaayo sa among batan-ong kinabuhi. Nagkaanam ko og kaila sa akong Manluluwas ug sa akong Langitnong Amahan. Sa hinay-hinay ang akong pagpamatuod wala lamang manumbalik apan nagkalig-on pa gayud kini. Ang akong pakigbugno sa kondisyon sa akong panghunahuna wala mobiya kanako, apan tungod sa seminary, ang paglaum nga nawala sa makausa karon hayag na kaayo. May pagpamatuod ko kang Jesukristo; nasayud kong buhi Siya, nahigugma Siya kanato, ug mahimo Niyang pas-anon ang atong mga palas-anon kon moduol kita Kaniya. Kon wala ang seminary dili unta nako madawat kana nga panalangin.

Jalee

Jalee D., edad 16, Colorado, USA

Sa wala pa ko mag-first year sa seminary, wala pa ko kasabut nganong kinahanglan kitang magtuon sa kasulatan. Nagtuo ko nga mga sugilanon lang kini nga makapuol. Apan salamat sa seminary, akong nakat-unan nga ang matag istorya naglangkob og bililhong leksyon ug magamit kini karon dayon sa akong kinabuhi. May tinguha na kong magpadayon sa pagkat-on sa mga kasulatan.

Oscar B., edad 15, Limón, Costa Rica

Oscar

Nabunyagan ko niadtong Mayo 2016. Ang first year nako sa seminary nagsugod wala madugay nianang tuiga. Nagpanuko ko sa sinugdanan, ug dili ko andam nga mobangon og sayo, apan giaghat ko sa pag-adto. Dili pa gihapon ko sigurado mahitungod sa pag-ila sa tingog sa Espiritu, apan ang pagtambong og seminary nakatabang nga akong mailhan kana nga tingog. Pinaagi sa Espiritu, akong nahibaloan nga ang mga kasulatan tinuod. Nasayud ko nga ang Espiritu miaghat kanako sa pag-highlight sa mga kasulatan uban sa kahulugan ug aduna kini hinungdan sa kanunay. Ang mga kasulatan mogiya kanako kon ako mawala, ug nagtudlo kini kanako. Sa matag higayon nga bati ang akong adlaw, makaabli ra ko niini ug mas momaayo ang akong adlaw. ■

Shelby L., edad 16, Montana, USA

Shelby

Unsaon Nimo Pagtabang sa **BUHAT SA TEMPLO**

*Ang buhat sa templo makahatag og
kalipay kanimo ug niadtong imong gimahal.*

Ni Megan Armknecht

Nakasulay ka na ba nga naghinam-hinam sa usa ka butang nga dili ka makahulat nga masugdan? Tingali naghinam-hinam ka nga mokuyog sa imong igsoong lalaki aron manan-aw sa inyong paboritong sports team nga modula, o tingali ang imong labing suod nga higala midapit kanimo ngadto sa talagsaon nga concert.

Niadtong mga 1840, ang Dios mipahiuli sa kamatuoran sa ebanghelyo nga nakapalipay kaayo ug nakapahinam ni Joseph Smith. Iyang nakat-unan nga pinaagi sa tukmang awtoridad sa priesthood, ang mga tawo mahimong mabunyagan pinaagi sa proxy alang

sa ilang mga minahal nga wala pa mabunyagi dinhi nga kinabuhi.

Ang doktrina sa bunyag alang sa mga patay nakapahinam kaayo ni Joseph tungod kay ang iyang magulang nga lalaki nga si Alvin namatay sa edad nga 25 nga wala mabunyagi. Si Joseph nabalaka nga si Alvin gihukman ngadto sa mahangturong pag-antus tungod kay wala siya mabunyagi niini nga kinabuhi.

Apan pinaagi sa mga pagpadayag sa kaluwasan alang sa mga patay, si Joseph nakakat-on nga si Alvin mahimong mabunyagan pinaagi sa proxy ug maluwas sa celestial nga gingharian (tan-awa sa D&P 137).

Pagpakigbahin sa Kamatuoran sa Bunyag alang sa mga Patay ngadto sa Uban

Wala lamang makapahinam kini nga balita ngadto sa pamilyang Smith, apan nakapahinam usab kini ngadto sa ubang mga Santos sa Nauvoo, Illinois. Niadtong Agosto 15, 1840, si Joseph Smith mitudlo mahitungod sa ordinansa sa bunyag alang sa ilang mga katigulangan sa haya ni Seymour Brunson. Miingon si Joseph nga panahon na aron tumanon ug ipahiuli kana nga buhat, nga gibuhat sa mga Santos sa karaang panahon (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 15:29).¹

Sa pagkadungog sa mga Santos sa Nauvoo nga mahimo silang magpabunyag alang sa ilang namatay nga mga sakop sa pamilya, nangalipay sila. “Sa pagkadungog nako niini ang akong kalag milukso sa kalipay,” miingon si Presidente Wilford Woodruff (1807–98).²

Sa dihang nakaamgo ang mga Santos nga makapahigayon sila og mga bunyag alang sa mga patay, gusto nilang mahimo dayon kutob sa ilang mahimo ang mga buluhaton alang sa

ilang mga pamilya. Daghan ang misulat ngadto sa mga sakop sa pamilya aron makolekta nila ang mga pangalan sa namatay na nga kaparyentehan. Tungod kay walay templo nianang panahona, gatusan ka mga tawo ang miadto sa Suba sa Mississippi sa pagpahigayon sa mga ordinansa.

Ang Bunyag alang sa mga Patay ug Ikaw

Ang kahinam bahin sa buhat sa templo ug sa bunyag alang sa mga patay nagpadayon karon. Adunay mga templo sa tibuok kalibutan, ug ang buhat sa templo nag-abli sa pultahan aron ang *tanan* makaangkon og kaluwasan. Nindot kaayo kana nga gasa!

Sama sa mga Santos sa Nauvoo, mahimo ka nga makigpundok sa imong mga higala ug pamilya ug mobuhat sa proxy nga bunyag alang niadtong namatay na. Mahimo nimong dad-on ang imong pamilya ngadto sa templo. Nagpasabut kini dili lamang sa pagdala sa imong *buh*i nga pamilya ngadto sa templo apan usab sa imong mga minahal nga namatay na. Kon ang imong pamilya dili makaadto sa templo, makahangyo ka sa mga higala, mga lider, o mga sakop sa korum ug klase nga mokuyog kanimo.

Ang pag-adto sa templo uban sa mga minahal makahatag og kalipay. Mopahiusa kini sa mga pamilya, magdala og kalinaw, ug mopahinumdom kanato nga ang Dios nahigugma kanatong tanan ug nga Siya nagtanyag sa kaluwasan sa tanan Niyang mga anak.

Ug usa kana ka butang nga makapahinam kanatong tanan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Matthew McBride, “Letters on Baptism for the Dead,” Mayo 29, 2013, history.lds.org.
2. Wilford Woodruff, sa *Deseret News*, Mayo 27, 1857, 91.

PAGHIUSA SA ATONG MGA PAMILYA

“Kon ang kabatan-onan sa matag ward dili

lang moadto sa templo ug mobuhat sa mga bunyag sa ilang mga patay apan motabang usab sa ilang mga pamilya ug ubang sakop sa ward sa paghatag og mga pangalan alang sa ordinansa nga ilang buhaton, sila ug ang Simbahan mapanalanginan og maayo. . . . Ang mahinungdanong panalangin sa paghiusa sa atong mga pamilya halos lapas pa sa atong panabut.”

Elder Quentin L. Cook sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Mga Gamut ug mga Sanga,” *Liahona*, Mayo 2014, 46–47.

Mga napulo ka tip gikan sa kabatan-onan sa pagtambag sa imong pamilya nga makakab-ot og mas taas nga espiritalidad pinaagi sa pag-ampo.

Ni Charlotte Larcabal

Mga Magasin sa Simbahan

Nakahibalo ba kamo nga ang pag-ampo sa

pamilya usa ka sugo? Si

Jesukristo *misugo* sa mga

Nephite sa “pag-ampo sa inyong mga banay ngadto sa Amahan”

(3 Nephi 18:21). Sukad niadto, gibalik

balik sa mga propeta ug apostoles kini

nga pagtulun-an. Sama pananglit, si Elder Richard G. Scott (1928–2015) sa Korum sa

Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo

nga kini kinahanglan nga “mag-unang prayoridad sa inyong inadlaw nga kinabuhi.”¹

Importante ang pag-ampo sa pamilya! Mao usab

kini ang yawe aron magkasuod ang usag usa ug sa

Langitnong Amahan. Ug dili lamang kini sumala ra ni

Mama ug Papa. Mahimong makaimpluwensa ka og dako

sa imong pamilya! Mahimo kamong kampyon sa pag-ampo sa pamilya.

MAGMAHIMONG USA KA KAMPYON

Unsa man ang usa ka kampyon sa pag-ampo sa pamilya? Kon

maghunahuna kamo og mga kampyon, tingali maghunahuna kamo sa

mga tawo nga hilabihan ka maayo sa usa ka butang. Mao kana ang usa

ka matang sa kampyon: usa ka mananaog sa unang ganti o unang dapit

sa usa ka kompetisyon. Ang laing matang sa kampyon mao ang usa ka tawo

nga makig-away alang sa usa ka butang, usa ka manlalaban o tigpanalipod.

Mao nga ang usa ka kampyon sa pag-ampo sa pamilya mahimong usa ka tawo

nga makig-away, mobarug, ug manalipod alang sa pag-ampo sa pamilya.

Makahimo kaha kamo niana?

KAMPYON

sa Pag-ampo sa Pamilya

Ania ang pipila ka mga kasayuran kon unsaon nga mahimong kampanyon sa pag-ampo:

1. Sulayi nga dili balik-balikon ang isulti sa pag-ampo kon imo nang turno nga mag-ampo. *Jeanel S., edad 14, Idaho, USA*

2. Paglista sa mga butang nga kinahanglan nimong iampo mahitungod sa pamilya. *Samantha B., edad 17, Alabama, USA*

3. Sa akong pamilya kanunay namong paningkamotan nga mas daghan ang pasalamat kay sa among pangayoon nga butang. Paningkamotan namo kanunay nga makabaton sa diwa sa pagpasalamat ngadto sa Langitnong Amahan, mao nga ako naningkamot sa pagtabang sa akong mga igsoon niana. *Karla S., edad 17, Tijuana, Mexico*

4. Pahinumdumi ang tanan. Kon ang imong pamilya dili kaayo maayo sa pag-ampo, maayong sugdanan sa usa ka personal nga mga pag-ampo. *Camille G., edad 18, Alabama, USA*

5. Bangon og sayo mga pipila ka minutos aron masiguro nga

ang pag-ampo sa pamilya mahitabo. Mahimo nimong i-set ang alarm sa pagpahibalo nimo kon oras na alang sa pag-ampo sa pamilya. *Tess Z., edad 16, Texas, USA*

6. Paminaw sa mga pulong nga gilitok sa tawo nga nag-ampo, ug sublia kini sa imong hunahuna. Pagkahuman, tan-awa kon unsa ang imong mahinumduman sa ilang pag-ampo. Ang Pagsulti og "Amen" nagpasabut nga "sumala sa gikaingon," o nga kamo moyon. Gusto gayud ko makahibalo ug makasabut unsay akong giuyunan. *Grace M., edad 14, California, USA*

7. Pagbaton og maayo nga kinaiya mahitungod sa pag-ampo sa pamilya. Ayaw kini isipa nga usa ka tulumanon sa dili pa ka matulog. Hinumdumi nga ang pag-ampo sa pamilya makatabang nga magkasuod ang imong pamilya. *Ranoah H., edad 17, Alabama, USA*

8. Paningkamuti nga makatabang ka sa imong mga igsoon.

Bisan lamang sa pagbaton og maayong kinaiya ug pagkamaayong ehemplo makahimo na og dakong kalainan. *Will W., edad 14, California, USA*

9. Hunahunaa kon unsay gusto ninyong iampo sa dili pa mag-ampo. *Lyric A., edad 13, Arkansas, USA*

10. Hinumdumi nga walay nay butang nga mas importante pa niana. Ang paggahin og panahon uban sa inyong pamilya ug sa pagsiguro nga inyong makuha ang kalidad nga panahon sa pagbasa sa mga kasulatan ug sa pag-ampo importante kaayo. *Isaac S., edad 14, California, USA*

MUBO NGA SULAT

1. Richard G. Scott, "Himoa ang Paggamit sa Inyong Pagtuo nga Inyong Unang Prayoridad," *Liahona*, Nob. 2014, 93.

Walay laing mas matahum nga tan-awon niining tibuok kalibutan kay sa makakita og usa ka pamilya nga naghiusa sa pag-ampo.

Si Presidente Thomas S. Monson, "Duol ngadto Kaniya sa Pag-ampo ug Hugot nga Pagtuo," *Liahona*, Mar. 2009, 3.

ANG Pagdesisyon — SA PAGKAHIMONG — Matinud-anon

*Kining upat ka desisyon makatabang
kaayo kaninyo.*

Usa sa pinakadakong hagit nga akong giatubang sa nagtubo ko sa Guatemala mao ang kakabus—espiritwal nga kakabus tungod kay wala kami mahibalo sa ebanghelyo ug temporal nga kakabus tungod kay diyutay ra ang among kwarta. Ang akong mama namatay dihang singko anyos pa ko, nga si papa na lang ang nag-atiman sa upat ka gagmayng anak. Tungod kay gusto ni papa nga magkapundok gyud mi, gidelegar niya ang ubang mga responsibilidad sa panimalay kanamong mga anak.

Ako ang kinamagulangan ug gi-assign ko nga tig-andam og paniudto ug panihapon sa pamilya matag adlaw. Sa sinugdanan lisud, apan akong nakat-unan ang pipila ka paagi sa pagpangluto. Matag adlaw ang akong papa magbilin og 25 sentabos nga ipalit og pagkaon. Magpalit ko og usa ka libras nga batong sa kantidad nga 6 sentimos ug usa ka libras nga bugas sa kantidad nga 7 sentimos. Dayon mopalit ko og uling nga 5 sentabos nga gamiton nako sa pagluto sa tanan, 2 sentimos nga panghaling, ug 5 sentimos nga tortilla. Kada adlaw ko kining gibuhay, ug matag adlaw mangaon mi og kan-on ug batong nga may tortilla. Bisan kaniadto pa ang 25 sentimos gamay ra kaayo, apan mao ra kini ang among magamit.

Ang hagit mao kon unsay buhaton aron makalingkawas niining liyok [cycle] sa kakabus. Ug tanan kini nahimo gumikan sa mga desisyon—ang pagpili nga mobuhay og butang nga mas makaayo sa akong kinabuhi. Kita isip mga indibidwal kanunay nga naghimo og mga desisyon sa atong kaugalingon, bisan og wala kita magtuo nga kini atong mahimo. Sama pananglit, *mopili* kita nga motuo. Usahay bation nato ang kalibug kon mag-atubang kita sa unsay gitudlo sa kalibutan ug sa unsay gitudlo ni Jesukristo. Apan ang pinakamaayong tinubdan nga giya sa atong kinabuhi mao ang doktrina ni Jesukristo. Dihang mihimo ko og mga desisyon base niini nga doktrina, akong gibati ang Ginoo migiya sa akong kinabuhi.

Ni Elder
Enrique R.
Falabella
Sa Seventy

Ang hagit mao kon unsay buhaton aron
makalingkawas niining cycle sa kakabus.

Ug tanan kini nahimo gumikan sa mga desisyon—ang
pagpili nga mobuhat og butang nga
mas makaayo sa akong kinabuhi.

Gusto kong mopaambit kaninyo og upat ka desisyon nga may dakong epekto sa akong kinabuhi. Kon kamo mohimo niining sama nga desisyon ug magmalig-on niini, mahimo usab kining panalangin kaninyo: (1) ang desisyon nga magpabunyag, (2) ang desisyon nga motuo kang Jesukristo ug magpabiling aktibo sa Simbahan, (3) ang desisyon nga mosalig sa mga saad sa Ginoo, ug (4) ang desisyon nga magpabiling matitud-anon ug mosunod sa tambag sa mga propeta.

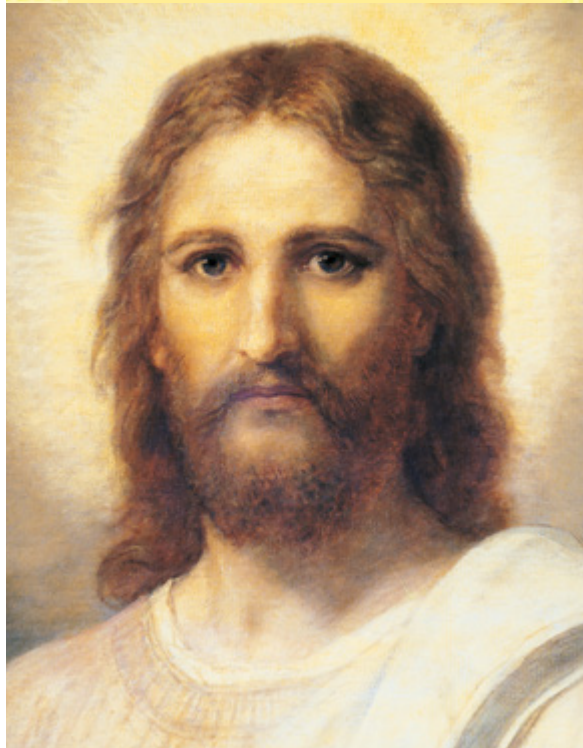
→ Ang Desisyon nga Magpabunyag

Sa nag-12 anyos na ko, ang mga misionaryo nagsugod sa pagtud-lo sa akong mga igsoon ug kanako. Sa sinugdanan wala moapil ang akong papa. Maglingkod ra siya sa luyo nga kwarto luyo sa kurtina ug maminaw. Apan nakabasa siya og pamphlet sa Simbahan nga naghulagway sa unsang paagi ang usa ka lalaki ug babaye makasal sa tawo nga may tukmang katungod nga magkauban sa hangtud. Mikuha kini sa iyang pagtagad nga bisan og patay na ang iyang asawa, iya giha-pon siyang ikauban pag-usab. Dihang nakat-unan niya kini, mihukom siyang magpabunyag. Ug nagpabunyag kaming tibuok pamilya.

Ang bag-ong nakaplagnan nga panglantaw nga nahatag sa ebanghelyo nakatabang nga akong maamguhan nga posibli diayng makab-ot ang mas maayong mga butang kon kini akong gamiton ug magmasulundon. Mihimo ko og personal nga desisyon nga mobuhat ko bisan unsay gikinahanglan para magpabiling masubay sa dalan sa Ginoo.

→ Ang Desisyon nga Motuo kang Kristo ug Magpabiling Aktibo sa Simbahan

Sa piho akong nahinumduman nga mihimo niining saad usa ka adlaw dihang naglingkod ko sa chapel nga naghulat nga sugdan ang serbisyo sa pagbunyag. Samtang naglingkod ko nga namalandong kang Kristo, nagsugod ko sa pagbati og labihang kalipay nag-ingon kanako nga ang tanan nga akong nakat-unan sa mga misionaryo tinuod. Nianang higayuna hilum kong mipasalig sa Dios nga kanunay kong mosalig Kaniya ug magpabilin kong aktibo sa Iyang Simbahan sa tibuok nakong kinabuhi kon nagpasabut man kini nga padayon kong makabaton og kalipay nga gikan sa Espiritu Santo. Para nako kini nga saad wala lang maglakip sa pagsimba matag semana apan sa pagsalig usab sa doktrina sa Ginoo, sa mga kasulatan, sa buhing mga propeta, ug ilabi na sa akong Manluluwas nga si Jesukristo.

→ Ang Desisyon sa Pagsalig sa mga Saad sa Ginoo

Bata pa kaayo ko nga mihimo niining importante nga desisyon nga mosalig sa mga saad sa Ginoo. Sukad niadtong napamatud-an nga ang akong desisyon nakaayo kaayo kanako. Sa matag higayon nga dunay pagduha-duha, mahunahuna nako og balik ang pasalig nga akong gihimo ug kanunay nakong gibase ang mga desisyon sa akong kinabuhi niana nga pasalig. Ang sayo nga pagdesisyon sa mga sumbanan nga imong puy-an makatabang nga makahimo ka og eksaktong mga pagpili kon ugaling moabut man ang mga pagduha-duha o problema.

Duna koy halandumong kasinatian niini nga baruganan sa estudyante pa ko. Nangingkamot gyud ko sa pag-eskwela sa pagkat-on ug pag-andam sa umaabut. Nahibalo ko nga aron makalingkawas sa kakabus, kinahanglan kong makatrabaho nga mag-abli og bag-ong mga oportunidad sa kinabuhi. Nasayud sab ko nga aron maangkon kining matang sa trabaho, kinahanglang tutukan nako ang akong edukasyon.

Kay importante man kaayo ang edukasyon para nako, mihimo ko'g personal nga desisyon nga dili ko magtuon inig ka Domingo. Isip miyembro sa Simbahan nasayud ko nga ang Ginoo miingon nga ang Adlawng Igpapahulay

Iya nga adlaw, dili atoa. Nangingkamot ko nga mohimo og mapuslanong mga desisyon kon unsay akong buhaton niining espesyal nga adlaw. Hinoon, bisan human sa akong paghimo niini nga desisyon, usahay matintal ko nga supakon ang kaugalingon nakong balaod, ilabi na kon magsingabut ang eksamin. Mohunahuna ko, “Dili kini dautan; nagtuon ra bitaw ko. Mahimo ra kong mosimba inigkabuntag ug magtuon inig kahapon ug sa gabii.”

Apan kon mahinumduman nako ang saad nga akong gihimo nga magpabilin gyud kong aktibo ug matinud-anon sa tambag sa mga propeta sa Ginoo, mas sayon ang pagsunod sa akong desisyon nga dili magtuon inigka-Dominggo apan gamiton hinoon ang adlaw sa Ginoo sa pagserbisyo ug pagsimba. Nakahukom na ko nga magpabilin matinud-anon, mao nga para nako gikinahanglan lang ang pagsabut sa unsay giingon sa Ginoo mahitungod sa Igpapahulay ug paggamit sa Iyang tambag kutob sa akong mahimo sa akong kinabuhi.

Misangput nga ako ang nanghawod sa akong pagtuon ug pag-angkon og maayong trabaho nga nakatabang nga makasangkap ko sa akong pamilya. Nahibalo ko nga tungod kay gituman nako ang akong saad sa Ginoo, Iya kong gipanalanginan nga makamugna og mas maayong kinabuhi.

→ Ang Desisyon nga Magpabilin Matinud-anon ug Mosunod sa Tambag sa mga Propeta

Para sa matag usa kanato, ang pagpabilin matinud-anon sa Ginoo usa ka pag-establisar sa butang nga personal natong gituohan nga si Jesus mao ang Kristo, nga kadtong misulat sa mga kasulatan dinasig sa Dios, ug ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles tinuod nga mga sulugoon sa Dios. Ang pagkahibalo nga adunay pagpadayag sa atong panahon ug nga ang mga propeta tinawag sa Dios makapasasyon sa pagpabilin nga matinud-anon sa ebanghelyo kon makasugat ka og mga siwatsyon nga lisud.

Kon makapalambo ka og ingon niining matang sa pagsalig, niana dili ka gayud magproblema sa mga pangutana mahitungod sa dili angayang mga kinaiya o kalihokan. Tanan kini nga kabalaka matubag kon magtinguha ka sa tubag pinaagi sa hugot nga pagtuo pinaagi sa mga kasulatan, sa Espiritu, ug sa mga propeta—ang piniling mga sulugoon sa Dios. ■

INDIBIDWAL NGA BILI

Sama sa usa ka bulak, ang matag tawo bililhon,
dili igsapayan kon giunsa o kanus-a sila mobukad.

**Ni Elder
Robert D. Hales**
Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

UNSAON SA PAGTUBAG UBAN SA KRISTOHANONG KAISUG

Usa sa dakong mga pagsulay sa mortalidad moabut kon ang atong mga **gituohan gikwestiyon o gisaway**. Niana nga mga higayon, gusto natong motubag sa agresibong mga paagi—sa “pagbutang sa atong mga depensa.” Apan kon kita motubag sa mga tig-akusar kanato sama sa gihimo sa Manluluwas, dili lamang kita mahimong mas sama ni Kristo, maingon man **pagdapit kita sa uban nga bation ang Iyang gugma ug mosunod usab Kaniya**.

Isip tinuod nga mga disipulo, ang una natong hunahunaon mao gayud ang kaayohan sa uban, dili personal nga kaayohan. Ang mga pangutana ug mga pagsaway naghatag kanato og oportunidad sa pagtabang ngadto sa uban ug mopakita nga sila importante sa atong Langitnong Amahan ug kanato. Ang atong tumong mao nga **tabangan sila nga makasabut sa kamatuoran**, dili ang pagdepensa sa atong kahusto sa usa ka debate sa teyolohiya. Ang atong **kinasingkasing nga pagpamatuod** mao ang pinakagamhanan nga tubag nga atong mahatag sa mga tig-akusar kanato. Ug kana nga pagpamatuod matawo lamang diha sa **gugma** ug **kaaghup**. Kinahanglan mahisama kita ni Edward Partridge, diin ang Ginoo miingon, “Ang iyang kasingkasing putli diha sa akong atubangan, kay siya sama ni Nathanael sa karaan, kinsa walay pagpanglimbong” (D&P 41:11). Ang pagkawalay pagpanglimbong mao ang pagbaton og pagkainosente sama sa bata, nga **dili daling masilo ug dali nga makapasaylo**.

Sa tanan nga nagtinguha nga masayud unsaon nato sa pagtubag ang mga tig-akusar kanato, akong tubag, kita **mohigugma kanila**. Bisan unsa ang ilang kaliwat, tinuohan, relihiyon, o politikanhong pagtuo, kon mosunod kita kang Kristo ug ipakita ang Iyang kaisug, kinahanglan higugmaon nato sila. Wala kita magpatuo nga mas maayo kita kay kanila. Hinoon, nagtinguha kita uban sa atong gugma nga **mopakita kanila og mas maayo nga dalan—ang dalan ni Jesukristo**. Ang Iyang dalan mopaingon ngadto sa ganghaan sa pagbunyag, ang higpit ug pig-ot nga agianan sa matarung nga pagpuyo, ug ang templo sa Dios. Siya mao “ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi” (Juan 14:6). Pinaagi lamang Kaniya kita ug tanan natong mga kaisugon makapanunod sa labing dakong gasa nga atong madawat—kinabuhing dayon ug walay katapusang kalipay. Ang pagtabang kanila, nga mahimong ehemplo alang kanila, dili alang sa mga huyang. Alang kini sa mga lig-on. Alang kini kaninyo ug kanako, ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw kinsa nagbayad sa bugti sa pagkadisipulo pinaagi sa pagtubag sa mga tig-akusar kanato uban sa Kristohanong kaisug. ■

Gikan sa usa ka pakigpulong sa Oktubre 2008 nga kinatibuk-ang komperensya.

GIUNSA NINYO KINI SA PAGGAMIT?

Tagdon sila uban sa pagkamabination sama sa buhaton sa Manluluwas aron makaila gayud sila kon kinsa ka kay sa hukman ka base sa mga butang nga ilang nadungog. Kon imong mabati ang gugma sa Manluluwas, mahimong mas sayon ang pagdumala sa sitwasyon.

Samantha L., edad 18, Chihuahua, Mexico

Ang pinakamaayong paagi mao ang pagkahimong ehemplo ngadto sa uban. Kadaghanan nato nakapuyo og panahon diin mibati kita nga nag-inusara o nahadlok. Kon mohatag kita sa atong gugma, gakus, o gani sa pahiyom, makatabang kita sa uban ug gani sa atong kaugalingon.

Yandri P., edad 17, Chihuahua, Mexico

“Unsaon nako sa pagtabang ang akong mga higala sa pagbuntog sa mga problema sama sa pagpamalikas ug nanubrang video games?”

Ang pagtabang sa imong mga higala sa pagbuntog sa mga problema tingali sensitibo nga hilisgutan, tungod kay dili ka gustong ingnon nga hilig sa pagsangyaw o mahukmanon. Bisan tuod ang matag sitwasyon managlahi, ang importanting punto nga hinumduman mao nga ang imong ehemplo maghatag og kala-inan. Pinaagi sa pagsunod sa imong mga sumbanan, ang uban makamatikud—ug mamahimo kang positibo nga impluwensya. Sama pananglit, kon ang imong higala mamalikas, siguroa nga limpyo kanunay ang imong pinulongan—lakip sa limpyong mga komedya ug komentaryo. Nianang paagiha, siya makabaton og talagsaong ehemplo kon sa unsang paagi posibling makalingaw gihapon ug nindot bisan dili mamalikas.

Kanunay nga mabantayan sa imong mga higala ang imong mga pagpili ug motahud sila. Ang maayong mga higala motahud sa imong mga pagpili, bisan og dili sila mohimo og sama niini.

Apan unsa kaha kon ang imong higala dili mohunong sa pagbuhat sa mga butang nga nakahasol kanimo, bisan og maayo ang imong ehemplo? Nan, importante usab ang paghinumdom nga ang imong mga higala dili makabasa sa imong hunahuna. Usahay, dili gani sila *makamatikud* nga nakahasol kanimo ang usa ka piho nga kinaiya. Kon, sa pagkataud-taud, dili siya mohunong, OK ra gyud kaayo ang mabination ug matinahurong paghangyo nila.

Bisan unsang problema nga giatubang sa imong mga higala, mamahimo kang positibo nga impluwensya sa imong mga higala pinaagi sa pagpili sa matarung. Mahimo kang modapit nila sa paghimo og mga kalihokan nga makalingaw ug makabayaw. Kon nagmalipayon ka sa pagpili sa matarung, makamatikud ra ang mga tawo.

Lig-una ang Imong mga Higala

Mihatag ko og leksyon sa Mutual mahitungod sa pinulongan. Nagtuo ko nga miepekto kini, pinakaminus ngadto sa usa sa akong mga higala. Kinahanglang kita ang unang mopakita og ehemplo. Mahimo kitang mag-ampo para sa atong mga higala ug magbaton og kaisug nga masultihan sila sa hustong panahon, “Palihug ayaw pagsulti og mga pulong nga ngil-ad. Mohagit ko ninyo sa dili pagsulti og ngil-ad karon.”

Dante C., edad 19, Puebla, Mexico

Mag-ampo sa dili pa Makig-istorya Kanila

Una, mag-ampo ko sa dili pa ko makig-istorya nila. Ikaduha, makigsulti ko nila sa mabination ug positibong paagi, maghatag og tambag sama pananglit sa paghunong nga mo-react dayon kon masuko. Ang akong ehemplo makatabang usab nga mogamit sila og mas maayong mga pulong.

Ndansia B., edad 18, Kimbanseke, Democratic Republic sa Congo

Pakit-a Sila sa Mas Maayong mga Butang nga Ilang Mahimo

Imbis kasab-an sila, tabangi silang makamatngon nga duna diay mas maayong mga butang nga ilang mahimo. Dapita sila sa paghimo og makalingaw, maayong mga kalihokan kauban nimo ug awaha sila sa paghimo og mas mabungahon pang mga buhat sama sa pagkat-on og tukar sa instrumentong pang-musika,

pakigdula sa mga igsoon, o pagtabang nila diha sa panimalay.

Elder Cobabe, edad 19, ug Elder Allred, edad 19, Hong Kong China Mission

Ang Pagpraktis Maghimong Hingpit

Sultihan nako sila nga mag-ampo alang sa kalig-on ug praktison ang pagpanulti nga walay pagpamalikas o paggamit og mga pulong nga bastos. Sultihan sab nako sila nga ang paggahin og nanubrang oras sa video games maglimit sa ilang pakig-inter-aksyon sa pamilya ug mga higala ug mahimo ra nila kining hununon pinaagi sa pag-apil sa makalingaw ug maayong mga kalihokan. Kon makamatngon silang nasayop sila, makaampo ra sila og kalig-on ug magpadayon tungod kay ang pagpraktis maghimong hingpit.

Ozioma O., edad 17, Abia, Nigeria

Impluwensyahan Sila alang sa Kaayohan

Dili kita kakontrolar sa mga lihoc sa ubang tawo, apan makatabang kita nga maimpluwensyahan sila alang sa kaayohan. Mahimo kitang magpaka-buhi nga positibo, sama kang Kristo nga mga ehemplo ug makatabang sa mga tawo sa atong palibut sa pagduol kang Kristo. Kon naghimo og dili maayong mga desisyon ang atong mga higala, mahimo ra kitang mosugyot og mas maayong mga alternatibo ug isulti unsay atong nahibaloang eksakto ug tinuod pinaagi sa atong mga pulong ug mga buhat.

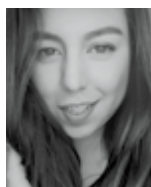
Mosiah M., edad 17, Utah, USA

Pagbutang og “Garapon sa Pagpamalikas”

Usa sa pihong paagi nga makatabang ko sa akong mga higala nga

mohunong sa pagpamalikas mao ang pagbutang og “garapon sa pagpamalikas,” ug sa matag higayon nga may usang mamalikas, magbutang sila og baynte singko sentimos sa garapon. Makatabang ko sa pag-awhag nga hununon ang nanubrang video games kon dapiton nako ang akong mga higala sa mga youth camp, mga kalihokan sa Simbahan, ug uban pang makalingaw nga kalihokan. Mapaila sab nako sila ngadto sa bag-ong mga tawo kinsa makatabang nga mahimong maabi-abihon ug aktibo ang ilang kinabuhi.

Owyn P., edad 13, Hawaii, USA

Pag-atiman sa Uban

Ang pagkamaayong ehemplo maoy pinakaimportanting butang nga akong mahimo tungod kay

ang paningkamot sa pagtabang nga mahunong ang kinaiyang bati sa usa ka tawo walay pulos kon mao pud ang akong kinaiya. Dili nila dawaton sa seryusong paagi ang akong tambag o hunahuna. Makatabang sab ko sa akong mga higala pinaagi sa pagpasabut ngadto nila nganong dili ko komportable sa ilang kinaiya. Kon dili

PAGMAHI-MONG PANIG-INGNAN SA ESPIRITU

“Sunod, kinahanglan kitang mahimong ehemplo

sa kinaiya. Alang nako nagpasabut kana nga kita maningkamot nga magbaton og kamabination, pasalamat, pagpasaylo, ug maayong gawi. Kini nga mga hiyas makahatag nato sa kinaiya nga motandog sa kinabuhi niadtong anaa sa atong palibut.”

Presidente Thomas S. Monson, “Pagpakita og Ehemplo ug Kahayag,” Liahona, Nob. 2015, 86-87.

angay ang ilang pinulongan, makatabang ko nga makita nila ang impresyon nga ilang gihimo ngadto sa mga tawo dihang gigamit kana nga matang sa ngil-ad nga pinulongan.

Alejandra T., edad 17, Chihuahua, Mexico

Pag-ampo

Mahimo kang mag-ampo para nila para mahunong ang ilang pagpamalikas o nanubrang pagdula og video. Ang pag-ampo dili gayud makadaut.

Joshua L., edad 14, Oregon, USA

UMAABUT NGA PANGUTANA

“Unsa nga mga kalihokan ang angay nakong buhaton sa libre nakong panahon aron mahimo kining mas bililhon?”

Isumiter ang imong tubag ug, kon ganahan, klaro kaayo nga litrato hangtud Septyembre 15, 2017, sa liahona.lds.org (i-klik ang “Submit an Article”) o pinaagi sa email ngadto sa liahona@ldschurch.org.

Palihug ilakip ang mosunod nga impormasyon: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) imong sinulat nga pagtugot, ug, kon ikaw ubos sa 18 anyos, ang sinulat nga pagtugot sa imong ginikanan (ang email dawaton) nga imantala ang imong tubag ug litrato.

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitason o sa pagklaro.

Ni Lori Fuller

Mga Magasin sa Simbahan
Gibase sa tinuod nga istorya

“Ug maisugong mosunod. Makasalig nako ang Dios. Mobarug kos matuod” (Songbook sa mga Bata, 85).

“**U**y, tan-awa kini.” Gikuot ni Jack ang pinilo nga papel sa iyang bulsa. “Akong nakita kini sa usa ka magasin karong buntaga.” Gibukhad niya kini ug gipakita ngadto ni Taran.

Nakita dayon ni Taran, dili kini maoy iyang gustong tan-awon. Mipalayo siya ug miingon, “Dili ko gusto nga motan-aw niana.”

Mikibo si Jack ug gisulod pagbalik ang papel sa iyang bulsa. “Bata.”

Wala manumbaling si Taran.

Pag-abut ni Taran sa balay, mitabang siya ni Mama sa pagluto og pan alang sa panihapon. Giguyod niya ang lingkuranan padulong sa counter, ug gihigot ni Mama ang iyang apron.

“Ma,” miingon siya, “sa dihang didto ko sa balay ni Ian, ang iyang higala mipakita kanako og

litrato sa usa ka tawo nga walay sinina. Mipalayo ko ug milakaw.”

Gibutang ni mama ang panaksan sa minasa nga harina ug gigakos si Taran. “Usa kadto ka maayo nga pagpili. Salamat sa pagsulti nako kabahin niini.”

“Sa usa ka gabii sa pamilya mao kana ang imong gisulti nga buhaton,” miingon si Taran samtang iyang gimasa ang harina ug gibutang sa counter.

“Nalipay ko nga nakahinumdom ka. Mao ba kana ang unang higayon nga usa ka tawo mipakita kanimo og dili maayo nga litrato?”

Mitando si Taran.

“Maayo, nalipay ko nga imo kong gisultihan. Nakahibalo ka nga makapangnutana ka nako og bisan unsa o mosulti nako og bisan unsa, di ba? Bisin kon makahimo ka og dili maayo nga pagpili, gusto gihapon ko nga makahibalo aron makatabang ko. Dili ko masuko.” Gipahiran niya ang ilong ni Taran og gamay nga harina.

Mipahiyom si Taran ug mipakunot sa iyang ilong nga naharinahan. “Oo! Kahibalo ko.”

Human sa panihapon nianang gabhiona, miingon si Papa, “Karon dunay usa ka tawo nga misulay sa pagpakita ni Taran og dili maayo nga litrato, ang matang nga atong gihisgutan sa gabii sa pamilya.”

Gipataas ni Reena ang iyang kamot. “Nakahinumdom ko nga nag-istorya kabahin niana!” Si Dhara gamay pa nga makahinumdom, apan mitando usab siya.

“Unya unsa may imong gibuhhat?” Nangutana si Sonia ni Taran.

“Wala ko motan-aw niini, ug milakaw ko,” miingon si Taran.

Mitando si Mama. “Malipayon kaayo kita nga mihimo si Taran og usa ka maayo nga pagpili. Ug mapagarbuhon kaayo kita niya nga misulti nako unsay nahitabo.”

Miampir si Papa ni Taran. “Maayo na, anak.” Sila si Reena ug Dhara namakpak, ug si Sonia mipahiyom ni Taran.

“Busa sa pagsaulog duna kitay espesyal nga pagkano!” miingon si Papa. Nakapalipay kini sa *tanan*.

Mibarug si mama aron pagkuha sa ice cream gikan sa freezer, ug si Taran ug Sonia midagan aron pagkuha sa mga panaksan ug kutsara.

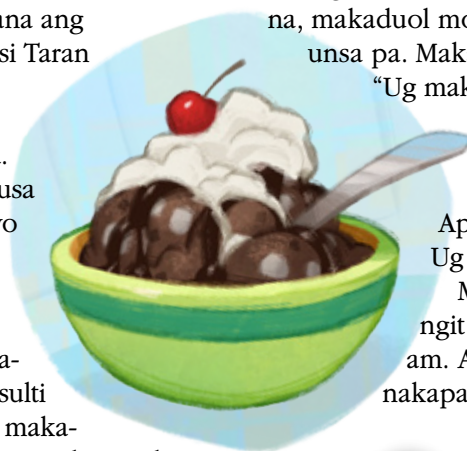
“OK, anak,” miingon si Papa, mipunting sa ice cream scoop ngadto ni Taran. “Unsa nga flavor imong gusto?”

Samtang sila nagkuha og ice cream, miingon si Mama, “Si Papa ug ako gusto nga makahinumdom mo nga kon kamo nabalaka o adunay mga pangutana, makaduol mo kanunay ug makasulti namo, bisan unsa pa. Makapalipay kini namo.”

“Ug makahatag nato og ice cream?” Nangutana si Sonia samtang mikandos siya sa tsokolate.

Mipahiyom si Mama. “Usahay. Apan kasagaran makapalipay kini nato. Ug igo na kana.”

Mitando si Taran samtang iyang gihungit ang katapusang hungit sa ice cream. Ang pagsulti ngadto ni Mama nakapalipay usab niya. ■

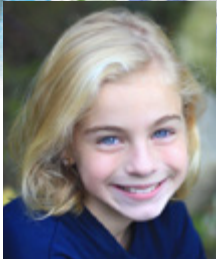
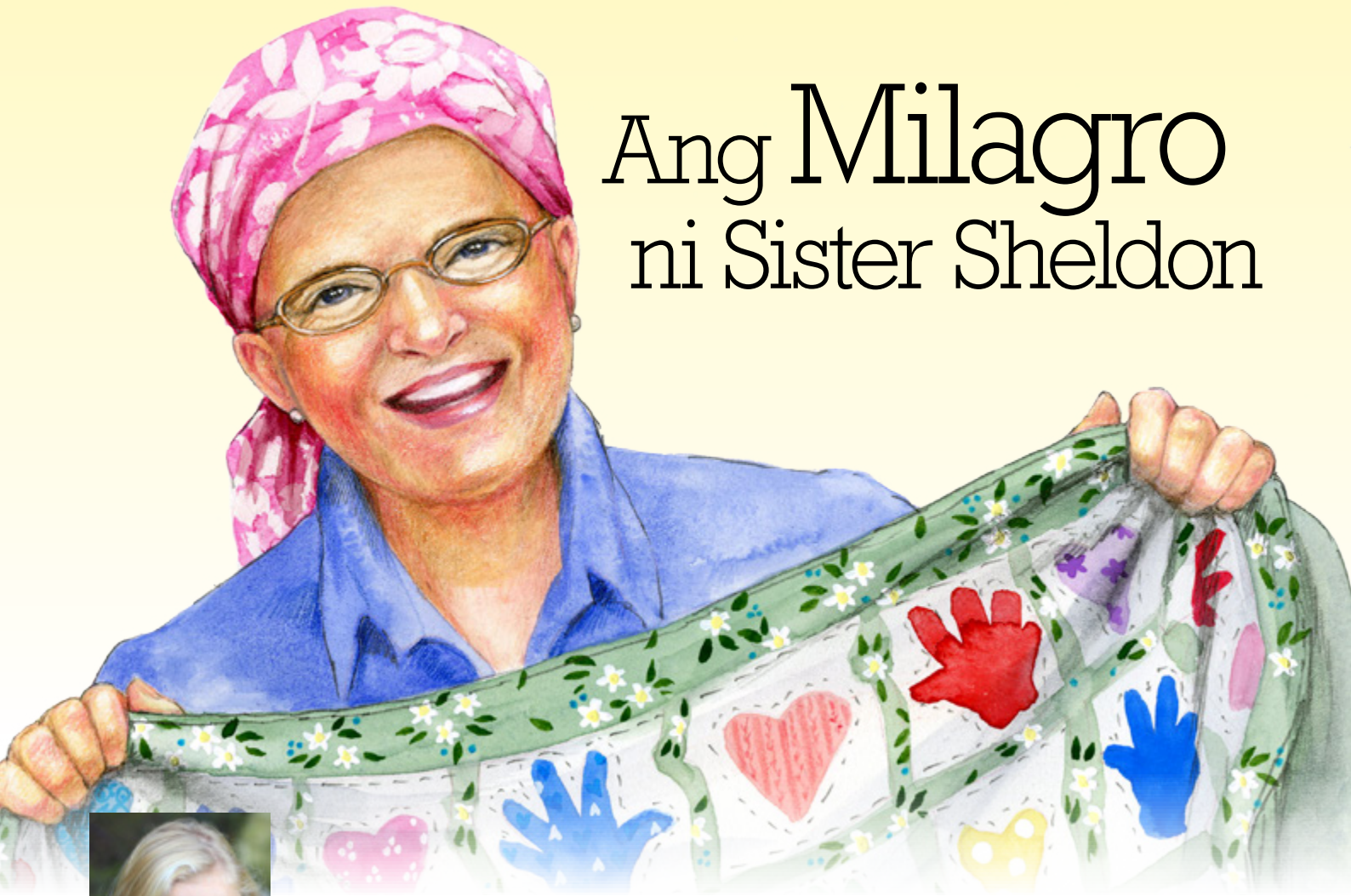

NGA HAGIT

“Mobasa ug motan-aw lamang ako sa mga butang nga makapahimuot sa Langitnong Amahan” (Akong mga Sumbanan sa Ebanghelyo)

- Pagpraktis nga moingon og dili kon dunay mosulay sa pagpakita og butang nga dili maayo. Palayo ug lakaw.
- Pakigsulti sa ginikanan o kasaligan nga hamtong mahitungod kon ngano nga ang pornograpiya dili maayo alang kanato.
- Paghimo og plano uban sa inyong pamilya. Kon kamo makakita og dili maayo, sultihi dayon ang ginikanan o kasaligan nga hamtong aron dali nga mawala ang dili maayo nga mga gibati.
- Gihagit nako ang akong kaugalingon sa . . .

Ang Milagro ni Sister Sheldon

Ni Elyse D., edad 10, Washington, USA

Si Sister Sheldon mao ang pinaka-smaayong presidente sa Primary sukad! Abtik ug kataw-anan siya. Kon mobarug siya aron sa pagbuhat sa panahon sa pagpakigbahin, kaming tanan manganta og, “Panahon na sa pagpakigbahin ni Sheldon” samtang magwara-wara sa among mga kamot ug magpahiyom. Ganahan siya niini!

Sa sayong bahin sa 2015 nadiskubrihan ni Sister Sheldon nga aduna na usab siyay kanser, sa ika-limang higayon! Gipasabut niya namong tanan kon unsa ang kanser ug unsay mabuhat niini. Misulti siya namo nga tingali dili siya makasimba og pipila ka higayon ug tingali mawala ang iyang mga buhok. Mihangyo siya kanamo nga magpuasa ug mag-ampo aron makatabang nga mawala ang kanser.

Atol ning panahona, ang among Primary mibuhat sa matinabangong mga kamot nga hagit, diin migunting kami og mga papel nga kamot ug misulat niini og usa ka buhat sa pagserbisyo nga among nabuhat. Si Sister Ashby, sa kapangulohan sa Primary, nakahunahuna nga mohimo og matinabangong mga kamot

nga habol alang ni Sister Sheldon. Gusto namong tanan nga masayud siya nga gihigugma namo siya, mao nga ang tibuok Primary midrowing og mga kamot ug mga kasingkasing, ug ang mga babaye sa adlaw sa kalihokan migamit niini sa paghimo og habol. Nanahi mi, namalantsa, ug mibu-bu sa tanan namong gugma ngadto niini. Ang pipila kanamo mibugkos pa gani og hilo sa among mga tudlo sa paghinumdom ni Sister Sheldon.

Among gihatag ang habol ngadto ni Sister Sheldon. Gidala-dala niya kini sa iyang mga sesyon sa chemotherapy ug mibati sa among gugma.

Ang pinakanindot nga bahin mao ang higayon nga si Sister Sheldon mihatag sa iyang pagpamatuod ngadto sa tibuok Primary. Misulti siya kanamo kon unsa kami ka espesyal ngadto kaniya ug nga siya nahigugma kanamo. Nasayud siya nga dako kami nga bahin kon nganong nakalahutay siya sa chemo pag-usab. Bisan og nahadlok ko nga basin dili siya makalahutay, nasayud gyud ko nga makahimo ra siya. Karon si Sister Sheldon wala nay kanser! ■

Pagkahimong Sama ni Nephi

Ni Mason J., edad 8, Utah, USA

Usa ka adlaw akong nakat-unan sa Primary ang pagkamatinud-anon ug pagkamatarung ni Nephi. Mao nga mihukom ko nga maparehas ni Nephi.

Sa pagkasunod adlaw naningkamot ko nga makahimo og mas maayong mga pagpili. Gipikhan ko sa akong igsoon. Naglagot ko. Gusto kong mobawos niya, apan nakahukom kong maparehas ni Nephi. Imbis mobawos sa akong igsoon, mipalayo lang ko. Nakatabang kini nga mawala ang akong kalagot.

Sa laing higayon, giduwaan sa akong igsoon ang akong eroplano nga wala mananghid, ug nabalaka ko basin iya kining maguba. Mao nga gitarung nako siya og hangyo nga iyang iuli kanako, ug iyang gibuhat!

Usahay lisud ang paghimo og hustong mga pagpili, apan naghunahuna ko kang Jesus ug sa mga ehemplo ni Nephi. Gibasa usab nako ang akong mga kasulatan matag gabii, ug nakatabang kini kanako sa tibuok adlaw sa paghimo og matarung nga mga pagpili. Nasayud ko nga kon magmatinud-anon kita sama ni Jesus ug ni Nephi, makapalipay kini kanato. ■

Ni Elder Neil L. Andersen

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Sa unsang paagi nga makatabang ko nga ang **TANAN** mobati nga welcome sa Primary?

Ang Dios nahigugma sa tanan Niyang mga anak. Kitang tanan lyang mga anak. Kita kinahanglan nga magmahunahunaon ug magmabination. Pipila sa atong mga higala moadto sa simbahan nga sila lang mismo. Ang uban dili magpabunyang hangtud nga sila dagko na.

Makatabang kamo sa usa ka tawo kinsa mibati nga nag-inusara o biniyaan.

Ang pagkaila sa ngalan sa usa ka tawo makahimo og kalainan.

Dapita ang usa ka tawo nga molingkod tupad nimo.

Atong ituyhad ang atong mga bukton ug ibukas og mas dako ang atong mga kasingkasing.

Tabangi kadtong mibati og kahadlok o kaulaw. Hunahunaa sila. I-welcome sila.

Gikan sa "Bisan Kinsa nga Magadawat Kanila, Magadawat Kanako," Liahona, Mayo 2016, 49–52.

PAG-UGMAD OG RELASYON sa Bag-ong mga Higala

Si Elder Neil L. Andersen ug ang iyang asawa, si Kathy, mibisita sa Democratic Republic of the Congo sa Africa. Nagpahigayon sila og miting sa Simbahan sa gawas, ilawom sa mga tolda. Sa palibut sa mga tolda adunay dako nga koral. Si Elder Andersen makakita sa mga bata nga nagtan-aw kanila gikan sa gawas sa koral. Si Sister Andersen nangutana kaniya, “Basin ganahan kang modapit sa mga bata nga mosulod?” Si Elder Andersen miduol sa tawo diha sa mikropono. Gihangyo niya ang tawo sa pagdapit sa mga bata nga mosulod ug moapil kanila.

Nagdagan pasulod ang mga bata! Nagpahiyom silang tanan ug naghinam-hinam nga mahimong kabahin sa miting.

Si Elder Andersen misaysay usab og istorya kabahin sa batang lalaki nga ginganlan og Joshua kinsa mitabang sa laing bata diha sa simbahan.

Sa dihang si Joseph, usa ka batang lalaki gikan sa Uganda, miadto sa simbahan sa unang higayon, wala siyay pamilya didto nga motabang kaniya nga masayud kon asa paingon. Dayon ang mga misyonaryo mipaila kaniya kang Joshua.

Si Joshua misulti kang Joseph nga siya mahimong iyang higala. Gihatagan niya si Joseph og songbook sa Primary, ug milingkod siya tupad kaniya. Dayon ang klase sa Primary mikanta sa “Ako Anak sa Dios” ngadto ni Joseph. Ang tanan mihimo kang Joseph nga mobati nga espesyal kaayo, ilabi na ang iyang bag-ong higala, si Joshua. Dihang midako na sila, si Joshua ug Joseph miserbisyo isip managkompanyon nga misyonaryo!

Kini nga mga kasinatian mipahinumdom kang Elder Andersen nga kitang tanan kinahanglang mougmad og relasyon sa mga tawo nga naglibut kanato kinsa tingali mibati nga napasagdan o nag-inusara. ■

Malipayon nga Motabang!

Ganahan ko og enchilada, math, ug kolor nga mint green. Ang akong mga gini-kanan gikan sa Burundi, usa ka nasud sa East Africa. Natawo ko sa usa ka refugee camp sa Tanzania. Nagpuyo na ako karon sa Utah, USA.

USA KA ESPESYAL NGA PANGALAN

Makasulti ko og Iningles ug usa ka pinulongan nga gitawag og Kirundi. Akong apelyido nagpasabut nga "Kanunay kong mapasalamaton sa unsay anaa nako." Mapasalamaton ko nga daghan sa akong paryente nagpuyo ra sa duol.

Amakuru!
Jambo!
Hello!
Ako si Angelina!

KALINGAWAN SA PAMILYA

Sa mga holiday ang akong pamilya ug ako moadto sa balay ni Lola alang sa panihapon. Mangaon mi og sambusas (pinirito nga harina nga dunay kan-on o karne sa sulod). Dayon ang mga ginikanan mosulti og mga istorya, ang akong tiyo ug ig-agaw motugtug sa drums, ug ang akong igsoong babaye ug ako mosayaw!

PAGTABANG SA UBAN

Kon modako na ko, gusto ko nga mahimong nurse. Apan karon makatabang ko sa pag-panglaba, pag-ilis sa diaper sa akong igsoong babaye, ug pagtabang sa akong igsoong babaye nga si Sophie sa iyang homework.

Gikan sa usa ka interbyu uban ni Jordan Wright, Utah, USA

PAGPAKITA OG GUGMA SA MGA BATA NGA BAG-O

- Kon kamo dili makasulti sa ilang pinulongan, pangita og usa ka tawo nga makahubad.
- Pagkat-on unsaon sa pagsulti og hello. Sa Kirundi, sulti og "Amakuru." Sa Swahili, sulti og "Jambo!"
- Dapita sila sa pagpakigdula ninyo.

PAGTABANG SA BAG-ONG MOABUT

Ganahan ko motabang usab sa Primary. Pipila sa mga bata sa akong branch makasulti og Kirundi sa balay, ug ang uban makasulti og Swahili. Kami adunay Primary sa Iningles. Kon dunay bag-ong mga bata sa Primary nga makasulti lang og Kirundi, motabang ko pinaagi sa paghubad alang nila.

PADAD-I KAMI OG KASINGKASING!

Unsaon ninyo sa pagsunod ni Jesus pinaagi sa pagpakita og gugma? Padad-i kami og kasingkasing uban sa inyong istorya ug litrato, uban sa pagtugot sa inyong ginikanan. Isumiter kini pinaagi sa liahona.lds.org (i-klik ang "Submit an Article") o email sa liahona@ldschurch.org.

Sulayi kini nga ideya sa family home evening nga nakasentro kang Kristo.

Mga Ngalan ni Jesus

Ang usa ka kalihokan nga mahimo sa imong pamilya. Pagkat-on mahitungod ni Jesukristo pinaagi sa pagbasa niini nga mga kasulatan ug sa pagsulat sa ngalan nga gigamit diha sa bersikulo. Dayon ipakigbahin ang usa ka paagi nga nasayud ka nga si Jesus nahigugma kanimo!

Mosiah 3:20

Si Jesus mao ang atong _____ ug Manunubos. Siya miluwas, o "mitubos," kanato gikan sa kamatayon ug sala pinaagi sa Pag-ula. Tungod niini, aduna kitay kahigayunan nga makapuyo pag-usab uban sa atong Langitnong mga Ginikanan sa umaabut.

1

Jarom 1:11

Ang ngalan nga _____ nagpasabut nga "ang dinihugan." Kini nga ngalan alang kang Jesus nagpahinudom kanato nga Siya mao ang Hari nga gitudlo sa mga propeta ug mga kasulatan.

2

2 Nephi 2:28

Ang usa ka _____ mao ang tighusay nga tawo, o tawo nga motabang sa pagsulbad sa problema tali sa mga tawo. Tungod kay kitang tanan makasala, kitang tanan nagkinahanglan og tabang aron makahimo sa pagpuyo pag-usab uban sa Dios. Si Jesus makatabang kanato niini nga problema! Siya "mopataliwala" alang kanato, naghatag kanato og kahigayunan sa pag-usab ug makabaton og kinabuhing dayon bisan kon makahimo kita og mga sayop.

5

Isaias 40:28

Si Jesus usahay tawgon og _____ tungod kay mitabang Siya sa paghimo niining matahum nga yuta alang kanato, ubos sa direksyon sa Langitnong Amahan.

6

Abraham 2:8

Sa wala pa matawo si Jesus sa kalibutan, Siya gitawag nga _____ ang Dios sa Israel. Kini nga ngalan sagrado kaayo nga ang Judeo nga katawhan dili mosulti niini, apan migamit hinoon og pipila ka ngalan sama sa Ginoo kon maghisgut kabahin Niya.

3

Salmo 23:1-3

Si Jesus mao ang Maayong _____ Siya nahigugma kanato ug gusto nga mogiya ug mopanalipud kanato, sama sa usa ka magbalaantay nga nag-amuma sa iyang panon.

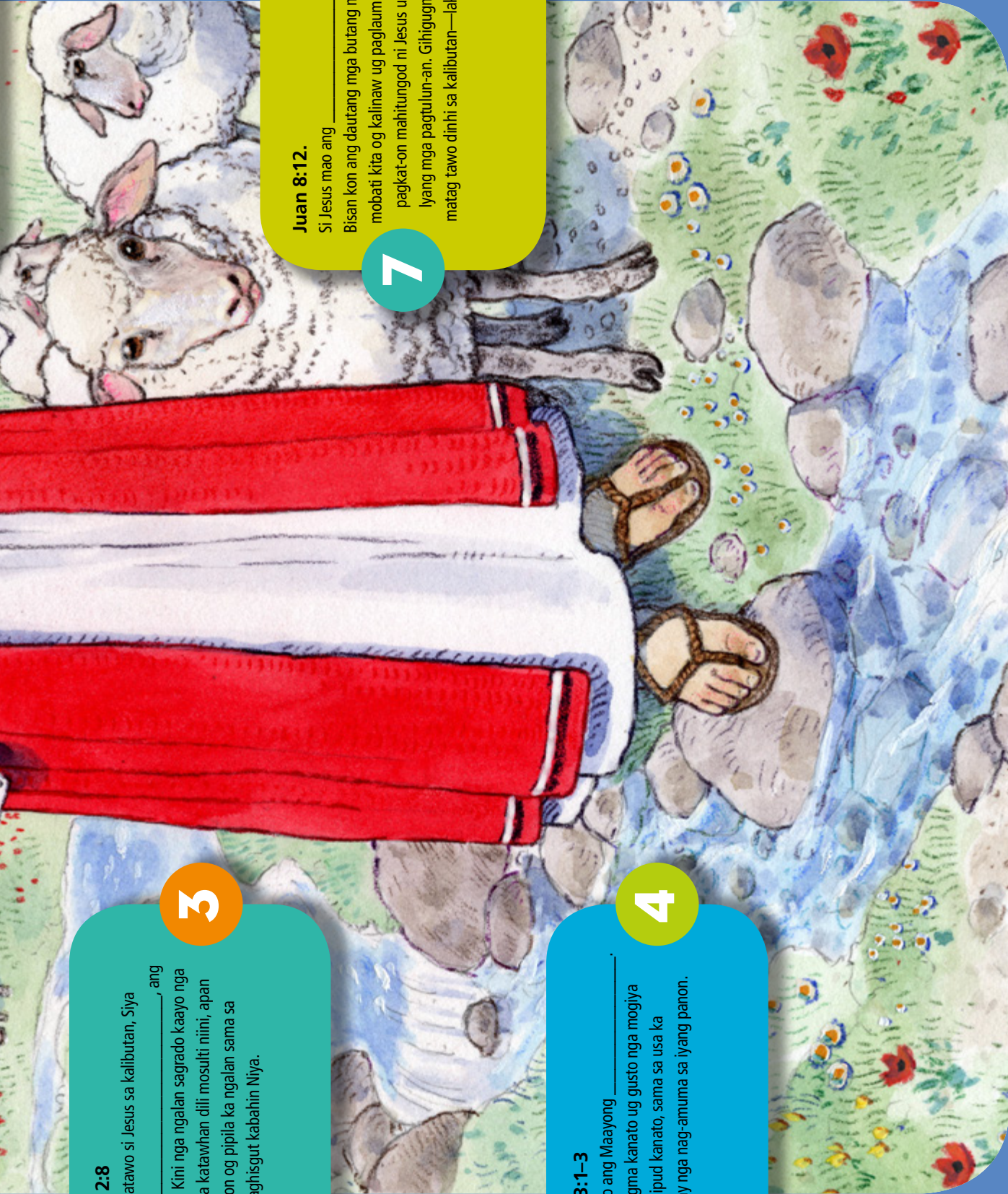
4

Juan 8:12.

Si Jesus mao ang _____

Bisan kon ang dautang mga butang mahitabo, mobati kita og kalinaw ug paglaum pinaagi sa pagkat-on mahitungod ni Jesus ug pagsumod sa iyang mga pagtulun-an. Gihigugma Niya ang matag tawo dinhi sa kalibutan—lakip ka na!

7

PAGHULAGWAY PINAAGANI KRISTIN KWAN

Mahimo ka usab nga motan-aw og video sa Mormon.org mahitungod sa mga pangalan ni Jesukristo.

Mga tubag: Manuluwas, Mesiyas, Jehova, Magbalaantay, Tigpataliwa, Tiglalang, Kahayag sa Kalibutan

Si Jesus Mipasaylo

Ni Kim Webb Reid

Usa ka adlaw si Jesus nag-ampo. Usa sa mga disipulo mihangyo ni Jesus, “Ginoo, tudloi kami sa pag-ampo.”

Si Jesus misulti sa Iyang mga disipulo sa pag-ampo ug mangayo sa Langitnong Amahan sa pagpasaylo sa ilang mga sala. Siya miingon nga ang Langitnong Amahan mopasaylo kanila kon sila mopasaylo sa uban.

Si Pedro nangutana ni Jesus kon kapila siya kinahanglang mopasaylo sa tawo nga mihimo og usa ka butang nga sayop. “Pito ka higayon?” Si Pedro mitag-an.

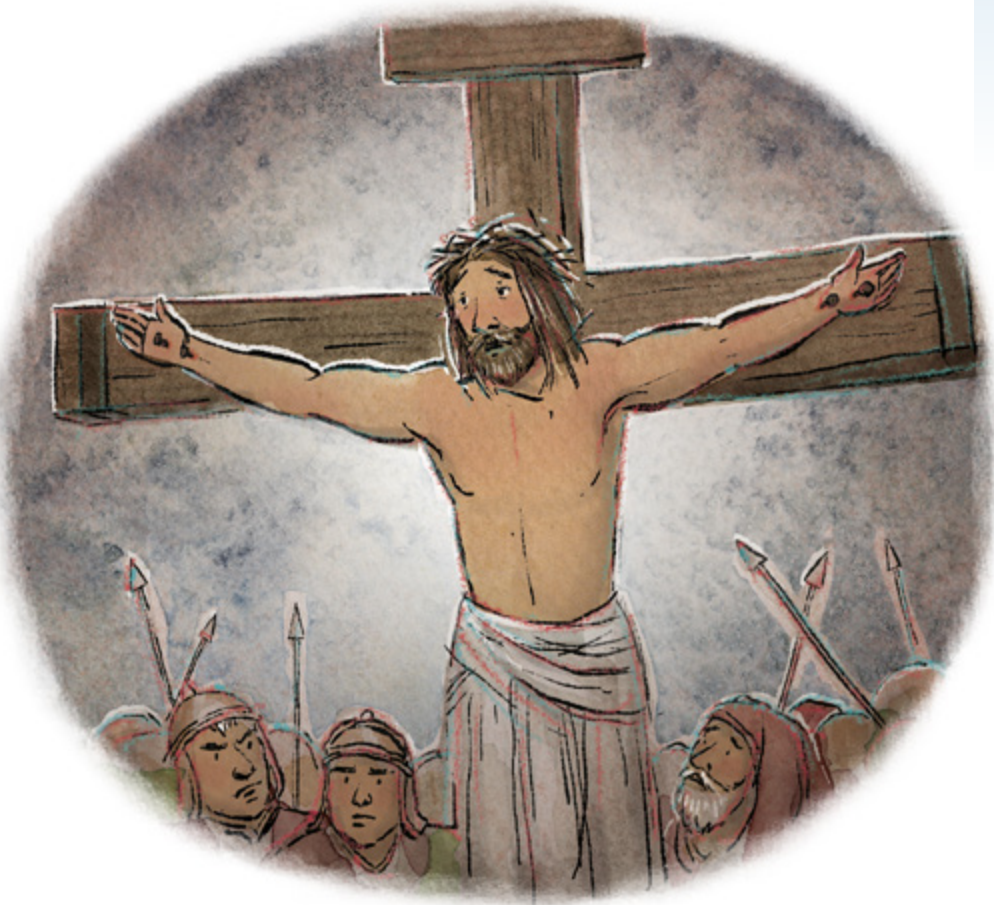
“Kapitoan ka pito,” miingon si Jesus.

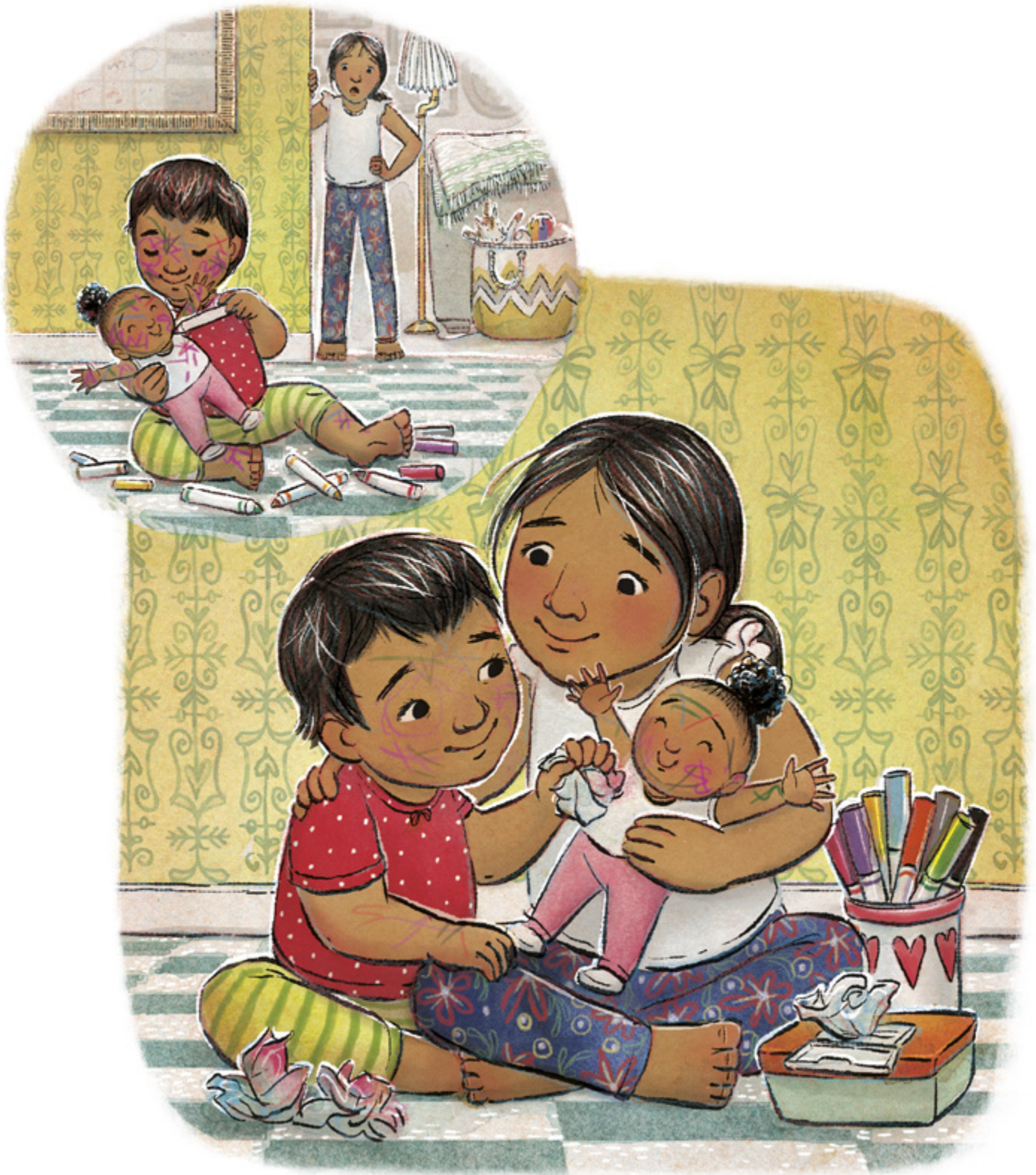
Si Jesus mitudlo sa Iyang mga tinun-an nga kita kinahanglan *kanunayng* mopasaylo.

Si Jesus mipasaylo sa mga tawo kinsa mibati og kaguol sa ilang mga sala. Sa dihang Siya mipasaylo sa usa ka babaye, siya mibati nga mapasalamaton kaayo nga siya mihugas sa Iyang mga tiil sa iyang mga luha.

Si Jesus mipasaylo usab sa mga katawhan kinsa wala masayud nga ang ilang gibuhad sayop. Siya mihangyo sa Langitnong Amahan sa pagpasaylo sa mga tawo kinsa milansang Kaniya tungod kay sila wala makahibalo nga ang ilang gipasakitan ang Anak sa Dios.

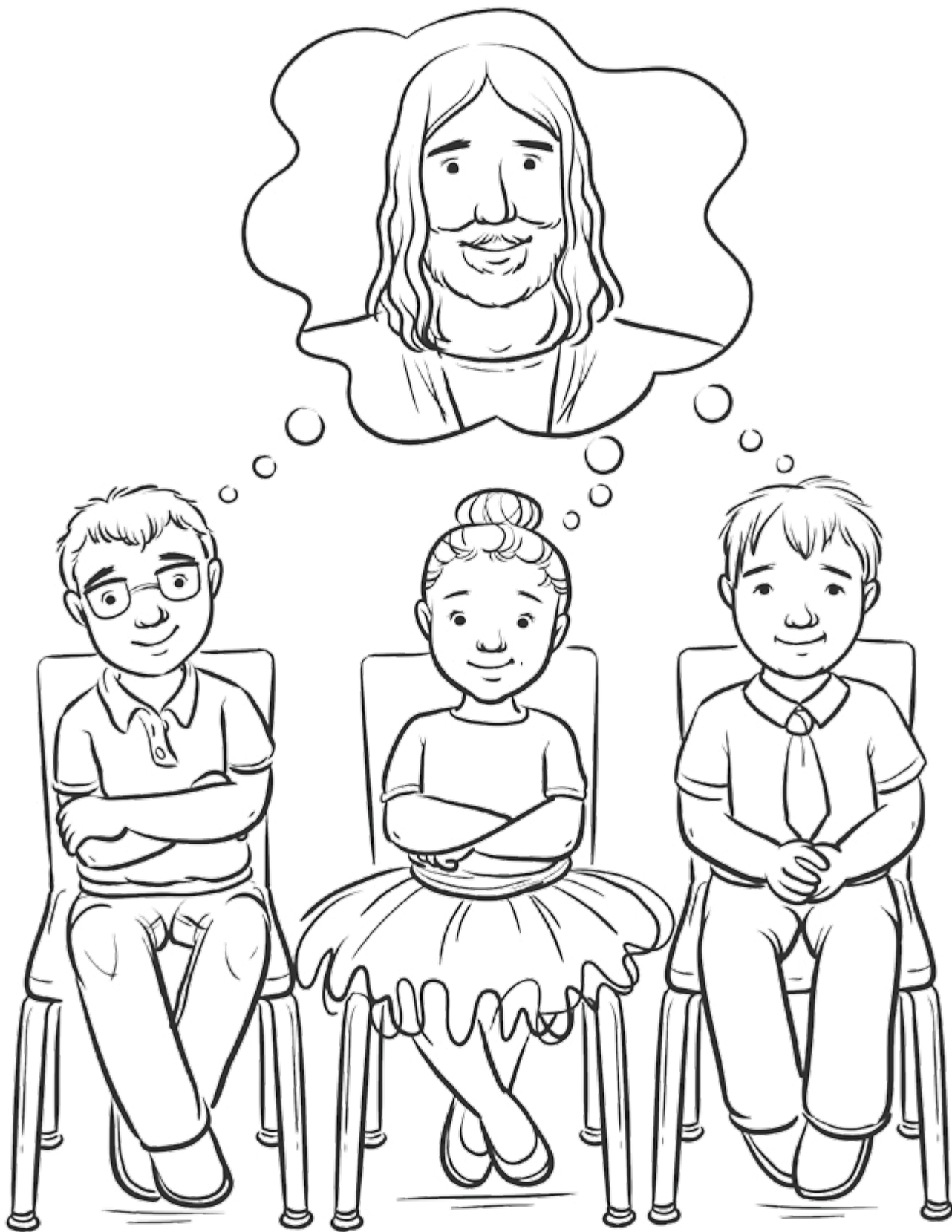

Si Jesus mipasaylo sa mga katawhan tungod kay Siya nahigugma kanila. Ako maningkamot nga mahisama ni Jesus pinaagi sa pagpasaylo usab sa uban! ■

*Gikan sa Mateo 18:21-22; Lucas 7:37-48;
Lucas 11:1-4; Lucas 23:34*

Ako Makapakita og Balaan nga Pagtahud

Ni Presidente James E. Faust (1920–2007)

Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan

BALIK PALIHUG!

Among ablihan ang among mga bukton para kaninyo. Nagkinahanglan kami sa inyong tabang.

Para niadtong mga nangasilo o nawad-an og interes [sa Simbahan], o mibiya sa bisan unsang rason, among gidapit kamong tanan sa bug-os nga pagpakigdait uban kanamo pag-usab. Ang matinud-anong mga miyembro, uban sa tanan nilang mga sayop ug kahuyang, mapainubsanong naningkamot sa pagbuhat sa balaang buhat sa Dios sa tibuok kalibutan. Nagkinahanglan kami sa inyong tabang sa dakong pakigbisog batok sa gahum sa kangitngit nga nagdagsang sa kalibutan karon. Sa pagkahimong usa ka bahin niini nga buhat, kamong tanan makatagbaw sa labing lawom nga tinguha sa inyong mga kalag. Mahibaloan ra ninyo ang personal nga kahupayan nga makitan pinaagi sa pagpangita sa sagrado ug balaang mga butang sa Dios. Matagamtam ninyo ang mga panalangin ug pakigsaad nga gipangalagad sa balaang mga templo. Makaangkon kamo og talagsaong kahulugan ug

katuyoan sa inyong kinabuhi, bisan niining tigpasipala nga kalibutan nga atong gipuy-an. Makaangkon kamo’g kalig-on sa kinaiya aron makalihok kamo sa inyong kaugalingon ug dili angayang aghaton pa sa paglihok. (Tan-awa sa 2 Nephi 2:26.)

Mga pipila ka tuig ang milabay, ang Unang Kapangulohan sa Simbahan mihatag [niini] nga imbitasyon:

“Nasayud kita sa pipila nga dili aktibo, sa uban nga nahimong kritiko ug mangita na og sayop, ug niadtong na-disfellowship o na-excommunicate tungod sa seryusong mga kalapasan.

“Kanilang tanan motabang kita pinaagi sa gugma. Matinguhaon kita nga mopasaylo pinaagi sa Iyang espiritu kinsa miingon: ‘Ako, ang Ginoo, mopasaylo kinsa ako mopasaylo, apan

kamo gikinahanglan nga mopasaylo sa tanan nga mga tawo (D&P 64:10).’

“Among giawhag ang mga miyembro sa Simbahan sa pagpasaylo niadtong mga nakasala kanila. “Niadtong mihunong sa pagkaaktibo ug niadtong nahimong mga kritiko, kami moingon, ‘Balik. Balik ug pagbusog sa talad kan-anan sa Ginoo, ug tilawi pag-usab ang mga lamian ug makatagbaw nga bunga sa pakigdait uban sa mga Santos.’

“Masaligon kami nga daghan ang nangandoy nga mobalik, apan mibati nga dili komportable sa pagbuhat niini. Mopasalig kami nga makaplagan ninyo ang mga kamot nga andam sa pagtabang kaninyo” (*Church News*, Dis. 22 1985, 3).

. . . Ako matinud-anon ug mapainubsanong mosubli niana nga hangyo. Ug among ablihan ang among mga bukton para kaninyo. ■

Gikan sa “A Priceless Heritage,” Ensign, Nob. 1992, 85–86.

**SI KRISTO MIAYO
SA MASAKITON,
NI JEFFREY HEIN**

*"Bisan pa niana,
kamo dili mosalikway
kaniya gikan
sa inyong mga
sinagoga, o sa inyong
mga dapit alampoan,
kay ngadto kanila
kamo magpadayon
sa pag-alagad; kay
kamo wala masayud
kanus-a sila mobalik
ug mohinulsol, ug
moduol ngari kanako
uban sa hingpit
nga katuyoan sa
kasingkasing, ug
Ako moayo kanila;
ug kamo mao
ang hinungdan
sa pagdala og
kaluwasan
ngadto kanila"
(3 Nephi 18:32).*

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

Unsa ang Institute?

Wala makahibalo unsa ang institute of religion o sa unsa nga paagi kini makapanalangin sa inyong kinabuhi? Susiha nganong ang institute alang kaninyo!

p.44

ALANG SA MGA KABATAN-ONAN

p.56

KAMPYON sa Pag-ampo sa Pamilya

Gusto ba kamong motabang sa inyong pamilya nga mobalik sa paghimo og pag-ampo sa pamilya? Gamita kining 10 ka mga sugyot aron mahimong tsampyon sa inyong pamilya sa pag-ampo.

PARA SA MGA BATA

Mga Ngalan ni Jesus

Nasayud ba kamo nga si Jesus gitawag sa daghang lain-lain ngalan? Pagtesting kon nakahibalo ba gayud kamo sa lyang ubang mga tawag.

p.74

